

Glasiło Mestne občine Ljubljana, letnik XX, številka 5, oktober 2015, ISSN 1318-797X

Ljubljana

4
Prenovljena
Plečnikova hiša

8
Forum
CIVITAS
z rekordno
mednarodno
udeležbo

10
Novi programi
Zavoda za oskrbo
na domu
v prenovljeni
Vili Uška

2
Društvo
Zeleni nadzorniki
vabi k sodelovanju

ZELENI NADZORNIKI NA STRAŽI ZELENE PRESTOLNICE EVROPE 2016

Foto: Jernej Vidmar

Predsednika Društva Zeleni nadzorniki podžupana prof. Janeza Koželja so že videli, kako mimogrede odreže kakšno vejo, ki moti mimoidoče, ali pa pobere odvrženo smet v bližnji koš. Ko pa zagleda posušeno drevo, izruvan robnik ali luknjo v pločniku, ne more drugače, kot da o tem obvesti pristojno službo, saj lahko vsakdo marsikaj kar sam stori za mesto, namesto da se začne takoj jeziti in pritoževati na mestno upravo.

Krog odgovornih ljubiteljev zelene bele Ljubljane se je konec lanskega leta sestel na ustanovnem zboru Društva Zeleni nadzorniki. Ustanovitelji društva so: prof. Janez Koželj, Janez Pergar, Sonja Fojkar, Nataša Jazbinšek Seršen, Barbara Vajda, Ivana Košorok in Irena Razpotnik, njegov predsednik pa je mestni arhitekt podžupan prof. Janez Koželj. Danes je društvo tudi formalno registrirano, ima statut, logotip, žig in identifikacijski znak, s katerim člani tudi navzven izkazujejo zavezo, da skrbijo »za urejeno okolje, varujejo naravne in kulturne posebnosti v Mestni občini Ljubljana in s tem prispevajo k življenju v zdravem, čistem in varnem mestu«.

Sedemkrat več urejenih površin za pešce kot prej

Ljubljana je v minulih mandatih župana Zorana Jankovića s pomočjo njegove ekipe in pristojne uprave pridobila številne javne prostore: trge, parke, ulice, nabrežja, mostove. V mestu je danes kar sedemkrat več urejenih javnih površin, ki jih sorazmerno temu uporablja vedno več prebivalcev in obiskovalcev mesta kot pred osmimi leti. Toliko več je tudi dela za javna podjetja in službe mestne uprave, ki skrbijo za čisto in urejeno okolje. Lepo urejeno mesto prebuja potrebo ljudi, da imajo čistočo in red pred svojim pragom, v svoji ulici, v svojem parku, na otroškem igrišču, na poteh po gozdu ali v središču mesta. Zato je vedno več primerov, ko meščanke in meščani sami prevzemajo skrb za svoje ulice, še posebej za zelene površine v stanovanjskih soseskah, ne da bi čakali na urnik čiščenja in roke vzdrževanja. Skratka, občutljivost za lepoto javnega prostora postaja del kulture bivanja, ki bo, upajmo, tudi objestneje prepričala, da se bodo sčasoma namesto uničevanja raje pridružili lepšanju mesta.

Cilji Društva Zeleni nadzorniki

Društvo je takole opredelilo svoje cilje: pomoč mestni upravi ● dajanje pobud in predlogov za ustrežnejše ravnanje z okoljem; ● spodbujanje soodgovornosti in povezanosti članov ter razvijanje njihove pripadnosti mestu s prostovoljnim delom; ● skrb za urejeno okolje, da bi dajalo občutek varnosti, ● opozarjanje na nedovoljeno odlaganje odpadkov, poškodovanje drevja, nasadov in zelenic, poškodovanje uličnega pohištva in cestne opreme, ● opozarjanje na onesnaževanje voda, nedovoljeno risanje grafitov na javnih poslopih in kulturnih spomenikih; ● opozarjanje na nesposobno ali nasilno obnašanje, ki moti občane in obiskovalce mesta, ● dajanje zglede s svojo pozornostjo in vsakodnevnim delovanjem v javno korist.

Zgled predsednika zelenih nadzornikov

Prof. Koželja smo povprašali, ali ima po vseh letih prenove Ljubljane zadoščenje ob pogledu na opravljeno delo. »Odlično smo opravili, a še ne dovolj,« odgovarja in si želi v društvo na pragu zelene prestolnice Evrope 2016 pritegniti čim več

prebivalc in prebivalcev Ljubljane, s katerimi bi na občnem zboru skupaj oblikovali program delovanja. Povejmo pa, da so podžupana že videli, kako mimogrede odreže kakšno vejo, ki moti mimoidoče, ali pa pobere odvrženo smet v bližnji koš. Ko pa zagleda posušeno drevo, izruvan robnik ali luknjo v pločniku, ne more drugače, kot da o tem obvesti pristojno službo, saj lahko vsakdo marsikaj kar sam stori za mesto, namesto da se začne takoj jeziti in pritoževati na mestno upravo. Za nekatere malo čudaški gospod, podžupan, profesor, arhitekt, očitno se že vadi za zelenega nadzornika!

Javnemu neredu nevaren fotoaparati Dunje Wedam

Glasilo Ljubljana že dolga leta sodeluje s fotografko Dunjo Wedam. Njen fotoaparati ne lovi le nastajanja novih ureditev javnih prostorov, v vsem sijaju svetlobe in letnih časih, ampak se spotakne ob vsaki nevarni veji, nagnjenem prometnem znaku, ob slabo obešeno zastavo, polomljen ali zamašen jašek, plevel med cvetjem, popackano fasado, odpadajoč omet ... Potem pa toliko časa vztraja na tipkovnici, da se stanje popravi. Takole se oglašča v pobude meščanov:

»Pripriam še fotke slame z Grudnovega nabrežja, kjer so kosili že pred tremi tedni. Kot sem že napisala, zgleda neurejeno, grdo, pa še odtoki se zaradi tega mašijo.« Ali pa drugič: »Trudimo se imeti lepo mesto, okrašeno z visečimi rožami in s stojali za rože, izbiramo najlepšo vrtnico, ki bo krasila mestne parke ... Na drugem koncu mesta pa je rondo poln vrtnic, ki se dušijo v plevelu!« In kmalu zatem: »Zahvaljujem se za hitro intervencijo. Danes sem šla pogledat rondo, bila sem presenečena, da je na dan prišlo toliko vrtnic, ki so bile prej izgubljene v plevelu.« Učinkovit zeleni nadzornik, Dunjin fotoaparati, ni kaj!

Vabilo v Društvo Zeleni nadzorniki

Če sta vas gornja zgleda prepričala in želite sodelovati pri vzdrževanju lepe podobe mesta, zelene prestolnice Evrope 2016 tudi vi, pišite na naslov društva predsedniku Zelenih nadzornikov: Prof. Janez Koželj, Društvo Zeleni nadzorniki, Štefanova ulica 9, 1000 Ljubljana ali pa na njegov e-naslov: janez.kozelj@ljubljan.si.

prej

potem

prej

potem

Foto: Dunja Wedam

Fotoaparati Dunje Wedam opazi vsako nevarno vejo, nagnjen prometni znak, slabo obešeno zastavo, polomljen ali zamašen jašek, plevel med cvetjem, popackano fasado, odpadajoč omet ... Na fotografino pobudo Ljubljano, zeleno prestolnico Evrope 2016 spet krasijo slikoviti cvetlični stolpi po vsem širšem mestnem središču.

Ljubljana

Biti del družbe

Povabilo Društva Zeleni nadzorniki	2
Marjan Sedmak: Biti del družbe	3
Prenovljena Plečnikova hiša	4
Ana Porok: Stolp, mula, jaz in vrt	5
Dr. Miklavž Komelj: Plečnikov ples	6
Stojan Jakopič: Gustav Tönnies in sinovi, graditelji Ljubljane I	7
Vita Kontić: CIVITAS forum z rekordno mednarodno udeležbo	8
Donacija Vladimirja Makuca Ljubljani	9
Pogovor z direktorico Zavoda za oskrbo na domu	10
Nada Breznik: 25. konferenca Alzheimer Europe	12
Ustanovitev Mediacijskega centra Zdravstvenega doma Ljubljana	13
Maruša Rus: Mednarodna mladinska konferenca o begunski krizi	14
Marko Taljan: Zaloški film na ulici	14
Marko Taljan, Doris Novak: Z nogometom proti diskriminaciji	15
Dušan Muc: Mozaik moje Ljubljane	15
Delo Mestnega sveta	16
Prodaja in oddaja nepremičnin MOL	20
Nada Breznik: Violinist Žiga Faganel	22
Stane Jagodič: Nagrajena fotografija Blaža Poljanška	23
Mirjana Ribič: Podjetje Geopolis	24
Mirjana Ribič: Trgovina Vezenina na Starem trgu	25
Staša Cafuta Trček: Vtisi tujih turistov o Ljubljani	26
Veronika Sorokin: Restavracija Metropolis	27
Marjana Marn: Uspešno pridobivanje sredstev EU za ljubljansko podeželje	28
Rok Kušlan: Izlet na Toško čelo	29
Četrtna skupnosti	30
Ljubljanske novice	36
Okoljske meritve	39
20. Volkswagen Ljubljanski maraton	40

Fotografiji na naslovnici

Zgoraj: Zimski vrt v prenovljeni Plečnikovi hiši, foto: Matevž Paternoster
Spodaj: Prenovljena Vila Urška, novi sedež Zavoda za oskrbo na domu, foto: Dunja Wedam

Fotografija na strani 3

Marjan Sedmak, foto: Miha Fras

Avtorica nepodpisanih besedil je odgovorna urednica Nada Šumi.

Izdajatelj: Mestni svet
Mestne občine Ljubljana,
Mestni trg 1. Zanj: župan
Zoran Jankovič. Uredniški
odbor: Marjan Sedmak
(predsednik), Aleš Kardelj,
Simona Pirnat Skeledžija,
Denis Strikovič, Lada Zei.
Odgovorna urednica
in lektorica: Nada Šumi,
kontakt: 041/737 863,
glasilo.ljubljana@ljubljana.si.
Avtorica logotipa: Petra
Černe Oven, Studio ID,
Oblikovalska zasnova:
Miljenko Licul. Naslov
uredništva: Glasilo
Ljubljana, Mestni trg 1,
Ljubljana. Tisk: Set
d.o.o., Grafična priprava:
Lupa design. Naklada:
121.800 izvodov.
Natisnjeno na okolju
prijaznem papirju. Glasilo
brezplačno prejme vsako
gospodinjstvo v Mestni
občini Ljubljana.

V letnem koledarju skorajda ni dneva, ki ga mednarodna skupnost – včasih Združeni narodi in včasih tudi zagnana civilna družba – ne bi posvetila tej ali oni zanjo bolj ali manj pomembni vsebini. Ljudje z ulice včasih, četudi ne ravno pogosto, katerega od njih tudi zaznamo. In včasih se zgodi, da se nekateri med njimi ujamejo, kot da bi si podajali štafetno palico. Tako sta si na prehodu iz septembra v oktober podajala roko dva dneva, ki nekako sodita skupaj: 28. september kot mednarodni dan pravice do obveščeniosti (International Right to Know Day) in 1. oktober kot mednarodni dan (tokrat petindvajsetič) starejših, letos posvečen vprašanjem vključenosti starejših, ki živijo v urbanem okolju. Nit, ki povezuje oba dneva, je aktivno državljanstvo in še zlasti tisto, ki opozarja na aktivno vlogo starejših v življenju družbe. Za česnje na torti je vmes med obema dnevnoma poskrbela Generalna skupščina Združenih narodov, ki je začela razpravo o vzdržnem razvoju sveta do leta 2030 (Sustainable Development Goals), in sicer vzdržnem za vse in ne samo za bogate – in glej ga zlomka, tudi v tem spletu se pojavlja vprašanje aktivne vloge vseh generacij pri doseganju zastavljenih ciljev.

Industrijska družba je generacije razslojila, popredalčkala. V spodnjem predalu so mladi, ki se na svoje delovno življenje še pripravljajo. Ker ne proizvajajo presežne vrednosti, niso neposredno koristni, koristni še bodo in jih zato industrijska družba tolerira, čeprav so z njimi stroški. V srednjem predalu so tisti, ki presežno vrednost že proizvajajo; kapital jih ljubi, ker ga »plemenitijo«. V zgornjem starostnem predalu so tisti, ki so delo že opravili. Resda so v svojem delovnem življenju dajali nekaj na stran za stara leta in resda so naslednji delovni generaciji zapustili delovno okolje, ki ji omogoča, da nadaljuje njihovo delo. Pa vendar skoraj ni finančnega ministra, ki ga v nočnih morah ne bi preganjali kot »breme«, ki samo jemlje in ničesar ne daje. Kar pa je daleč od resnice.

V resnici je prispevek starejših k preživetju družbe ne samo pomemben, marveč celo nenadomestljiv, narobe je le, da ga nobena statistika ne zajame; pred nekaj leti je raziskava, opravljena v Veliki Britaniji, pokazala, da je ovrednoteno delo starejših skupaj s siceršnjimi davčnimi obremenitvami njihovih dohodkov in premoženja presegló stroške, ki jih ima družba s tem tako imenovanim tretjim družbenim predalom.

Zato med poglavitna prizadevanja družbe, ki jo nekateri v pomanjkanju bolj preciznega izraza imenujejo poindustrijska, sodi tudi ustvarjanje tako imenovane vključujoče – s tujko inkluzivne – družbe. Govorimo o družbi, ki v svoje živo tkivo vključuje vse generacije, ki od vseh pričakuje aktivno sodelovanje in ki jih zato tudi prepleta. In govorimo o državi, ki takšno vključevanje in prepletanje tudi podpira. Prav zato je bil letošnji 1. oktober kot mednarodni dan starejših posvečen vplivu novega urbanega okolja na starejše, vendar pa tudi vplivu starejših na novo urbano okolje. Prebivalstvo svetovnih mest skokovito narašča in demografi pričakujejo, da bo leta 2030 živelo v mestih 6 od 10 prebivalcev sveta – do leta 2050 skoraj milijarda takšnih, ki bodo starejši od 60 let. Demografi so se že mnogokrat uštel, ne glede na to pa se je treba na takšno urbanizacijo sveta pripraviti. Mesta, ustrezno načrtovana mesta so okolje, ki lahko zagotavlja visoko kakovost življenja. Pri tem ne gre samo za primerno bivalno okolje, marveč tudi za vse tiste storitve, ki starejšim zagotavljajo participacijo v družbenem in javnem življenju, neodvisnost in družbeno vključenost – in ki starejši generaciji omogoča, da družbi vrača s svojim prispevkom.

V prihodnje se bomo zato še in še vpraševali: Ali je Ljubljana starosti prijazno mesto? Kaj sploh je starosti prijazno mesto in komu poleg starosti je zato prijazno? So pločniki dobro osvetljeni in v dobrem stanju? Lahko starejši sodelujejo v aktivnosti okolja in skupnosti brez ovir? Je njihovo prostovoljsko delo cenjeno? Se družba zaveda, da imajo seniorji nakopičenih veliko znanj in izkušenj, da imajo veliko tistega, kar lahko ponudijo skupnosti, in da je zato izjemnega pomena njihovo vključevanje v vsa področja življenja skupnosti? Ali se družba zaveda, da imajo tudi nekatere posebne potrebe?

To je vprašalnik za naslednjih 15 ali 30 let. Ljubljana je doslej nanj dobro odgovarjala, je starosti in vsem drugim prijazno mesto. Še turisti jo imajo iz leta v leto rajši. Naj tako tudi ostane. Pravi tudi Generalna skupščina OZN.

Marjan Sedmak

Prenovljena Plečnikova hiša izjemen mestni in nacionalni kulturni spomenik

Foto: Nik Rovan

Slovesne otvoritve Plečnikove hiše, kulturnega spomenika nacionalnega pomena, se je udeležila tudi ministrica za kulturo mag. Julijana Bizjak Mlakar.

Foto: Matevž Paternoster

Plečnikova delovna soba.

24. septembra je po dveh letih prenovitvenih del Plečnikova hiša v Trnovem ponovno odprla vrata za obiskovalce. Arhitektov dom z avtentično ohranjenimi bivalnimi prostori, osebnimi predmeti in veličastnim vrtom dopolnjuje nova muzejska postavitev o Plečnikovem opusu in življenju, vzpostavljen je nov študijski center ter urejeni prostori za občasne razstave in predstavitevno-izobraževalne programe. Prenovo Plečnikove hiše, kulturnega spomenika in izjemne dediščine 20. stoletja, je zaznamovalo odlično sodelovanje zaposlenih v Mestni upravi, Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Muzeja in galerij mesta Ljubljane ter številnih zavzetih izvajalcev. Plečnikova hiša, ki je kot muzej odprta od leta 1974, je kulturni in turistični biser v Ljubljani, s prenovo pa postaja izhodišče za spoznavanje Plečnikove Ljubljane in stvariteljskega duha velikega mojstra Jožeta Plečnika – ikone naše prestolnice.

Blaž Peršin, direktor Muzeja in galerij mesta Ljubljane (MGML), poudarja, da je Plečnikova hiša s prenovo postala izhodiščna točka za raziskovanje Plečnikove Ljubljane, saj »Plečnikova hiša v Trnovem v sebi nosi razumevanje stvariteljskega duha Jožeta Plečnika. Manjša hiša, tedaj na obrobju centra mesta, kjer si je arhitekt uredil svoje domovanje, pooseblja ves njegov kategorični pristop do tega, kako razumemo in mislimo arhitekturo. Hiša asketskega pristopa kreira domovanje, ki ga danes tako redko najdemo: domovanje po meri človeka, ki v njem biva in ustvarja. Plečnikovo hišo lahko razumemo kot laboratorij raziskovanja umetnikovega življenja, dela in poslanstva, ki nam ga je zapustil. Plečnikova hiša nam s svojo prenovo zagotavlja, da bomo lažje razumeli in raziskovali delo Jožeta Plečnika – ikone mesta Ljubljane«.

Zadnjih osem let je prenovo Plečnikove hiše vodila Jerneja Batič z Oddelka za kulturo Mestne občine Ljubljana, ki je lastnica hiše in investitorica prenove. Batičeva poudarja, da je projekt prenove obsegal vrsto nujno potrebnih aktivnosti: »V Muzeju in galerijah mesta Ljubljane v času prenove v celoti inventarizirali dediščino Plečnikove zbirke in digitalizirali originalne Plečnikove načrte, vzpostavljen je bil dogovor o sodelovanju med MGML in MAO, ki hranita dediščino, s prenovo so bili pridobljeni prostori za novo stalno razstavo in občasne razstave, vzpostavljen je nov študijski center za raziskovanje Plečnikove dediščine, hišo smo prilagodili gibalno oviranim ter izpeljali zahtevno obnovo Plečnikove hiše in vrta.« Slednje bo prikazano tudi v posebni publikaciji, ki jo pripravljajo v MGML in bo skupaj s filmom o obnovi predstavljena na posebnem dogodku predvidoma novembra letos.

Za ohranitev izvirne podobe zunanosti in notranosti hiše, z vso izvirno Plečnikovo notranjo ter zunanjo opremo je bil

pri obnovi odgovoren Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenija (ZVKDS) z odgovorno konservatorko Ireno Vesel, ki poudarja, da je bila hiša že zelo potrebna prenove: »Na prvi pogled je bila hiša v dobrem stanju; mislili smo, da so potrebna le nujna vzdrževalna dela na inštalacijah in notranji ter zunanji lupini in da se bomo lotili predvsem konserviranja. Sondiranje, temeljito čiščenje in nastala škoda zaradi vremenskih nepravilnosti pa so pokazale, da temu ni tako. Vsi materiali so bili v zelo slabem stanju. V izredno slabem stanju je bilo stavbno pohištvo in ves vgrajeni les, zato ga je bilo potrebno utrditi in konservirati. Pogled v konstrukcijo pa nam je omogočil, da hišo dobro spoznamo in sploh prvič odkrijemo dejanske Plečnikove posege v hišo.« Konservacijo stavbnega pohištva, lesenih in kamnitih delov, je opravil Restavratorski center ZVKDS (RC), za manjše, originalne Plečnikove predmete pa je poskrbela Konservatorska služba MGML.

Novo Plečnikovo študijsko središče

Plečnikova hiša s prenovo postaja pomembno študijsko središče, saj je poseben prostor namenjen vsem, ki proučujejo Plečnikovo delo. Raziskovalcem bo na voljo dostop do digitaliziranih Plečnikovih načrtov, po predhodnem dogovoru pa si bodo lahko ogledali in proučili tudi Plečnikove originalne načrte.

Ogled Plečnikove hiše: stalna in občasna razstava, Plečnikova učilnica in muzejska trgovina

Poleg ogleda Plečnikovega doma, ki predstavlja srce hiše in je sam po sebi izjemna kulturna vrednota, saj je eden redkih tako dobro ohranjenih in izvirno zasnovanih ambientov umetnikov na svetu, si bodo obiskovalci v novo pridobljenih prostorih lahko ogledali tudi stalno razstavo o življenju in delu

mojstra Plečnika, ki jo je pripravila kustosinja MGML Ana Porok s sodelavci. Razstava med drugim na ogled postavlja nekaj izjemnih originalnih maket, številne originalne načrte arhitekta, maketo Plečnikove Ljubljane ter njegove osebne predmete.

Na prvi občasni razstavi, ki je na ogled sočasno z odprtjem hiše, je predstavljena zgodba o obnovi hiše. Pripravili so jo projektanti (Arrea, d. o. o., Maruša Zorec), ZVKDS (Irena Vesel in Darja Pergovnik, ki je bila odgovorna za konservatorsko obnovo Plečnikovega vrta) ter RC (Mateja Kavčič, odgovorna za izvedbo restavratorskih del). Dodaten prostor, ki so ga v muzeju poimenovali Plečnikova učilnica, je namenjen izvedbi programov za različne javnosti (za šole, odrasle, družine...). Muzejski del pa dopolnjuje še muzejska trgovina z novimi izdelki in publikacijami, ki jo bodo v prihodnje še dopolnjevali.

Prenova Plečnikove hiše, v kateri je mojster živel 36 let, je od priprave dokumentacije do odprtja trajala 8 let, samo prenavljanje pa je potekalo v letih 2013–2015. S prenovo se je hiša od prvotnih 528 m² povečala na 756 m², medtem ko vrt ob zahodni strani hiše obsega 2.435 m². Plečnikova zbirka obsega 17.605 predmetov, hiša pa bo lahko sprejela 10.000 obiskovalcev letno. Investicija v prenovo je znašala 2.264.620 evrov.

Plečnikova hiša je za obiskovalce na ogled od torika do nedelje med 10. in 18. uro. Javna vodstva po Plečnikovi hiši za skupine do 7 ljudi so organizirana vsako polno uro, zadnje ob 17.00, vodstva pa so mogoča tudi po predhodni najavi.

Foto: Dokumentacija MGML

Jože Plečnik pred vhodom v dograjeni valjasti prizidek k svoji hiši oktobra 1926.

Foto: Aleksander Peunik

Pogled na prizidek s stolpom v obnovljeni Plečnikovi hiši.

Pogled na obnovljeni vrt.

STOLP, MULA, JAZ IN VRT

Ana Porok

Znameniti arhitekt Jože Plečnik (1872–1957), ki je s svojim delom pomembno zaznamoval tri evropske prestolnice, Dunaj, Prago in predvsem rodno Ljubljano, je z gradnjo prizidka k hiši v Trnovem uresničil svojo dolgoletno željo, da bi bival v stolpu. Omenjeno željo je svojemu češkemu prijatelju Janu Kotěri zaupal v pismu že konec leta 1908: »Sem zelo nekulturen patron, z malo smisla za dom itd. Kljub temu mi že desetletja po glavi straši stolp, ki bi ga rad gradil. Spodaj bi bil hlev za mulo, nad njim delavnica, risalnica in stanovanjski prostor. Eno nadstropje bi bilo za hlapca ali za 'gospodinj' ali za kogar koli drugega in na koncu rastlinjak na strehi. Seveda zaenkrat je jasno: stolp, mula, jaz in vrt.«

Načrt prizidka je zasnoval leta 1923, da bi pridobil prostor za oba brata in sestro z družino, saj so si Plečnikovi želeli ustvariti skupen dom pod isto streho. Jože Plečnik se je namreč jeseni leta 1921 po desetletjih bivanja v tujini preselil nazaj v rodno mesto. Začel je poučevati v novoustanovljenem Oddelku za arhitekturo Tehniške fakultete v Ljubljani, kjer je študentom predajal znanje do zadnjih mesecev življenja.

Po dokončni selitvi iz Prage se je Plečnik odločil, da bo živel v hiši starejšega brata Andreja v Trnovem, ki jo je ta kupil že leta 1915, in ne več pri sestri v mestu, kjer se je začasno naselil. Andrej je hišo s skromnimi prihranki kupil, da bi si po upokojitvi zagotovil miren dom. Za ustvarjalca je bila ta odločitev nujna, saj si je želel urediti primeren prostor za svojo risalnico, kar pri sestri ni bilo mogoče. Tako je za svoje potrebe najprej uredil stari del hiše na Karunovi 4, ki je obsegal kuhinjo v pritličju in dve sobi z risalnico v nadstropju.

Arhitektov starejši brat Andrej je bil duhovnik in je takrat služboval v Kočevju, mlajši brat Janez je bil profesor na Medicinski fakulteti v Ljubljani in je živel ločeno od svoje žene v stanovanju na Šempetrski cesti (današnji Trubarjevi). Sestra Marija, ki je z družino stanovala v središču mesta, sicer za selitev ni kazala posebnega navdušenja, toda bratje so pričakovali, da bo vseeno prišla, in so načrtovali prostor v hiši tudi zanjo.

Arhitekt je prizidek zasnoval kot valj z dvema okroglima sobama. Zase je namenil sobico v pritličju, oblikovano

kot meniško celico, komaj dovolj veliko za posteljo in umivalnik. Svojo risalnico je načrtoval v precej večjem okroglem prostoru z velikimi okni in pogledom na vrt. Za mlajšega brata Janeza je določil sobi v nadstropju, medtem ko naj bi si Andrej in sestra Marija ob svoji selitvi uredila prostore v starem delu hiše. Edini prostor srečevanja družine bi bila kuhinja v pritličju stare stavbe, kjer bi se lahko sestajali ob skupnem obedu.

Prizidek je torej nastal iz spoznanja in potrebe po relativno ločenih prostorih, ki jih je namestil tako, da se prebivalci hiše ne bi preveč motili med seboj. Zato je arhitekt že od začetka načrtoval za prizidek poseben vhod. Tega je uredil na severni strani hiše in vodi v hodnik, ki povezuje staro hišo z dograjenim prizidkom.

Ko je bil novi del hiše leta 1925 dograjen, sta se Jože in mlajši brat Janez kmalu naselila v njem. Brata sta bila različnih značajev, pa tudi njune potrebe in želje so se preveč razlikovale, da bi lahko uspešno sobivala. Janez je bil bolj družabne narave, obiski in njegovo igranje klavirja so arhitekta motili pri delu. Že po nekaj mesecih sta se sprla in Janez se je vrnil v svoje staro stanovanje.

Sestra Marija se nikoli ni preselila v hišo v Trnovem, saj je že leta 1929 umrla, brat Andrej pa je pozneje služboval v samostanu v Repnjah, kjer je umrl leta 1931.

Usoda je odločila, da je naposled ugledni arhitekt le našel tu svoj končni dom. Posest je še povečal z nakupom sosednje hiše in vrta leta 1928, naslednje

leto pa si je na južni strani hiše dogradil zimski vrt. Pri opremljenosti je velikokrat uporabljal gradbene elemente in prototipe svojih drugih projektov in preizkušal različne kombinacije domačih materialov in njihovih obdelav. Hišo je sam poimenoval kar »poskusna topla greda«, saj se je marsikateri arhitekturni eksperiment pozneje izkazal kot prava rešitev pri nadaljnjem delu. Plečnik si ni nikoli ustvaril lastne družine, živel je samosvoje življenje, predano umetnosti in ustvarjanju, ki ga je sklenil 7. januarja 1957.

Plečnikov nečak Karel Matkovič je po njem prevzel vso dediščino. Preselil se je v hišo in skrbno urejal stričvo zapuščino. Njemu gre največja zasluga, da se je Plečnikov prizidek ohranil v skorajda povsem izvorni obliki in opremljenosti. Po njegovi smrti leta 1971 so se dediči odločili za prodajo hiše in posesti z vso umetniškovo zapuščino mestu Ljubljana.

Mestna občina Ljubljana je 1. aprila 1972 ustanovila Arhitekturni muzej Ljubljana in Plečnikova hiša je bila urejena in odprta za javnost kot muzej leta 1974. Kompleks Plečnikovih hiš na Karunovi 4 in 6 z ohranjenim originalnim inventarjem ter pripadajoči vrt je od leta 2009 razglašen za spomenik državnega pomena. Leta 2010 je Plečnikova hiša prešla v upravljanje Muzeja in galerij mesta Ljubljane, od jeseni 2013 pa do letošnje jeseni pa je bila za obiskovalce zaradi celostne prenovne zaprta.

Plečnikov ples

Dr. Miklavž Komelj

Foto: Matevž Paternoster

Najlepši detajl v hiši je Plečnik ustvaril s fiksiranjem kipa baročne svetnice vodoravno na strop.

Plečnik je arhitekturo in urbanizem videl kot vizijo. Ko je v pismu l. 1900 opisal pogled z Ljubljanskega gradu, je videl nočno mesto po velikosti bliže današnji kot tedanji podobi: »Zdelo se mi je, da je vse ljubljansko polje mesto; koliko časa še, in resnica bo to. Kje so boljši pogoji za rast mesta kot ljubljanski, ko natura vabi v to ne zapeljivo, marveč ljubeznivo – morebiti raste Ljubljana v Florencu – « In vendar v svoji transformaciji Ljubljane ni izhajal iz pogleda, ki bi lebdel nad mestom; večkrat je bilo poudarjeno, da je »svojo« Ljubljano gradil kot pot v mesto iz svoje tedaj predmestne hiše v Trnovem.

Za Plečnika je bila hoja ključna; to se v njegovi arhitekturi vidi in čuti. A nas to ne sme zavesti v zmoto, da smo na trdnih tleh. Ko stopim v Plečnikovo hišo, me obenem osupneta asketizem in skrajna svoboda. Najlepši detajl: kako je Plečnik fiksiral kip baročne svetnice vodoravno na strop. V hipu je sprejrnjena prostorska orientacija – zamisel me vedno spomni na kader iz Buñuelove *Zlate dobe*.

Ta sprejrnitev je čudovita ponazoritev za Plečnikov temeljni odnos do sveta: strog, katoliški, vpjet v tradicijo – ampak vse to mu daje le notranjo trdnost za preskoke, ki mu omogočajo, da v kateremkoli hipu sprejrne ustaljena razmerja. Ko je Plečnik hotel lepoti najti najlepši prislov, je rekel, da je stvar »divje lepa«. Načrtoval je mostove, a je bil navdušen nad reko Savo, ki je »kot dobra devica vse mostove podrla«. Peter Krečič ga je razglasil za ekspresionista. Seveda ima tudi dela, ki ga kažejo kot klasicista. A globoko se je zavedal, da je v vsakem redu vsebovan kaos; l. 1898 je pisal bratu iz Firenc: »Saj je kaos vsa tvarina in bo tudi vedno.« Zanj je bilo bistvo ustvarjanja v konfliktu: »Samo duševni boj nas ohranja mlade. Star sem že, pa sem mlad, ne znam plesati, pa venomer plešem.« V osebnem življenju je bil asketski, a beseda treznost je bila zanj psovka – in ko se je vrnil iz Prage

v Ljubljano, ga je bilo najbolj groza prav treznosti: »Tudi mene nivelizira dežela Kranjska neizprosno s svojo treznostjo ...« Učencem je naročal: »Kadar kaj začnete delati, morate biti pijani, pa ne od alkohola.« Mistična pijanost? Med knjigami v njegovi hiši je baročna izdaja latinske knjige sv. Roberta Bellarmina o solzah. O mojstrovi umetniški senzibilnosti nam veliko povedo zgodnja pisma iz Italije. Najlepše pričevanje o tem, kako je znal odkriti dramatičnost in konflikt tam, kjer so drugi videli le mir, je način, kako je doživel Fra Angelica, za katerega je takrat v umetnostni zgodovini veljalo, da je sladkoben; Plečnik je protestiral in prepoznal v *Poslednji sodbi* tega slikarja grozo in pretresljivost. V Pompejih se je za hip moralistično zgrozil nad erotičnimi freskami – a videti je, da ga je bol kot eksplicitnost motila nekonfliktnost; malo prej ga je namreč skrajno pretresla dekadentna erotika Feliciana Ropsa. Obenem je komentiral vsečnost salonskega slikarja Marolda: »Ni dobro takih reči uporabljati; neumni se čuti polaskanega, dobrega pa nagiblje k anarhizmu.«

Plečnikovo izražanje o arhitekturi je bilo impulzivno, telesno. »Jaz se pred vsakim delom tresem ...« Govoril je o vpisanosti antike v možgane in kosti, na tleh ležečo

gmoto načrtovanega hradčanskega granitnega obeliska pa je doživel kot »truplo umorjene ubite živali«. Svojo rabo betona je komentiral: »Mi živimo v času betona – ergo ga nalijmo ljudem kot legendarnemu zlata žejnemu kralju svoj čas raztopljeno zlato, v grlo ...«

Na Dunaju je naredil eno prvih železobetonskih cerkva v Evropi, a pri cerkvi sv. Mihaela na Barju je najprej hotel vso konstrukcijo iz kamna, še v temeljih ni hotel betona – »Boga pa vendar ne boš z betonom goljufal«. A ker ni bilo denarja, je šel v drugo skrajnost – in je uporabil betonske kanalizacijske cevi za stebre. Navidez so ga v to prisilile okoliščine, a dejansko je s tem oblikoval radikalno simbolno sporočilo o sublimnem. V zunanjih okoliščinah je znal vedno znova prepoznati skrivnostne namige; nepredvidljivost poteka del v Stranjah je komentiral: »Ne veš, od kod prideš – ne veš, kam greš – kar nameravaš – obrne se ti drugače.« Plečnik je ljubil večnost, ustvarjanje je bilo zanj to, da »človek občuti za trenutek krila večnosti«. Toda *arhitektura perennis* je zanj dobivala svojo nad-človeškost prav iz skrivnosti časa: »Arhitektura se ne uveljavlja in razveljavlja z govorom človeka, ampak po tistem nepojmljivem in skrivnostnem, ki se imenuje čas.«

Najlepša anekdota o Plečnikovem razbiranju naključij kot namigov: šel je v Španijo, da bi preštudiral tamkajšnjo arhitekturo, pa je bil takoj po prihodu priča brutalnosti do mačk, zato je še isti dan zapustil Španijo in se ni nikoli vrnil tja. (Zato pa je pri izgradnji svoje trnovske hiše uporabil rešitev iz španske ljudske arhitekture.) Ko ga je češki predsednik Beneš nagovarjal, da bi nadaljeval delo v Pragi, je vabilo zavrnil s sklicevanjem na namige Providnosti: »Za glas in namig Providentiae mora imeti človek tenak posluš, vedno napeto in pripravljeno uho.« Za Plečnika je bila arhitektura sorodna glasbi. V nekem pismu je kmalu po koncu druge svetovne vojne, ko se je čutil tujega novi družbeni realnosti, pisal o delu, ki »dvigne včasih dušo do višin, kjer so slišne že nebeške melodije«. In prav te melodije so ga obenem napeljevale k prefinjenemu humorju, ki zazveni iz približno sočasnega pisma Emiliji Fon: »Brez prirojene muzikalitete ne more biti nikdo arhitekt – muzikaliteta je pa ne-umnost. Vem, da je pri nas čudovito malo muzikantov, ki so muzikalni – kako je z menoj, seveda – ne vem. Zato stojim v kotu in tam ostanem « – sledi podpis *Pygmalion*.

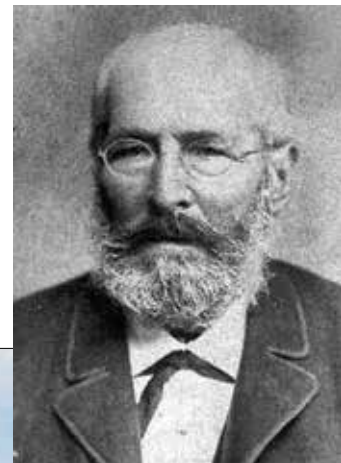
Plečnik je vedno znova presenečal. V svojem zadnjem ljubljanskem delu je ob vhodu v nekdanji križevniški samostan naredil *sgraffito* rdeče zvezde v družbi srpa in kladi. A ta simbol je transformiral tako, da ga je razprl – in ni jasno, kaj je hotel s tem povedati. Videti je, da je užival v radikalni dvoumnosti. Bil je globoko veren katolik, a se je znal v Pragi navdušiti nad sovjetsko revolucionarno umetnostjo. Sprejel je Masarykovo naročilo prezidave praških Hradčanov, ki naj bi sledila navodilu, da »morajo biti vse spremembe monarhično zamišljenega gradu usmerjene k njegovi demokratični preobrazbi« – a v citiranem pismu Emiliji Fon pravi: »Veruj, svet ne obstoji na ljudovladi, ampak na plemenitstvu!« Misli je seveda na duhovno plemstvo.

Svojega duha je imel za otroškega. O dunajski Zacherlovi hiši je ponosno napisal, da jo je naredila njegova »otročnost«. »Vedite pa, da boste napravili le takrat nekaj, kadar boste delali kakor otroci,« je govoril učencem.

Pokojna Zora Bergant, katere mož Maks je sodeloval s Plečnikom, mi je nekoč pokazala sešitek Plečnikovih risb, nastalih, ko so bila dokončana glavna dela njegove prenove cerkve v Stranjah. Na njih je Plečnik upodobil več zamisli za povsem drugačne cerkve na istem mestu. Ko je nekaj dokončal, s tem zanj ustvarjalni proces ni bil izčrpan, ampak se mu je šele zares odprl prostor možnosti. V njegovem pojmovanju časa ni bilo nič linearnega – v omenjenih skicah je preigral različne sloge in čase. Plečnikova hoja nas ne sme zavesti. V resnici je to ples. »Ne znam plesati, pa venomer plešem.«

Gustav Tönnies in sinovi – graditelji Ljubljane od srede 19. do srede 20. stoletja I.

Stojan Jakopič

Fotografiji: Stojan Jakopič

Gustav Tönnies je umrl leta 1886 in je pokopan v družinski grobnici na Žalah v Ljubljani. Grobnico jo upravljalci pokopališča pred leti zaradi zapuščenosti predali novemu najemniku, ki pa je dal izbrisati vse podatke o tam pokopanih članih rodbine Tönnies.

Na nekdanjem območju opekarn v Kosezah stoji vila, ki jo je Tönnies zgradil za vodje opekarnice, v kateri so pozneje živeli tudi njegovi potomci.

Slovensko-švedsko društvo, eno najdejavnejših društev v povezovanju z drugimi deželami, ki mu predseduje Janez Pergar, želi s predstavitvijo dela gradbenika Gustava Tönnies, najpomembnejšega gospodarstvenika 19. stoletja, ki je deloval v Ljubljani in na Kranjskem v letih 1845–1886, obuditi predlog zgodovinarke dr. Ane Benedetič, da bi ta visoko usposobljeni gradbenik ter njegovi sinovi, ki so zgradili vrsto najbolj reprezentativnih ljubljanskih stavb, vstopili v najširšo javno zavest s svojim prispevkom k razvoju Ljubljane. Društvo je Mestnemu svetu zato predlagalo, naj v njegov spomin postavi spomenik, poimenuje po njem ulico v Kosezah, uredi spominski park pred njegovo vilo in pripravi razstavo stavb in drugih objektov, ki jih je gradil ta podjetni gradbenik, po njegovi smrti pa njegovi sinovi kot uspešni nadaljevalci njegovega dela. Med drugim so Tönniesi zgradili vrsto Fabianijevih stavb, zato predstavitev njihovega opusa pomembno zaznamuje tudi Fabianijevo leto, ki ga je ob 150-letnici arhitektovega rojstva na pobudo podžupana prof. Janeza Koželja razglasila Mestna občina Ljubljana.

Gustav Johann Ludvik Tönnies (1814–1886), se je rodil v Stralsundu, mestecu na Pomorjanskem ob Baltiku, kamor se je iz švedskega Smålanda preselil njegov oče, ladijski tesar. Tudi Gustav se je izučil tesarstva in je kot tesarski pomočnik prepotoval nemške dežele, Švico, Francijo, Švedsko, Norveško in Rusijo. Leta 1841 se je zaposlil pri mestnem tesarskem mojstru Ohmeierju v Gradcu v Avstriji, ki ga je na pobudo investitorja ljubljanskega Kolizeja Josipa Benedikta Withalma leta 1845 poslal v Ljubljano, da postavi ostrejšje njegovi novi zgradbi, takrat eni največjih v tem delu srednje Evrope.

Po odlično opravljenem delu je tedanji ljubljanski župan Janez Nepomuk Hradecky Gustavu Tönniesu ponudil, naj ostane v Ljubljani kot mestni tesarski mojster. Podjetni mož, ki je na svojih poslovnih poteh po Evropi od blizu spremljal družbene spremembe v času pomladi narodov in oblikovanja novih držav, je po podrobnem premisleku o poslovnih priložnostih takratnega časa, ki jih je ponujala industrijska revolucija, predvsem o poslovnih priložnostih, ki jih je videl ob izgradnji nove železniške povezave med Dunajem, Ljubljano in Trstom, ponudbo sprejel.

Po opravljenem mojstrskem izpitu 1846 na Dunajski cesti je ustanovil tesarsko podjetje, ki ga je v ugodnih gospodarskih razmerah ob izgradnji južne železnice od Ljubljane do Trsta razširil v splošno gradbeno podjetje. Med Dunajsko cesto in Gorenjsko železnico je kupil 70.000 m² zemljišča, kjer je pozneje postavil še strojno tovarno in livarno. Na tem prostoru danes raste Islamski versko-kulturni center Ljubljana. Gustav Tönnies je v številnih projektih zaposlil več kot 650 delavcev, ki jih je izbral skoraj izključno iz vrst domačinov. Svoje delavce je dobro plačeval in skrbel

za njihovo strokovno izobrazbo, zato je bil pri njih zelo spoštovan in priljubljen.

Leta 1858 je v Ljubljani zgradil prvo parno žago, opravljal gradbena dela na železniških postajah nove južne železnice, pridobil kamnolome v Nabrežini, Repentabru in Momjanu v Istri. V Ljubljani je izvedel razširitev Madilove tekstilne predilnice, na novo zgradil del v letu 1858 pogorele Cukrarne na Poljanskem nasipu, opravil vsa tesarska, mizarska in ključavničarska dela na Rudolfovi (gorenjski) železnici od Ljubljane do Trbiža, zgradil veliko Kozlerjevo pivovarno v Šiški (današnje pivovarno Union), tovarno slaščic, nekdanji Šumi, sodeloval pri gradnji tobačne tovarne na Tržaški cesti, zgradil večino skladišč v tržaškem pristanišču in preuredil tamkajšnjo železniško postajo. Postavil je železni most čez Ljubljano med Trančo in Jurčičevim trgom, imenovan Hradeckega most, ki je bil pozneje prestavljen v Moste in pred časom na prostor med Prulami in Krakovskim nasipom.

Leta 1871 se je Tönnies pridružil podjetniku Dobnerju, ki je v Dvoru pri Žužemberku vodil železarno in livarno, ki je bila v prvi polovici 19. stoletja s 500 zaposlenimi železarji največje podjetje na Kranjskem. Zaradi slabih prometnih povezav in požara 1869 je proizvodnja zašla v težave. Proizvodnjo propadajočih in opuščeni fužin je Tönnies preselil v Ljubljano, kjer je ob obstoječi parni žagi, mizarski delavnici in parketarni ustanovil še železolivarno in strojno tovarno. Leta 1880 se je od Dobnerja ločil in te dejavnosti razvijal samostojno. Tovarna je slovela po izdelavi kakovostnih lesnopredelovalnih strojev, transportnih naprav, energetskih strojev, predvsem vodnih turbin in strojev za proizvodnjo slamnikov.

V finančnem pogledu je gradbeni del Tönniesovih podjetij prekašal strojniškega, slednji pa je bil pomembnejši, saj pomeni pionirsko delo v slovenski industrijski strojogradnji. Leta 1919 so strojne tovarne prodali Jadranski banki, ki je skupaj z Žabkarjevo tovarno vodnih turbin in Samassovo livarno ustanovila delniško družbo Strojne tovarne in livarne d. d., ki je bila po drugi svetovni vojni zametek Litostroja.

Leta 1883 je Tönnies razširil dejavnosti v obstoječi opekarni v Kosezah in jo opremil s krožno pečjo, prvo na Kranjskem. Na močvirnem področju so kopali glino, v prostorih opekarnice je po II. svetovni vojni deloval Agrostroy, ki je iz glinokopa uredil bajer za testiranje namakalnih naprav, v današnjem času pa so na mestu tovarne zgradili stanovanjsko naselje. Na nekdanjem območju opekarnice obstaja le še vila, ki jo je Tönnies zgradil za vodje opekarnice, v kateri so pozneje živeli tudi njegovi potomci.

Ob praznovanju 600-letnice vladanja Habsburžanov v deželi Kranjski je cesar Franc Jožef v Ljubljani obiskal tudi Tönniesove strojne tovarne in mu ob tej priložnosti podelil visoko odlikovanje – zlati križec s krono.

Gustav Tönnies je umrl leta 1886 in je pokopan v družinski grobnici na Žalah v Ljubljani. Grobnico jo upravljalci pokopališča pred leti zaradi zapuščenosti predali novemu najemniku, ki pa je dal izbrisati vse podatke o tam pokopanih članih družine Tönnies, zato raziskovalce te zaslužne rodbine čaka še veliko iskanja po arhivih in drugih zgodovinskih virih.

Se nadaljuje v prihodnji številki.

PISAN ULIČNI FESTIVAL SKLENIL ETM

Vita Kontić

Fotografiji: Nik Rovan

Tudi letos je Evropski teden mobilnosti obogatila množična prireditev Diham ples.

Z dnevom brez avtomobila, 22. septembra, in uličnim festivalom »Potuj raznoliko: prava zmes odpravi stres« se je uspešno končal že 14. Evropski teden mobilnosti v Mestni občini Ljubljana, ki je največja evropska kampanja za spodbujanje trajnostne mobilnosti.

Mestna uprava, javna podjetja in zavodi ter četrtne skupnosti smo skupaj s številnimi zunanji organizacijami, društvi, skupinami in posamezniki med 16. in 22. septembrom pripravili pisan program tedna mobilnosti pod sloganom »Izbiraj. Spreminjaj. Združuj.«, v katerem ste se lahko družili, zabavali, izobraževali, usposabljali in še marsikaj. Eden vidnejših dogodkov je bil ulični festival »Potuj raznoliko: prava zmes odpravi stres«, ki je na dan brez avtomobila na za motorni promet zaprti Eipprovi in Kolodvorski ulici spodbujal predvsem hojo, kolesarjenje in uporabo javnega prevoza. Ulici smo za dogodek izbrali zato, ker nameravamo tam v prihodnje spremeniti prometni režim in prostor preurediti za boljše kakovost bivanja.

Z raznovrstnimi dejavnostmi smo na prireditvi izpostavljali pomen oživljanja ulic in ustvarjanja kakovostnih vsebin na prostem, poudarjali smo dostopnost, medgeneracijsko druženje, šport, igre, kulturo in zabavo na preurejenih javnih prostorih, ki oplešujejo podobo Ljubljane, zelene prestolnice Evrope 2016. V sodelovanju z več kot 60 organizacijami, društvi, skupinami in posamezniki smo izvedli mnoge ustvarjalne delavnice za otroke in mladino, družabne igre in kvize, spretnostne poligone in preizkuse prevoznih sredstev, predstavitev športnih vadb, pripravili bralni kotiček, ulici pa napolnili tudi z glasbo in plesom, ki sta dopolnjevala zanimive predstavitve organizacij ob stojnicah. Na festivalu smo podelili tudi glavne nagrade ob zaključku vseslovenske nagradne kampanje »Pripelji srečo v službo«, v kateri je kolesarila tudi ljubljanska mestna uprava.

Ob eni od mnogih stojnic se je predstavila tudi Mestna občina Ljubljana, kjer smo v sklopu dejavnosti Oddelka za

zdravje in socialno varstvo izpostavili projekte »Aktivno in kvalitetno staranje v domačem okolju (A-Qu-A)«, projekt »Nadgrajena celovita obravnava pacienta (CPC+)« in certifikat »LGBT prijazen«. Poleg tega so lahko občani izvedeli veliko o kampanji proti vandalizmu »Človek, čuvaj svoje mesto, samo eno imaš« in akciji odstranjevanja invazivnih rastlin »Rokavice gor!«. Mestno redarstvo je sodelovalo s predstavitvijo informacijskih zloženok »Vaše pravice in obveznosti v postopku o prekršku« in »Parkiraj – ne oviraj« ter drugimi informacijami o njihovem delu.

V ETM smo se posebej posvečali promociji večmodalnosti – kombiniranja različnih oblik mobilnosti v enem potovanju, s poudarkom na hoji, kolesarjenju in javnem prevozu, kar nam pogosto omogoči prijetnejši in hitrejši način potovanja v mestih. Letos smo v Ljubljani izvedli kar 14 trajnih ukrepov in ulični utrip popestrili s 7 celotedenskimi dejavnostmi ter 24 dogodki po dnevih. Kot vedno, so tudi tokrat aktivno sodelovale osnovne šole in vrtci v MOL – dejavnosti za osveščanju o trajnostnih načinih potovanja so izvedli v kar 48 šolah in 9 vrtcih. Največ otrok pa ste lahko videli zbranih ob odprtju ETM na Kongresnem trgu, ko je na prireditvi Diham ples s Plesno šolo Kazina zaplesalo več kot 4.000 osnovnošolcev in dijakov.

Skozi ves teden so potekale likovne in ustvarjalne delavnice, kolesarski krogi, dnevi odprtih vrat, brezplačni ogledi mesta in znamenitosti, tematske predstavitve in nagradne igre ter zanimiv animacijski program, na Kongresnem trgu pa ste lahko obiskali OVIRANTlon – poligon z ovirami, srečanje okolju prijaznih vozil EcoMeet. O tem, kaj vse se je dogajalo v ETM, lahko preberete na www.ljubljana.si/etm.

Nova pridobitev Evropskega tedna mobilnosti je tudi Kavalir 4, ki je bil pred Mestno hišo predstavljen v plesnem ritmu.

»Mesto si Izjemen uspeh Foruma mednarodno udeležbo

Vita Kontić

Fotografije: Nik Rovan

- 1 Otvoritev Foruma Civitas v Cankarjevem domu.
- 2 Sprejem političnih predstavnikov Foruma v Mestni hiši.

Ljubljana se je znova dokazala kot prijazna gostiteljica in požela navdušenje obiskovalcev 13. Foruma CIVITAS, najpomembnejše evropske konference na področju trajnostne mobilnosti v mestih, ki je pri nas potekala med 7. in 9. oktobrom 2015.

Uspešno zaključen forum je z nosilno temo *Mesto si delimo* združeval rekordno število udeležencev okoli 560 ljudi iz 48 držav, med njimi politične predstavnike številnih evropskih mest, sodelavce mestnih uprav in organizacij, strokovnjake in zainteresirane posameznike, ki se ukvarjajo predvsem z mobilnostjo, urejanjem prostora, znanostmi o okolju in drugimi vidiki ustvarjanja bolj prijaznih mest, dostopnih za vse, pa tudi inovatorje in ponudnike zanimivih izdelkov s področja trajnostne mobilnosti. Dogodek so posebej zaznamovali visoki gostje iz tujine in Slovenije, med njimi predsednik slovenske vlade **dr. Miro Cerar**, podpredsednik Evropske komisije, pristojen za delovna mesta, rast, investicije in konkurenčnost, **Jyrki Katainen**, podpredsednik Evropske komisije za energetske unijo **Maroš Šefčovič**, evropska komisarka za mobilnost in transport **Violeta Bulc**, minister za mobilnost Regije Bruselj – glavno mesto **Pascal Smet** ter slovenski minister za infrastrukturo **dr. Peter Gašperšič** in minister za javno upravo **Boris Koprivnikar**.

Vsi visoki gostje so se strinjali v enem: da je Ljubljana lahko ponosna, ker je v tako kratkem času izvedla številne ukrepe za izboljšanje kakovosti življenja, in da so njena prizadevanja, ki odmevajo ne samo po Evropi, ampak tudi širše po svetu, lahko vzor številnim drugim mestom. Gostitelju županu **Zoranu Jankoviču** in organizacijski ekipi so čestitali za odlično izvedeno konferenco, ki je vzbudila veliko zanimanja in postregla z dobrimi praksami s področja trajnostne

1 Predstavniki letošnjih nagrajenih mest za dosežke trajnostne mobilnosti.; 2 Podžupan prof. Janez Koželj je goste popeljal na ogled trajnostnih prometnih pridobitev v mestnem središču.

mobilnosti ter urejanja javnega prostora. Pohvalili so kakovostno izmenjavo informacij, mnenj in primerov uspešne izvedbe tovrstnih ukrepov, ki pripomorejo k nadaljnjemu oblikovanju in uvedbi inovativnih, pametnih ter vzdržnih mobilnostnih rešitev.

»Tudi sam sem ponosen ob zaključku te izjemne konference, ki je v najlepše mesto na svetu privabila kar trikrat več udeležencev kot dosedanja forumi CIVITAS. Posebej poudarjam pomen solidarnosti, ki se kaže prav v skupnih prizadevanjih za še bolj 'zeleno' prihodnost tudi naslednjih generacij, ob tem pa skrbimo tudi za visoko kakovost življenja sedanje generacije. Kajti če lahko na enem mestu predstavimo najboljše projekte in se učimo drug od drugega, smo vsi lahko še boljši in naši meščani še bolj zadovoljni.« je povzel župan **Zoran Janković**, ki verjame, da bo vsem obiskovalcem Ljubljana ostala v lepem spominu. »Prepričan sem, da se bodo vanjo še vrnili tudi v prostem času in vrata Ljubljane jim bodo vedno odprta,« je še dodal in obljubil, da bo Ljubljana še naprej sledila trajnostni viziji, zaradi katere je tudi prejela prestižni naslov zelena prestolnica Evrope 2016 in kar dvakrat nagrado evropski teden mobilnosti.

Osrednje prizorišče konference je bil Cankarjev dom, sodelujoči pa so na

terenskih ogledih in drugih spremljajočih dogodkih spoznali Ljubljano tudi bolj poglobljeno, predvsem njene številne trajnostno naravnane novosti. Arhitekturno bogato mesto so si pod vodstvom podžupana **prof. Janeza Koželja** ogledali s kolesi, »pešci« so občudovali preurejeno mestno središče in obiskali znamenitosti iz časa Emone, sodelavci Ljubljanskega potniškega prometa pa so na študijskem ogledu predstavili okolju in družbi prijazne tehnologije ter storitve javnega prevoza.

CIVITAS forum je mreža mest, ki si prizadevajo za razvoj trajnostne mobilnosti v mestih in deluje od leta 2003. Vanjo je vključenih že več kot 200 evropskih mest – tistih, ki so sodelovala v projektih, ki jih je sofinancirala Evropska komisija v pobudi CIVITAS, in tistih, ki pri uveljavljanju trajnostne mobilnosti sledijo smernicam in politikam, ki jih promovira pobuda CIVITAS. Ljubljana je bila vključena v dva projekta pobude CIVITAS (ELAN in MOBILIS) in v njunem okviru izvedla 24 ukrepov, ki so pripomogli k razvoju trajnostne mobilnosti in spremembi potovalnih navad v Ljubljani.

DONACIJA VLADIMIRJA MAKUCA MUZEJU IN GALERIJAM MESTA LJUBLJANE

Letošnji Župančičev nagrajenec za življenjsko delo akademski slikar in grafik Vladimir Makuc je 29. septembra 2015 v prostorih Mestnega muzeja Ljubljana direktorju Blažu Peršinu izročil sliko z naslovom *Soline z žličarkami*, ki jo je umetnik ustvaril leta 2009 z disperzijsko tempero na platnu. Umetnikova donacija je gesta zahvale mestu Ljubljani, ki je z več dogodki počastilo njegovo devetdesetletnico. Poklonjeno umetniško delo bo obogatilo likovno zbirko Muzeja in galerij mesta Ljubljane, ki pravkar praznuje osemdesetletnico ustanovitve. Potem ko je župan Ivan Hribar leta 1907 začel s prvim odkupom slik uresničevati pobudo, da se zasnjuje mestna likovna zbirka, je bil Mestni muzej Ljubljane ustanovljen leta 1935.

Veliki slovenski umetnik za prihodnje poletje v sodelovanju med Galerijo Prešernovih nagrajencev Kranj in Ljubljanskim gradom že snuje novo razstavo na Gradu.

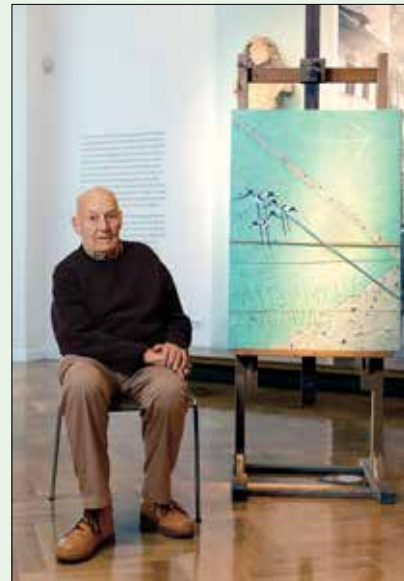

Foto: Aleksander Peunik

Vladimir Makuc ob podarjeni sliki *Soline z žličarkami*.

PRT IZ LA HIGUERE

Skrivnostni in kontroverzni Prt iz La Higuere je prvič javno razstavljen. Prizorišče svetovne premiere je Zakladnica ljubljanskega Mestnega muzeja. Predstavitveni besedili sta pripravila lastnik in kurator Prta Janez Kardelj ter pesnik, publicist, umetnostni zgodovinar in kritik dr. Miklavž Komelj.

Ko se soočimo s suprarelikvijo, poimenovano Prt iz La Higuere, je pred nami podoba. Podoba, katere nevsiljivo in postopno učinkovanje nam dovoljuje nadzorovano distanco, a nas hkrati vztrajno vzpodbuja, naj krenemo. Potovanje, na katero nas vabi, si moramo želeti in ga izbrati sami. Vrne pa nas lahko na začetke skupnosti, do prazvorov kulta in kulture in hkrati trešči v vsakdanjost realkapitalističnega trenutka. Po DNK-jevsko zapleteni trojni spirali politično-ekonomske, religijske in umetnostne zgodovine nas zavrtinči nad horizonte trenutno mogočega, in ko nas v očeh zaščemi, je to sij renesanse ali udarni val apokalipse.

»Če bi kdo prišel na misel, da bo naslikal zmasakrirano truplo Che Guevare na način, ki bi imitiral Torinski prt, bi bila moja reakcija: 'No, še ena v vrsti neokusnih eksploatacij podobe tega revolucionarja. Kičasto, grozno, cenoeno ...'« Ali z besedami Janeza Kardelja: še ena od »mnogih, dokončno izpraznjenih, zlorabljenih in sprevrženih ikon, kakršnih je naš vsakdanjik prepoln.« V primeru suprarelikvije pa je zadeva seveda popolnoma drugačna. To je neki povsem drug način obstajanja podobe. Ki je prav v tem, da podoba prepoznamo kot suprarelikvijo – kot neki, če spet citiram Kardelja, »readyexist«, s katerim se moramo soočiti. .../» Relikvija je po etimološki definiciji tisto, kar ostane. Stvari, ki ostanejo za nekom ali nečim. Relikvije so odsekane roke, ki na tem prtu manjkajo. Pri suprarelikviji pa gre za tisto, kar ostane, ko ne ostane nič. Kar, ko nič ne ostane, ostaja kot še-ne-obstoječe. Zato tu vznikne tretja, nova roka, ki ne more biti ohranjena, roka vstajenja.« (Miklavž Komelj)

»Trdim, da je prt iz La Higuere remek delo kapitalističnega realizma in to obdobje logično zaključuje. Pred nami ni izbrani predmet, ki ga je prav umetnikova izbira ustoličila za artefakt. Niti ne posodobljena verzija, ko kuratorjeva izbira umetnika vse, kar se temu kasneje dogodi in se to hkrati lahko dokumentira, inavgurira v umetniško.

Odstop avtorja je ustvaril prazen prostor, ki ga je naselil artefakt. Njegova avreola žari kot zarja renesanse na obzorju, tali hlad lastnika ter menedžerja in ga razvema v žar vernika. .../

Človek je položil svojo roko, se naslonil in vstal. Zavihtel se je iz svojega poslednjega ležišča, oprt na eno roko. »Dajte mi oporno točko in vrgel bom svet s tečajev.« nam je še parafraziral Arhimeda. In na ležišču je ostala sled; podoba človeka.« (Janez Kardelj)

Suprarelikvija Prt iz La Higuere je dostopna za ogled v zakladnici Mestnega muzeja Ljubljana od 10. septembra 2015 do 30. oktobra 2015.

Foto: DK

Janez Kardelj: Prt iz La Higuere, detajl.

Število uporabnikov in število ur pomoči

Pogovor z direktorico Liljano Batič

Foto: osebni arhiv

Liljana Batič, direktorica Zavoda za oskrbo na domu Ljubljana.

Fotografije: Dunja Wedam

Prčelje obnovljene Vile Urška, kamor se je preselil Zavod za oskrbo na domu. Izvajalec del obnove vile je bil VG5 Ljubljana, odgovorna vodja projekta pa Sandra Šterpin, Savaprojekt d.d.

Za oskrbo starejših, bolnih in ljudi z oviranostmi, ki želijo kljub bolezni in pojemajočim močem živeti doma, je Zavod za oskrbo na domu Ljubljana učinkovit pomočnik in pozoren sogovornik. Prav zato je posebej dobrodošlo, da se je letos spomladi preselil v prenovljene prostore Vile Urška na Poljanski cesti, kjer se odpirajo široke možnosti za nove dejavnosti in družabna srečavanja. O prenovi vile in storitvah zavoda smo se pogovarjali z direktorico Liljano Batič, ki zavzeto skrbi za visoke standarde storitev in zadovoljstvo uporabnic in uporabnikov zavoda.

Zavod za oskrbo na domu Ljubljana, ki ga vodite, izvaja različne oblike pomoči na domu meščank in meščanov Mestne občine Ljubljana. Nam lahko več poveste o tem?

Na začetku bi najprej povedala nekaj besed o našem zavodu, ki s svojo dejavnostjo in storitvami pomaga tistim meščankam in meščanom Mestne občine Ljubljana, ki imajo zagotovljene bivalne in druge pogoje za življenje v svojem okolju in se zaradi starosti, invalidnosti ali kronične bolezni ne morejo oskrbovati ali negovati sami, njihovi svojci pa tega ne zmorejo, ali za to nimajo možnosti, da bi kar najbolj aktivno in kvalitetno živeli na svojem domu. Demografske spremembe in smernice nacionalne ter lokalne strategije socialnega varstva danes dajejo vedno večji pomen pomoči na domu in tem zahtevam v zavodu sledimo.

Starejšim, invalidom in kronično bolnim omogočamo lepše življenje na domu tako, da jim nudimo pomoč pri osnovnih dnevnih opravilih, gospodinjstvu in ohranjanju socialnih stikov, kar je naša osnovna dejavnost, ki je z visoko subvencionirano ceno storitve Mestne občine Ljubljana v višini 80 odstotkov zelo dostopna za uporabnike. S seznanjanjem javnosti o našem delu in vrstah pomoči, ki jih nudimo, ter prizadevanji za visok standard opravljenih storitev nam uspeva, da število uporabnikov in število ur pomoči stalno narašča. Tako letos načrtujemo več kot 140.000 ur pomoči na domu.

Kakšne pa so cene za uporabnike pomoči na domu?

Cena storitve za uporabnika znaša: ● ob delavnikih 3,61 evra na uro, ● ob nedeljah 4,69 evra na uro, ● ob državnih praznikih in dela prostih dnevih 4,87 evra na uro. Upravičenec, ki ne zmore plačila storitve, lahko oprostitve plačila uveljavi na Centru za socialno delo.

Nudite še druge storitve?

Uporabnikom nudimo tudi storitve socialnega servisa, za katere upravičenec prevzame obveznosti plačila storitve in kritja stroškov v povezavi z opravljenimi storitvami. Izvajamo dve skupini storitev socialnega servisa: ● za pedikuro, frizerske storitve, generalno pospravljanje znaša storitev 10 evrov na uro, ● za

spremembo pri različnih obveznostih ali dejavnostih, varstvo v času odsotnosti svojcev, sprehod in skrb za higieno ter prehrano hišnih ljubljencev pa 7,11 evra na uro.

So vam pri vašem poslanstvu lahko v pomoč tudi prostovoljci?

V zadnjih dveh letih smo se odločili tudi za vključevanje prostovoljcev v naše delo, ki so še dodatno podprli naša prizadevanja, da starejšim omogočimo čim več socialnih stikov in zmanjšamo občutek osamljenosti. Veseli smo, da se nam pridružujejo tako mladi kot starejši prostovoljci, ki s svojim osebnim pristopom in prijaznim odnosom doprinejajo k lepšemu življenju naših uporabnikov.

Kako pa oskrbo na domu nadgrajuje novi projekt Norveškega mehanizma: Aktivno in kvalitetno stanje v domačem okolju A-QU-A?

Dolgoletne izkušnje pri delu s starejšimi so pokazale, da uporabnice in uporabniki na svojem domu poleg storitve pomoč družini na domu in socialnega servisa potrebujejo in želijo koristiti še več storitev, med katerimi je zaznati največ povpraševanja po fizioterapiji, delovni terapiji, dietetiki, zdravstveni negi in logopediji. Zavod bo za čas projekta, od maja 2015 do konca decembra 2016, za uporabnike omenjene storitve izvajal brezplačno, poleg tega pa bo organiziral tudi svetovanja o zdravi prehrani, gibalni vadbi in izobraževanju zaposlenih.

Dolgoročna idejna zasnova projekta je sprememba strokovne prakse in pristopa k celostni oskrbi na domu. Poudarek je na izobraževalno-svetovalnem delovanju in neposrednem izvajanju storitev pri delu s starejšimi. S projektnimi partnerji bomo oblikovali predloge sistemskih rešitev in s pomočjo rezultatov projekta zagotovili zdravo in aktivno staranje prebivalstva Slovenije. Vključenost partnerjev iz različnih strok kaže na potrebo po večdisciplinarni obravnavi in iskanju dolgoročnih rešitev na lokalni in nacionalni ravni. Vsebina prijave na projekt temelji na izčrpnem pregledu aktivnosti in sledenju potrebam pri oskrbi občanov na domu. Tu prepoznavamo veliko potrebo

po preventivnih aktivnostih, ki na dolgi rok omogočajo boljše kvaliteto življenja prebivalcev, spodbujajo dolgoročne rešitve in medgeneracijsko solidarnost.

Letos spomladi ste se preselili na novo lokacijo v obnovljeno vilo Urško na Poljanski 97. Kaj vse je zavod pridobil z novo lokacijo? Koliko novih dejavnosti omogočajo novi prostori?

V Vili Urška bomo lahko bolje poskrbeli za uresničitev naših načrtov ter optimizirali delovanje zavoda in izvajali dodatne dejavnosti. Za uporabnike, njihove svojce in zaposlene bomo imeli več možnosti za izvajanje različnih svetovanj, izobraževanj in usposabljanj, preventivnih dejavnosti, družabništva in srečavanja uporabnikov, različnih tečajev, kulturnih večerov in podobno. Velik poudarek smo dali področju demence, kjer že imamo skupine za samopomoč in druga izobraževanja za svojce in zaposlene.

Nam lahko kaj več poveste o zgodovini vile s secesijskimi poslikavami in kateri arhitekt oz. arhitekturni biro je prenovil hišo? Kolikšni so bili stroški?

Vila Poljanska 97 v Ljubljani je bila zgrajena na prelomu 19. in 20. stoletja. Arhivskih podatkov o samem nastanku vile ni na voljo, vemo pa, da je bil leta 1916 njen lastnik trgovec Josip Bergman. Navzven je vila historicistična, sondažne raziskave stropov in sten, izvedene ob zadnji prenovi, pa so pokazale, da so v nekaterih prostorih vile še ohranjene prvotne dekorativne poslikave, ki so sodobnejše. Figuralna upodobitev ženskih figur z dolgimi rdečimi lasmi v gibanju in z obroči v rokah, okrašenimi s cvetjem, je edinstvena secesijska figuralna upodobitev. S secesijsko dekorativno poslikavo so bili prvotno okrašeni tudi stopnišče in hodniki vile. Del te prvotne poslikave je predstavljen na hodniku v 2. nadstropju. Izvajalec del obnove vile je bil VG5 Ljubljana, odgovorna vodja projekta pa Sandra Šterpin, Savaprojekt d.d. Stroški obnove in opreme so znašali 733.525 evra.

Zavoda za oskrbo na domu stalno narašča

Imate tudi dobro založeno knjižnico. Kdo si izposoja knjige? Jih oskrbovalke prinašajo oskrbovancem tudi na dom?

Zamisel o ureditvi knjižnice se nam je porodila že ob pripravi idejnega projekta, ko smo s pomočjo donatorjev (posameznikov, založb, različnih fakultet ...) pridobili knjige in nekaj videogradiva. Za pomoč pri ureditvi knjižničnega gradiva smo zaprosili prostovoljke, z izposojajo gradiva pa smo pričeli julija letos. Prva dva meseca smo poskusno namenili izposoji zaposlenim v zavodu. Ko bomo izposojajo uredili tudi prek intraneta, pa bodo do knjig prišli tudi naši uporabniki. Na dom jim bodo knjige prinašale socialne oskrbovalke, ki jih sicer obiskujejo.

Ali v zavodu organizirate tudi družabne dogodke, ki se jih udeležujejo vaši uporabniki?

V Zavodu za oskrbo na domu večkrat letno na sedežu zavoda organiziramo družabne dogodke, kjer se uporabniki lahko udeležijo različnih aktivnosti. Taki dogodki so: noč knjige, dan odprtih vrat, delavnice tehnik premikanja ... Zunaj zavoda pa pripravimo letno srečanje uporabnikov in njihovih svojcev z našimi zaposlenimi, sodelujemo na Festivalu za tretje življenjsko obdobje, v Tednu mobilnosti, v zavodu Cene Štupar – centru medgeneracijskega učenja, na Festivalu prostovoljstva, Festivalu Igraj se z mano in različnih izletih ... Poleg tega sodelujemo z vrtci in šolami.

Kdo se udeležuje vaših srečanj? Koliko so v živem stiku z zavodom svojci oskrbovancev?

Starejši želijo v svojem okolju navezovati nove socialne stike in ostati aktivni doma, zato smo dali velik poudarek medgeneracijskemu sodelovanju, skupinam za samopomoč in prostovoljstvu. Uspelo nam je, da so starejši v svoje življenje sprejeli dijake, študente in starejše prostovoljce. V sodelovanju z dijaki Gimnazije Jožeta Plečnika smo uporabnike peljali na Ljubljanski grad in si ogledali znamenitosti. Ob koncu leta smo se povezali s Srednjo frizersko šolo, kjer so dijaki pripravili glasbeni program in predstavitev šole, nato pa so v salonu uporabnikom uredili krasne novolotne frizure. V spomladanskem času smo organizirali tudi izlet v Botanični vrt, kjer so študenti in prostovoljci popeljali uporabnike po čudovitem okolju vrta. Sodelovali smo še z vrtci, imeli glasbeno delavnico s citrami, na Festivalu za tretje življenjsko obdobje in na dnevu odprtih vrat so otroci zapeli in zaplesali, na tednu mobilnosti smo skupaj z uporabniki pekli kostanj in se družili ob družabnih igrah. Dijaki Srednje medijske šole so nam z razstavo fotografij naših uporabnikov polepšali nove prostore v vili.

Namen srečanj je, da uporabnikom popestrimo dan in blažimo osamljenost, zato se trudimo, da čim večkrat pripravimo dogodke, ki se jim zdijo zanimivi. Tudi svojci se udeležujejo različnih dogodkov skupaj z uporabniki. Od lani deluje tudi skupina svojcev, ki skrbijo za družinske člane z demenco in si med seboj nudijo oporo in izmenjajo nasvete. V okviru zavoda deluje tudi Svet uporabnikov, ki obravnava aktualna vprašanja na področju pomoči starejšim, daje predloge za delo, njegov predstavnik pa sodeluje tudi na vseh sejah sveta zavoda in je tako natančno seznanjen z delom in načrti za nadaljnje delo.

Vam uspe zagotoviti več stalnih oskrbovalk pri posameznih oskrbovancih, ki so pred leti kot eno glavnih motenj navajali, da se oskrbovalke prepogosto menjujejo?

Nekateri uporabniki imajo željo, da bi bilo pri njih čim manj menjav socialnih oskrbovalk, zato jim poskušamo po najboljših močeh ustreči. Upoštevam tudi, če se uporabnik in oskrbovalka »ne ujameta«, raziščemo razlog in po potrebi uredimo zamenjavo. V popoldanskem času in razporeditvi

čez vikend je prilagajanje uporabnikom težje, ker je v tem času manj delavk na terenu in so tudi razdalje med uporabniki daljše. S tem so uporabniki seznanjeni in načeloma to razumejo in sprejemajo. Po drugi strani pa nekateri uporabniki ugotavljajo, da je bolje, če k njim ne prihaja vedno ista oskrbovalka. Tako ima uporabnik možnost primerjati in predlagati izboljšave pri delu, kar na dolgi rok prispeva k večji kakovosti opravljenih storitev, hkrati pa ima možnost spoznavati nove ljudi in s tem širiti svojo socialno mrežo. Naši uporabniki so z zaposlenimi večinoma zadovoljni, saj so socialne oskrbovalke strokovno usposobljene za to delo, pa tudi prijazne in tople osebe, ki se vsakodnevno trudijo, da bi bili z njihovo pomočjo zadovoljni. Delo razporejamo glede na razpoložljivost osebja, saj moramo upoštevati optimalno izrabo delovnega časa in delovnopravno zakonodajo pri zaposlenih. Vsekakor pa se trudimo prisluhniti uporabnikom in upoštevati njihove želje, kolikor je mogoče.

Kako preverjate zadovoljstvo oskrbovancev s storitvami zavoda?

Za nas je zadovoljstvo uporabnikov eden od pomembnejših ciljev, ki jih želimo doseči pri našem delu. Zadovoljstvo preverjamo z vprašalnikom, ki ga bomo ravno letos spet posredovali uporabnikom, prek neposredne komunikacije z našimi socialnimi oskrbovalkami in strokovnimi delavkami, pa tudi prek sveta uporabnikov. Zelo poudarjamo pomen sodelovanja in dobre komunikacije, zato smo veseli, ko nam uporabniki sporočajo, s čim so zadovoljni, kje je še prostor za izboljšave in kaj še potrebujejo, da bodo dobili vso potrebno pomoč in podporo za lepše življenje na svojem domu.

Je skrb Ljubljane za starejše, ki potrebujejo pomoč na domu, primerljiva s skrbjo v drugih večjih slovenskih in evropskih mestih?

Zavod za oskrbo na domu Ljubljana je največji zavod za pomoč na domu v naši državi in ima tudi največje število uporabnikov. Kot rečeno, poleg storitve pomoči na domu v okviru javne službe nudimo našim uporabnikom še široko paleto drugih sodobnih oblik pomoči. V okviru Mestne uprave se vključujemo v vse oblike sodelovanja na področju trajnostnega razvoja in drugih strategij, s ciljem, da bi bilo življenje mestu, ki je prijazno do svojih meščanov, še posebej do ranljivih skupin, kot so naši uporabniki, kakovostno. Pozorno spremljamo in se tudi aktivno vključujemo v mednarodne aktivnosti s področja pomoči na domu in v delo uspešno vnašamo nove pristope k delu s starejšimi. Svoje delo in izkušnje radi predstavimo javnosti doma in v tujini, v okviru različnih evropskih projektov in strokovnih srečanj, evropski mreži zdravih mest, starosti prijaznih mest ... Ponosni smo, da za svoje delo dobimo veliko pohval in potrditev.

Kakšni so vaši kratkoročni in dolgoročni načrti?

Nadaljevali bomo z dosedanjim delom, prizadevali si bomo, da bodo rezultati projekta A-qu-A doprinesli k spremembam na področju dela s starejšimi in se tako bolj ustrezno odzvali na potrebe uporabnikov in njihovih svojcev. Še bolj se bomo posvetili demenci, višji kakovosti izvajanja naših storitev ter večji informiranosti javnosti o našem delu in vrstah pomoči, ki jih nudimo. S svojim delom in poslanstvom bomo vedno prisluhnili in upoštevali potrebe in želje naših uporabnikov, spoštovali možnost izbire in odločitve, kje in kako želijo živeti, se z drugimi službami povezovali v njihovo korist, k ljudem pristopali individualno in celostno, vzpostavljali socialno mrežo in se borili proti osamljenosti, izvajali dejavnosti za ohranjanje fizičnega in duševnega zdravja ter dejavnosti za vključevanje starejših v vsa področja družbenega življenja. S svojim delom in odnosom do uporabnikov želimo izražati spoštovanje do njihovega dostojanstva in jim nuditi možnosti odločanja o načinu in kakovosti njihovega življenja.

Zavod ima dobro založeno knjižnico, pridobili so jo s pomočjo donatorjev – posameznikov, založb in različnih fakultet. Knjižnično gradivo so pomagale urediti prostovoljke, knjige pa so začeli sposojati julija letos. Sondažne raziskave stropov in sten, izvedene ob zadnji prenovi, so pokazale, da so v nekaterih prostorih vile še ohranjene secesijske dekorativne poslikave, ki so prvotno krasile tudi stopnišče in hodnike vile.

Skrb za obbolele z demenco

25. konferenca Alzheimer Europe

Nada Breznik

Cankarjev dom v Ljubljani je med 2. in 6. septembrom gostil jubilejno 25. konferenco Alzheimer Europe. Po zaslugi Spominčice - slovenskega združenja za pomoč pri demenci in še zlasti njene predsednice Štefanije Lukič Zlobec je potekal v Ljubljani drugi največji letošnji medicinski kongres na Slovenskem. Navzočih je bilo 558 registriranih udeležencev iz 43 držav, vsak od njih je pripeljal še enega ali več spremljevalcev. Poleg evropskih predstavnikov so na konferenci sodelovali še gostje iz ZDA, Avstralije, Turčije, Indije, Alžirije in Libanona. Ni odveč poudariti, da imajo takšna srečanja poleg strokovnih tudi pozitivne ekonomske učinke. S prihodki zadnjih dveh srečanj so predstavniki Kongresnega urada nadvse zadovoljni.

Foto: www.zdus.si

Članica novega upravnega odbora Alzheimer Europe je tudi Štefka L. Zlobec, predsednica slovenske Spominčice, ki je tudi najbolj zaslužna zato, da se je jubilejna konferenca te velike evropske organizacije dogajala v Ljubljani.

Visoka politična podpora problemu demence v družbi

Pokrovitelj konference je bil predsednik RS Borut Pahor. Od slovenskih predstavnikov so udeležence konference nagovorili ministrica za zdravje Milojka Kolar Celarc, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak, podpredsednica državnega zbora Bojana Muršič in predsednica Spominčice – Alzheimer Slovenije Štefanija Lukič Zlobec, ki je tudi članica upravnega odbora Alzheimer Europe. Predavatelji in udeleženci so obravnavali štiri teme: ● Demenci prijazna družba, ● Politike in strategije, ● Inovativna oskrba in ● Medicinski vidiki bolezni in se osredotočili predvsem na vprašanje, kako v praksi uveljaviti strategije in vanjo prenesti izsledke raziskav.

Poleg zdravnikov specialistov in družinskih zdravnikov so bili na konferenci navzoči tudi drugi zdravstveni delavci, terapevti, psihologi, sociologi, farmacevti, bolniki, njihovi spremljevalci (prostovoljci) ter svojci. Bolniki imajo v Alzheimer Europe svojo delovno skupino, v kateri je tudi slovenski predstavnik. Vodi jo nadvse aktivna Helga Rohra, ki je v svojem uvodnem nastopu poudarila slogan: *Nič o nas brez nas*. Evropsko delovno skupino bolnikov z demenco in člane odbora Alzheimer

Europe je v Mestni hiši sprejel župan Zoran Jankovič.

Glasgowska deklaracija za vzpostavitev nacionalnih strategij in skupne evropske strategije za demenco

Izmenjava izkušenj in dobrih praks, predstavitev izsledkov novih raziskav, prizadevanja za nove pristope pri obravnavi in oskrbi bolnikov z demenco ter prizadevanja za odkritje učinkovitega zdravila, vse, kar je združilo udeležence konference, bolnikom z demenco in njihovim svojcem daje upanje in jim dokazuje, da niso sami. Na konferenci so ponovno poudarili nujnost, da države sprejmejo nacionalne strategije, naloga, ki jo še mora opraviti tudi naša država ter vse druge iz oktobra lani sprejete Glasgowske deklaracije. Deklaracijo so jo podpisali vsi naši vidni politični predstavniki in vsi slovenski evropski poslanci, kar so na slavnostnem odprtju konference poudarili in pohvalili predstavniki Alzheimer Europe. Glasgowska deklaracija namreč poziva, da je potrebno vzpostaviti poleg nacionalnih tudi evropsko strategijo za demenco ter zagotoviti vsem pravico do pravočasne diagnoze, do kakovostne obravnave po postavljeni bolezni, individualne, koordinirane in kakovostne obravnave ves

čas bolezni, enakopravnega dostopa do zdravljenja in terapevtskih ukrepov ter do spoštovanja v skupnosti.

Alzheimer Europe je bila ustanovljena že pred petindvajsetimi leti, kar pomeni več kot toliko let zavedanja o resnosti bolezni in njenih posledic za človeštvo. V Sloveniji je bil pokojni dr. Aleš Kogoj prvi, ki je oral ledino na tem področju. Bil je ustanovitelj Spominčice – združenja za pomoč pri demenci, ustanovitelj prvih skupin za samopomoč svojcem, človek z veliko mero posluha za človeške stiske in tegobe, vedno spoštljiv, vedno pripravljen pomagati. Tako ni naključje, da je bila 25. konferenca posvečen prav njemu.

Na svetu 44 milijonov obbolelih za demenco, v Evropi 9 milijonov, v Sloveniji več kot 32 tisoč

Ko strokovnjaki danes govorijo o demenci, največkrat poudarjajo, da ima razsežnosti pandemije. Število obbolelih v svetovnem merilu dosega 44 milijonov, v Evropi 9 milijonov, v Sloveniji, kjer še nimamo nobene epidemiološke študije o demenci, ocenjujejo, da je obbolelih več kot 32.000 tisoč ljudi. Več kot 60 % vseh obbolelih ima Alzheimerjevo bolezen. Demenca je ena najdražjih bolezni, za katero še ni zdravila. Predvidevajo, da se bo število obbolelih v

prihodnjih 20 letih podvojilo. Demenca ni običajen spremljevalni pojav staranja, temveč je bolezen, ki ne prizadene vseh starajočih, lahko pa, sicer mnogo redkeje, a vendar, zbolijo tudi mlajši. Ker bolniki prav kmalu niso več sposobni skrbeti sami zase, njihovi svojci spričo vseh naporov, stisk, stesov in strahov, ki jih doživljajo ob varstvu, negi in skrbi za obbolele, začnejo izgorevati. To je številna populacija, ki ji je potrebno nuditi strokovno in človeško podporo, izobraževanje in izdatno pomoč na domu. Alzheimer Europe priporoča, da ljudje z demenco ostanejo čim dlje v domačem okolju ob ustrezni podpori servisov in služb, saj svojci sami tega bremena ne zmorejo. Dodatna znanja in usposobljenosti potrebujejo tudi vsi, ki prihajajo v stik z ljudmi z demenco, tako zaposleni v zdravstvu in socialnem varstvu kot tudi bančni delavci, policisti, prodajalci, itd, da bi se znali pravilno odzvati, priskočiti na pomoč, poskrbeti, da oboleli niso oškodovani ali zasmehovani, temveč deležni spoštljivega odnosa, ki ohranja njihovo dostojanstvo in integriteto.

Spominčica je na svetovni dan Alzheimerjeve bolezni 21. september kot že dve leti zapored Tudi letos organizirala Sprehod za spomin pod geslom *Ne pozabi me*.

Dobro sporazumevanje za učinkovito zdravljenje

Mediacijski center Zdravstvenega doma Ljubljana

V Zdravstvenem domu Ljubljana so ustanovili Mediacijski center. Z njim je zanimanje Zdravstvenega doma Ljubljana za stisko ljudi, ki so se na področju zdravstva znašli v sporu, postalo prijemljivo. Vodilo Centra je želja po razumevanju in razjasnitvi interesov vpletenih strani. Gre za potrpežljivo in strokovno pomoč pri iskanju mirne rešitve, ki jo v procesu mediacije sprti strani najdeta sami. Z vizijo delovanja Mediacijskega centra je zagotovljeno aktivno, nevtrarno, mirno, zaupno in varno okolje tako za ZD Ljubljana kot tudi za zdravstveno dejavnost v širši ljubljanski regiji. Z zdravstvenim osebjem sodelujejo zunanji sodelavci – vrhunski izkušeni mediatorji in veliko število izšolanih mediatorjev znotraj ZD Ljubljana, zagotavlja vodja Centra Saša Staparski Dobravec.

Foto: Nik Rovnan

Mediacijski center Zdravstvenega doma Ljubljana sta skupaj s sodelavkami centra odprla župan Zoran Jankovič in direktor Zdravstvenega doma Ljubljana Rudi Dolšak. Center vodi Saša Staparski Dobravec, koordinatorka je Katarina Hren, članice sveta centra pa so Simona Repar Bornšek, Maja Zdolšek in Anka Stojan.

Vizija

Vizija Mediacijskega centra je delovanje na dveh ravneh:

- S pomočjo različnih oblik sporočanja, izobraževanja in neposrednega spodbujanja zaposlenih v ZD Ljubljana želi Center prispevati k izboljšanju medsebojnih odnosov in zgodnjemu prepoznavanju potencialnih nesporazumov ter aktivno pripomoči k mirnemu reševanju sporov. Zaposleni naj bi se zavedali, da lahko prevzamejo vlogo napotiteljev, zato jih bo Center seznanjal z možnostmi napotitve in jim predstavil napotitev na mediacijo kot vstopno možnost za reševanje spora in jim nudil informacije ter podporo pri prepoznavanju in reševanju nesporazumov v zgodnji fazi.
- Že obstoječim ali neizbežnim novonastalim sporom v zdravstvu pa želi Center omogočiti enostaven in učinkovit dostop do visoko kakovostnega mediacijskega postopka. Vstop v mediacijo je prostovoljen in je znamenje ozaveščenosti vseh vpletenih, hkrati je tudi osnovni pogoj za začetek iskanja mirne rešitve spora.

Oblike reševanja sporov

V Mediacijskem centru ZD Ljubljana pomagajo pri reševanju sporov z mediacijo: ● med pacienti in med zaposlenimi v ZD Ljubljana; ● med vsemi zaposlenimi v ZD Ljubljana (zdravstvenimi delavci, zdravstvenimi sodelavci in nezdravstvenimi delavci); ● med delavcem in delodajalcem ZD Ljubljana; ● med ZD Ljubljana in drugimi zdravstvenimi zavodi; ● med pacienti in drugimi zdravstvenimi zavodi; ● med ustanovami, poslovnimi partnerji in drugimi vpletenimi v spore v zdravstvu.

Zakaj mediacija v zdravstvu?

»Povedati, poslušati in biti slišan so bistvene komponente sporazumevanja. Sposobnost ubeseditve, dober sluh, znanje jezika in razumevanje govora še zdaleč niso dovolj, da je informacija, ki jo posredujemo, razumljena tako, kot smo jo želeli podati. Z uporabo mediacijskih načel in tehnik lahko sebi in drugim pomagamo narediti naše odnose izjemne kljub drugačnosti pogledov, želja in potreb. Nikoli ne bomo živeli v skupnosti brez sporov, a lahko se jih naučimo na prijazen in spoštljiv način reševati, marsikaterega pa tudi preprečiti,« na to vprašanje odgovarja Simona Bornšek Repar, članica Sveta za mediacijo.

»Na področju zdravstva je komunikacija toliko bolj pomembna, saj močna čustva strahu pred boleznijo in bolečino, v situaciji, kjer je komunikacija odločilna za nadaljnje zdravljenje, še dodatno ovirajo medsebojno razumevanje. V zadnjih osmih letih smo preko Združenja zdravstvenih zavodov Slovenije začeli z nujnimi in pravimi koraki v smeri kvalitetnejše komunikacije in boljših medosebnih odnosov tako med pacientom in zdravnikom kot med zdravniki znotraj timov. Razvijali smo ozaveščenost, da je konflikt normalen, ter učili veččin reševanja sporov,« je stališče članice Sveta za mediacijo Anke Stojan.

»Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije je od leta 2008 s pomočjo lastnega kadra (mediator pravnik in komunikolog) in zunanjih izvajalcev aktivno delovalo v smeri ozaveščanja in izobraževanja članov o mediaciji kot preverjeno dobri metodi reševanja sporov in s tem naredilo pomemben premik k prepoznavnosti te

metode reševanja sporov za svoje člane. Vizija Združenja je postati na področju zdravstva ključni razvijalec mediacijskih modelov in posledično svojim članom ponuditi strokovno in trajnostno podporo k razvoju mediacije v zdravstvu,« pravi Maja Zdolšek, prav tako članica Sveta za mediacijo.

Naslov: MC ZD Ljubljana, Aškerčeva ulica 4, Ljubljana, II. nadstropje, soba št. 209

Vodja: Saša Staparski Dobravec

Koordinatorica: Katarina Hren

Svet za mediacijo: Simona Repar Bornšek, Maja Zdolšek in Anka Stojan

Uradne ure: četrtek od 10.00 do 12.00 in od 16.00 do 18.00

T: 01/ 2007 636 in 01/ 2007 643 (v času uradnih ur)

M: 031/ 697 800 (vodja): vsak dan od ponedeljka do petka od 13.00 do 14.00

F: 01/ 2007 639

E: mediacijski.center@zd-lj.si

S: www.zd-lj.si

Za paciente in za zaposlene v ZD Ljubljana je mediacija v Mediacijskem centru ZD Ljubljana brezplačna.

Za solidarnost, mir in proti

Foto: Nik Rovani

Udeleženci mednarodne mladinske konference MUNCS Salient pred Mestno hišo.

Foto: Nik Rovani

Učenci OŠ Moškriča so že 10. leto posadili drevo miru, ki bogati tudi Pot spominov in tovarištva.

Foto: Domen Pal

Z dvodnevni Filmom na ulici so centra Zalog podaljšali poletje z

MEDNARODNA MLADINSKA KONFERENCA O BEGUNSKI KRIZI

Maruša Rus

17. julija se je v Mestni hiši v Ljubljani zaključila petdnevna mednarodna mladinska konferenca o globalnih problemih *MUNSC Salient: Youth Conference on Global Matters*, ki jo je organiziralo Društvo za ZN za Slovenijo in *Model United Nations Slovenia Club (MUNSC)*, ki deluje v sklopu Društva. Petdnevna konferenca, ki se je je udeležilo kar 70 mladih iz 11 različnih držav, je potekala pod častnim pokroviteljstvom predsednika Državnega zbora Republike Slovenije dr. Milana Brgleza.

MUNSC Salient je mednarodna konferenca, ki je združila tradicionalno simulacijo Združenih narodov (*Model United Nations - MUN*) s klasično izobraževalno konferenco. Model Združenih narodov je tip konference, ki je zelo razširjen po Evropi, Ameriki in Aziji. V njej se mladi vživijo v vlogo delegata ZN ter simulirajo zasedanja različnih komitejev. Posamezniki se tako postavijo v vlogo dodeljene države, raziščejo njen zunanjepolitični položaj ter v času trajanja konference zagovarjajo njene cilje in vrednote, tako na uradni simulaciji kot tudi na pogajanjih, ki potekajo med odmori in včasih celo med večernim druženjem. Ob koncu konference mora vsak komite sprejeti resolucijo, torej končni dokument, ki je napisan po vzoru dokumentov, ki jih objavljajo ZN. Ker se na konferenci dokument sprejema po enako strogih pravilih kot v ZN, se včasih zna zalomiti in resolucija ni sprejeta. Temu navadno sledi veliko pogajanj in diplomatskega prizadevanja med udeleženci, da je resolucija na koncu le sprejeta. Tokratna konferenca pa se je razlikovala od klasičnih simulacij ZN. Poleg same simulacije je vsebovala tudi interaktivna predavanja, okrogle mize in delavnice.

Osrednja tema konference je bila begunska kriza. Udeleženci so tako pet dni debatirali, se pogajali ter v treh odborih oblikovali izvirne ideje, kako rešiti begunsko krizo. V okviru simulacije Varnostnega sveta ZN so udeleženci razpravljali o begunski krizi in sektaškem nasilju v Libanonu, udeleženci v Evropskem svetu, ki so predstavljali predsednike držav, so razpravljali o krepitvi evropske solidarnosti v luči povečanega pritoka beguncev v Evropsko unijo, v tretjem odboru Generalne skupščine ZN pa so se pogajali o zaščiti notranje razseljenih oseb v Siriji. Poleg tega je med konferenco aktivno deloval spletni časopis konference MUNSC Express, v katerem je majhna skupina udeležencev, ki je prevzela vlogo novinarjev, objavljala sveže novice o dogajanju v treh komitejih.

Konferenco je odprl častni pokrovitelj dr. Milan Brglez, predsednik Državnega zbora RS, ki je leto 2015 označil kot ključno leto, ko Združeni narodi sprejemajo t. i. trajnostne razvojne cilje (*Sustainable Development Goals*). Temu je sledil nagovor Caroline Van Buren, namestnice regionalnega predstavnika s predstavništva Urada Visokega komisariata ZN za begunce (*UN High Commissioner for Refugees - UNHCR*) za Osrednjo Evropo. Otvoritveni slovesnosti pa je sledila še okrogla miza z veleposlaniki Albanije, Irske, Madžarske in Romunije.

V naslednjih štirih dneh sta se zvrstili še dve okrogli mizi, kjer je sodelovala poslanka v Evropskem parlamentu mag. Tanja Fajon. Na delavnici *Skozi oči begunca* so udeleženci dobili priložnost, da se vživijo v brezupen položaj, v katerem se znajdejo begunci, ko zapustijo svojo državo. Okrogle mize in delavnice so udeležencem pomagale globlje razumeti problematiko migrantov, hkrati pa jim podale nove poglede na samo tematiko ter nove ideje za rešitev begunske krize. Tako so se tudi pogajanja v komitejih veliko lažje nadaljevala, na zadnji dan pa je vsem trem komitejem uspelo izdati končni dokument.

Konferenca se je končala z zaključno slovesnostjo v Mestni hiši, na kateri so delegati prejeli nagrade in priznanja, slovesnost pa je bila še posebej nepozabna zaradi nenapovedanega obiska župana Zorana Jankoviča. Med pokrovitelji konference je bila tudi Mestna občina Ljubljana, ki se ji iskreno zahvaljujemo za podporo in sodelovanje.

UČENKE IN UČENCI OŠ JOŽETA MOŠKRIČA SO POSADILI DREVO MIRU

Ob svetovnem dnevu miru 21. septembra so učenke in učenci OŠ Jožeta Moškriča v šolskem parku posadili lipo. Ravnateljica Simona Kralj je v svojem nagovoru poudarila, da so se letos zbrali ži na 10. tradicionalnem sajenju drevesa miru, kar na ta dan naredi še na tisoče šol v 150 državah sveta. Posaditev drevesa pomeni tudi obogatitev Poti spominov in tovarištva, tega zelenega prstana okrog Ljubljane, zelene prestolnice Evrope 2016.

Poudarila je tudi pomen lipovega drevesa za Slovence, saj je to drevo že od nekdaj veljalo za središče družabnega življenja. Veliko vaških skupnosti je pod lipo sprejemalo pomembne odločitve, reševalo medsebojne spore, hkrati pa so se pod lipo tudi veselili, praznovali in plesali. Učenci pa so posaditvi sprejeli tudi posebno zapisego: »Predstavniki razredov prisegamo, da bomo skrbeli za naše drevo, da bo bomo do drevesa vedli spoštljivo, da ne bomo po nepotrebnem trgali listov, lomili vej ali jih kakorkoli drugače uničevali. Obljubimo, da bomo to miselnost in prisego prenesli tudi našim sošolcem, in

verjamemo, da kakor bomo mi skrbeli za drevo, nam bo čez desetletje in več drevo vrnilo uslugo in nam nudilo senco pod vročim soncem.« Posaditve so se poleg učencev in učiteljskega zbora šole udeležili tudi župan Zoran Jankovič, vodja oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje Marija Fabčič, predstavnik Društva Zeleni prstan in Mestnega odbora ZZB. Prireditev so popestrili šolski pevski zbor, recitatorji in folklorna skupina.

ZALOŠKI FILM NA ULICI

Marko Taljan

Za nami je dvodnevno druženje mladih v okviru dogodka *Film na ulici*, s katerim smo si podaljšali poletje z urbaniimi športi, glasbo in filmom. Prireditev v organizaciji Četrtnega mladinskega centra Zalog Javnega zavoda Mladi zmaji - Centra za kakovostno preživljanje prostega časa mladih in Mestnega kina Kinodvor ter v sodelovanju s ČS Polje, Centrom Urban Roof, OŠ Zalog, JZ Ljubljanski grad, Luksuz produkcijo, projektom Biti mlad, JZ Pionirski dom in Produkcijško šola Mladinskega doma Jarše, je potekala v petek 11. in soboto, 12. septembra. Namenjena je bila otrokom, mladim in družinam ob zaključku poletnih počitnic in začetku novega šolskega leta. Na zaloško zbirališče mladih - šolsko igrišče OŠ Zalog, je privabila številne otroke in mladostnike.

V petek so se lahko preizkusili na koškarskem turnirju trojk v organizaciji Neja Bauerja, študenta Fakultete za socialno delo, v grafitiranju pod vodstvom grafitarke Neže, ki urbane površine oblači v barve pod umetniškim imenom Nez Pez, ali v ustvarjanju elektronskih ritmov z DJ-jem Mattom Crammerjem. V petek sta bili z nami tudi ustvarjalci ljubezenskih sporočil Nataša Jovanovič in Saška Poljak Istenič. Petkove projekcije nam je preprečila sicer zelo redka okvara projektorja, na katero smo z lahkoto pozabili ob nagovoru vodje Kinodvora Nine Peče, ki se je z obiskovalci zapletla v prijeten klepet o filmu.

Sobotno dogajanje so, poleg DJ-a in grafitarke Nez Pez, popestrili mojstri skejtanja, BMX-anja in hiphopanja iz Centra urbanih športov Urban Roof. Predstavili so nam umetnost lovljenja ravnotežja na deski in BMX-ih ter plesne gibe med mladimi popularnega hip hopa.

Proti večeru pa so ugasnili reflektorji in čas je bil za kino na prostem. Pred osrednjo projekcijo smo si na velikem platnu ogledali filme mladinskih filmskih šol in projektov: *Dan dolgo nazaj*, *Pes in mačka* (oba Pionirski dom), *The Wall* (Luksuz produkcija), *Biti mlad* (projekt Biti Mlad) in *Včasih lahko, včasih težko* (Produkcijška šola Mladinskega doma Jarše). Dobro ogreti smo si za konec večera v družbi režiserja in igralcev ogledali

diskriminaciji

Foto: Domen Pal

si mladi Četrtnega mladinskega urbanimi športi, glasbo in filmom.

Letošnjo jesensko *Plato* – z nogometom proti diskriminaciji so popestrile ustvarjalne delavnice.

slovensko premiero hrvaškega filma *KOKO: Ljubezen ali smrt*. Po filmu je bil čas še za kratek pogovor z ustvarjalci – režiserjem Danielom Kušanom in igralci Nino Mileta (Marica), Kristianom Bonačičem (Zlatko), Vanjo Markovinović (Marijana) in maskerko Mojco Gorogranc –, ki ga je spretno povezoval kar zaloški dijak Filip Šomodjvarac. Filmsko dogajanje smo zaključili s fotografiranjem v družbi filmskih junakov in z željo, da se Film na ulici kmalu spet vrne v Zalog.

Projekt Film na ulici sta finančno omogočila Mestna občina Ljubljana, ustanoviteljica JZ Mladi zmaji, in JZ Kinodvor, delno pa finančno podprla MDDSZEM in URSM MIZŠ.

(Marko Taljan je koordinator ČMC Zalog JZ Mladi zmaji.)

Z NOGOMETOM PROTI DISKRIMINACIJI

Marko Taljan, Doris Novak

Četrtni mladinski center Zalog, ki deluje v okviru Javnega zavoda Mladi zmaji, je v sodelovanju z Društvom DIH – Enakopravni pod mavrico in številnimi prostovoljci ter podporniki v nedeljo, 27. septembra 2015, na šolskem igrišču OŠ Zalog v Zalogu izvedel že 16. tradicionalno družabno-rekreativno prireditev *Plata 2015 – Z nogometom proti diskriminaciji*.

Mladi so se pomerili na turnirju v malem nogometu in na turnirju v metanju trojk. Na nogometnem turnirju je sodelovalo 12 moštev iz Zaloga in drugih delov Ljubljane, skupno več kot 80 rekreativnih nogometašev. Ti so, kot je navada, ob začetku turnirja skupaj s sodnikom in organizatorjem prebrali ferplej prisego. Pokala za končno zmago sta, tako kot spomladi, tudi to jesen ostala v Zalogu. V kategoriji do 15 let se je ob koncu veselilo moštvo Now We Panna, medtem ko je bila v kategoriji starejših najboljša ekipa Zalog. Za najboljšega igralca turnirja do 15 let je bil izbran **Simon Slemenik**, med starejšimi pa **Damir Halilović**. Nogometašem

se je ob igrišču za krajši čas pridružil tudi župan **Zoran Janković**. Na tekmovanju v metanju trojk je bil najnatančnejši **Davor Slemenik**. S posebnim povabilom so bili z nami na nogometnem igrišču nogometaši Azilnega doma Ljubljana. Za pravico na igrišču sta odlično poskrbela sodnika **Marko Đeković** in **Mito Kondić**.

Dogodek so popestrile športne igre s Josejem, svojo kreativnost pa so obiskovalci lahko sprostili na ustvarjalnih delavnicah (z ustvarjanjem s filcem, izdelavo letječih zmajev in grafitiranjem). Na delavnici *Sadnica* smo z izdelavo sadnih nabodal in osvežilnih koktejlov tudi tokrat poudarili pomen zdrave prehrane, hit tokratne prireditve pa je bil palačinkopek **Tim**, ki mu je kar (pre)hitro zmanjkalo mase za številne ljubitelje palačink s čokolado. Dogajanje na prizorišču je povezoval moderator **Rok Kušlan**. Za prigrizek so ob zvokih glasbe, ki so jo zbrali mladi, odlično poskrbeli številni prostovoljci, ki so za nogometaše in druge sodelujoče ter obiskovalce pripravili slastne hamburgerje in osvežilne napitke. V dogajanju na Plati so znova uživale vse generacije Založanov, med katerimi so prevladovali mladostniki in otroci, ki jim je prireditev namenjena.

Dogodek so poleg ustanoviteljice JZ Mladi zmaji – Centra za kakovostno preživljanje prostega časa mladih, Mestne občine Ljubljana, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport – Urada RS za mladino, Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Programa Erasmus+, Zavoda za razvoj mobilnosti mladih MOVIT, s svojim prispevkom omogočili tudi: Zavod Turizem Ljubljana, OŠ Zalog, ČS Polje, PDG Zalog, Župnija Kašelj Zalog, grafitarka Deja Kačič, Društvo za gojenje ustvarjalnega mišljenja in bivanja – Gumb, Radio Študent ter podjetja iz lokalnega okolja: Panem d.o.o., Gigola d.o.o., PE Vevška pekarna, Perutnina Ptuj d.d.

Prav posebna zahvala gre odlični ekipi prostovoljcev, otrok in mladih, ki so nesebično žrtvovali prosto nedeljo in soustvarili še eno prijetno druženje na svojem igrišču. Dobimo se spet naslednje leto na majski Plati 2016!

(Marko Taljan in Doris Novak sta koordinatorja v ČMC Zalog.)

Mozaik moje Ljubljane

Opazujem, se spomnim, pogledam v knjigo in na medmrežje, vprašam, poznam.

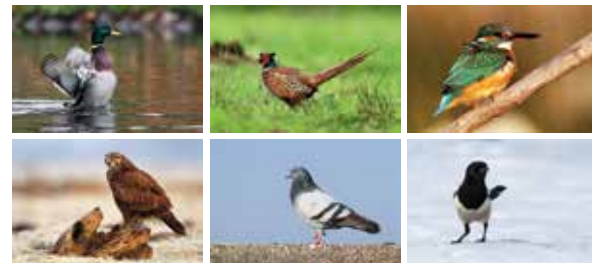

Prepoznaš "vasico" blizu Ljubljane?

Odgovor na zastavljeno vprašanje pošlji s pripisom »Natečaj Mozaik moje Ljubljane«, s svojim naslovom in razredom ljubljanske osnovne šole, ki jo obiskuješ, najpozneje do 16. novembra na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si ali na naslov: Mestna občina Ljubljana, Glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana.

Med pravilnimi odgovori bo izžrebanec prejel dve brezplačni veliki kombinirani vstopnici za Ljubljanski grad.

Odgovor na vprašanje iz prejšnje številke glasila

Fotografije: Davorin Tome

V Ljubljani in okolici stalno ali občasno živi več kot polovica vseh ptičjih vrst v Sloveniji. Z barvno fotografijo so predstavljene: **mlakarica**, **fazan**, **vodomec**, **kanja**, **golob** in **sraka**.

Vstopnici za Ljubljanski grad dobi **Jakob Marolt**, 8. razred, OŠ Riharda Jakopiča. Iskrene čestitke!

Rubriko pripravlja Dušan Muc.

NAGRADNI NATEČAJ ZA LJUBLJANSKE OSNOVNOŠOLCE

Če hodiš v ljubljansko osnovno šolo, si povabljen, da bolje spoznaš Ljubljano. Pravilno odgovori na zastavljeno vprašanje v rubriki Mozaik moje Ljubljane, dopiši, kateri razred in katero osnovno šolo v Ljubljani obiskuješ, in mogoče bo žreb izbral prav tebe, da se boš brezplačno popeljal na Ljubljanski grad z vzpenjačo, se povzpel na Razgledni stolp, si ogledal Virtualni grad in stalno razstavo slovenske zgodovine. Čakata te dve veliki kombinirani vstopnici, ki ti ju podarja Javni zavod Ljubljanski grad, da boš na Grad povabil tudi svojega spremljevalca.

Foto: arhiv MOL

Prenovljena jedilnica na OŠ Vita Kraigherja.

Foto: Nik Rovar

Mestno gledališče ljubljansko je dobilo prenovljene garderobe.

Foto: Nik Rovar

Pred Konzorcijem so urejene Levstikove arkade s ploščami Levstikovih nagajencev za življenjsko delo.

Foto: Nik Rovar

V času Evropskega tedna mobilnosti 2015 je bilo odprto parkirišče P+R Barje.

Delo Mestnega Poročilo o 7. in 8. seji

Sprejeti dokumenti

Na 7. in 8. seji MS so svetnice in svetniki, ki svoja stališča do posamičnih dokumentov pred sejami usklajujejo na področnih odborih, obravnavali in sprejeli vrsto dokumentov. Na 7. seji (15. 6. 2015): ● Predlog Sklepa o dopolnjenem Osnutku Odloka o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu 386 Poslovna cona Litostroj, ● Predlog Sklepa o soglasju k dodelitvi dela plače za delovno uspešnost direktorici Regionalne razvojne agencije Ljubljanske urbane regije za obdobje marec 2014–februar 2015 iz naslova povečanega obsega dela, ● Predlog Sklepa o članstvu Mestne občine Ljubljana v Slovenskem inovacijskem stičišču, evropskem gospodarskem interesnem združenju, ● Predlog Akta o javno-zasebnem partnerstvu za projekt Nogometna dvorana v Štepanjskem naselju, ● Predlog Sklepa o soglasju k spremembam in dopolnitvam statuta Javnega zavoda Mladi zmaji, ● Poročilo o izvajanju strategije razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2012–2015 v letu 2014, ● Predlog Sklepa o dopolnitvi Sklepa o ustanovitvi Javnega zavoda Cene Štupar – Center za izobraževanje Ljubljana, ● Predlog Sklepa o manjši notranji igralni površini v javnih vrtih Mestne občine Ljubljana za šolski leti 2015/2016 in 2016/2017, ● Predlog Sklepa o Amandmaju: V prvi alineji drugega odstavka 2. člena se za parcelno številko 223 del doda parcelna številka 232 del ter vejica in v tretji alineji drugega odstavka 2. člena se za parcelno številko 1362/1 del doda parcelna številka 1363/1 del ter vejica in v prilogi besedila Osnutka Odloka, ki je spremenjen v predlogu Odloka, se v drugi alineji drugega odstavka 2. člena črta parcelna številka 765/1 del in 784, ● Predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o razglasitvi gozdov s posebnim namenom skupaj s sprejetim amandmajem, ● Predlog dopolnitve Lokalnega energetskega koncepta Mestne občine Ljubljana, ● Predlog Sklepa o seznanitvi in soglasju k predlogu podrobnejšega programa ukrepov odloka o načrtu za kakovost zraka na območju Mestne občine Ljubljana za obdobje 2014–2016; na 8. seji (6. 7. 2015): ● Predlog Sklepa o povečanju vrednosti namenskega premoženja in kapitala Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana, ● Predlog Sklepa o imenovanju predstavnikov, uporabnikov, izvajalcev nalog s področja preventivne vzgoje v cestnem prometu v Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ● Predlog Odloka o programu opremljanja stavbnih zemljišč, ● Predlog Sklepa o soglasju Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana o sprejetju Osnutka sprememb in dopolnitev

Statuta Mestne občine Ljubljana skupaj z vsemi pripombami, ● Predlog Odloka na pobudo Odbora za urejanje prostora, da se v 13. členu v prvem odstavku besedna zveza 24,70 metra črta in nadomesti z novo, ki se glasi dolžina 25,30 metra, ● Predlog odloka o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu 206 Regentova (del) skupaj s prejetima amandmajema, ● Predlog Odloka o Občinskem prostorskem načrtu 256 Stara Šiška – del in 29 Celovška cesta (Dravljje Center) skupaj s sprejetim amandmajem, ● Predlog Odloka o programu opremljanja stavbnih zemljišč za območje občinskega podrobnega prostorskega načrta 253 Stanovanjska zazidava Kašelj in za del območja občinskega podrobnega prostorskega načrta 103 Kašelj (za prostorski enoti SE1 in SV1) s predlogom za hitri postopek, ● Predlog Sklepa glede dopolnjenega osnutka Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o sprejemu zazidalnega načrta za zazidalni otok VS 103 Murgle IV. faza skupaj s pripombami, ● Predlog Sklepa o soglasju k spremembam Statuta Zdravstvenega doma Ljubljana, ● Predlog Sklepa o soglasju Javnemu zavodu Lekarna Ljubljana k ustanovitvi zavoda za izvajanje dejavnosti Hospica, ● Predlog o spremembah in dopolnitvah Odloka o urejanju prometa v Mestni občini Ljubljana s predlogom za hitri postopek, ● Predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o urejanju in čiščenju občinskih cest in javnih zelenih površin, ● Predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o določitvi plovbnega režima skupaj s prejetimi amandmaji, ● Predlog Odredbe o dopolnitvi Odredbe o določitvi javnih parkirnih površin, namenjenih parkiranju vozil stanovalcem s stalnim ali začasnim prebivališčem na območju za pešce, ● Osnutek Odloka o javno-zasebnem partnerstvu za izvedbo projekta pogodbenega zagotavljanja prihrankov rabe energije z namenom energetske sanacije javnih objektov v lasti Mestne občine Ljubljana skupaj s pripombami Odbora za finance, ● Predlog Sklepa o povečanju vrednosti namenskega premoženja kapitala Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana.

Glavni poudarki razprav na 7. in 8. seji Mestnega sveta

Na 7. seji so nekateri svetniki izrazili pomisleke glede zapisnika seje, ki da ne odraža dejanskega stanja, medtem ko je skladno s 117. členom uradni zapisnik skrajšana verzija zapisnika; gre za zakonito, predvsem pa konstruktivno vodenje sej. V okviru razprave so navedli podatke, da je bilo v mandatu 2006–2010 pravilno

sveta

potrjenih dvanajst od enainštiridesetih zapisnikov, v mandatu 2010–2014 petnajst od štiriintridesetih. Svetnice in svetniki so se v razpravi dotaknili tudi vprašanja glede faze izvedbe, izgradnje, rekonstrukcije in investicijskih projektov za podvoz Vič. Sledila je razprava o podrobnem prostorskem načrtu za Poslovno cono Litostroj. Glede na to, da gre za predel v območju varstva vodnih virov, konkretno vodonosnika Ljubljanskega polja, je razvoj različnih dejavnosti na tem območju omejen. Dopustne so poslovne, trgovske, industrijske, skladiščne in podobne dejavnosti. Odbor za urejanje prostora in urbanizem je podal vrsto pripomb glede dopolnjenega Osnutka, ki so se nanašale zlasti na potek gradbene linije in s tem tudi lokacijo parkirišč ob Verovškovi cesti, ter tudi tiste, ki se nanašajo na zaščito drevoreda in izvajanje fazne izgradnje območja OPPN.

V razpravi so se svetniki dotaknili še strategije Regionalne razvojne agencije Ljubljanske urbane regije (RRA LUR) in njenega razvojnega programa za obdobje 2014–2020.

Poudarili so uspešnost direktorice mag. Lilijane Madjar pri vodenju projekta, ki jo je prepoznal tudi Svet zavoda. Mestne svetnice in svetniki so razpravljali tudi o tehnološkem in znanstvenem povezovanju različnih univerzitetnih institucij, fakultet in raziskovalnih centrov v okviru Slovenskega inovacijskega stičišča. Večina se jih je strinjala, da so tovrstna prizadevanja izjemnega pomena za razvoj znanosti in gospodarstva. V razpravi so se dotaknili še Akta o javno-zasebnem partnerstvu za projekt Nogometna dvorana v Štepanjskem naselju. MOL je promotorsko vlogo za izgradnjo objekta dobila od podjetja Trigemini d.o.o. Nekateri svetniki opozicije so bili kritični, ker so pričakovali, da bo uprava sočasno pristopila k zagotavljanju javne športne infrastrukture in bi se lahko glede investicijske namere pravočasno pogajala s četrtno skupnostjo. Ta si želi biti vključena v proces načrtovanja. Glede na to, da gre za zemljišče Mestne občine Ljubljana, bi morali najprej zasledovati javni interes lokalnih prebivalcev. Nekateri svetniki so načrtovani projekt pohvalili, češ da je prav, da se nogometno dvorano načrtuje tam, kjer prostor že živi in kjer je veliko mladih, ki so še posebej navdušeni nad nogometom. Še posebej so bili ideji naklonjeni zato, ker bo Štepanjsko naselje lahko dobilo malo nogometno dvorano po več kot 40 letih prizadevanj. Nekateri mestni svetniki pa so imeli pomisleke glede interesa za investicijo ter javnega interesa za nogomet. Izrazili so tudi dvom o uspešnosti poslovne rešitve glede javno-zasebnega partnerstva.

V razpravi o izvajanju strategije razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana v obdobju 2012–2015 so bili nekateri svetniki kritični zaradi upada izposoje knjižničnega gradiva, predlagali so novitete na področju popularizacije knjižnic in s tem boljšega obiska bralcev. V razpravi o Sklepu glede manjše notranje igralne površine v javnih vrtcih v občini so imeli opozicijski svetniki kar nekaj pripomb, čemu bi morali igralno površino v vrtcih omejiti na bore 1,75 m² površine na otroka, medtem ko je v šoli na otroka namenjenih 4 m² površine. V razpravi o Lokalnem energetskega konceptu in energetske politiki v Republiki Sloveniji je bil govor o ekološko nespornih sistemih ogrevanja. V tem kontekstu so se svetnice in svetniki dotaknili še onesnaženosti zraka v Ljubljani in spodbujanja uporabnikov Eko sklada pri sofinanciranju sodobnih kurilnih naprav, ki znižujejo vsebnost CO₂ in trdih delcev v zraku. Župan se je pozitivno odzval na repliko, da je pri tem vprašanju potrebno upoštevati tudi prometno politiko, in poudaril, da je Ljubljana edino evropsko mesto, ki je bilo za zasluge reševanja te problematike tudi dvakrat nagajeno.

Na 8. seji so nekateri svetniki izrazili pomisleke glede dotrajanosti Športnega parka Ljubljana v Šiški, češ da je oprema znotraj objekta kot tudi na zunanji infrastrukturi dotrajana in nevarna za vadeče športnike. Razprava je potekala tudi glede Velikega Brezarjevega brezna in Kucje doline, ki imata status kulturnega in zgodovinskega spomenika. V okviru razprave so bili izraženi pomisleki glede primerne vzdrževanja vojnih grobišč na območju Mestne občine Ljubljana. Pogovori so se dotaknili tudi dogajanja v Domu starejših občanov Bežigrad, kjer naj bi bili odnosi na nizki ravni in kjer se je oglasila inšpekcija za delo. Mestne svetnice in svetniki so na široko razpravljali tudi o Predlogu sprememb in dopolnitev Statuta MOL, kjer so vzeli v precep spremembe Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti, ki velja že od leta 2010. Nekateri svetniki so bili proti izvedbi hitrega postopka, češ da ni utemeljen in da bi bile vsakršne spremembe s stališča Mestnega sveta še kako pomembne.

So pa nekoliko več pozornosti posvetili vprašanju financiranja četrtnih skupnosti, v okviru katerih volenci najbolj neposredno vplivajo na svoje življenje in počutje v mestu. Svetnice in svetniki so se v veliki večini strinjali, da je treba razširiti pristojnosti četrtnih skupnosti in opredeliti, katere pristojnosti bi jim lahko dodali. Menili so, da bi bilo potrebno četrtnim skupnostim

Foto: Nik Rovani

Prenova komunalne infrastrukture na Cankarjevi cesti.

Foto: Nik Rovani

Prenovljeno je otroško igrišče Vrtca Najdihojca.

Foto: Nik Rovani

OŠ Kolesija je dobila nov prizidek.

Foto: Nik Rovani

V prizidku OŠ Kolesija je tudi nova telovadnica.

Foto: Nik Rovani

BTC ima nov pospeševalnik ABC za start-up podjetja.

Foto: Nik Rovani

Študentje so dobili kampus v bližini Pivovarne Union.

Foto: Nik Rovani

V Tehnološkem parku je odprt nov vrtec Vrhovci.

Foto: Nik Rovani

V Vrtnu Vrhovci TPL je urejeno tudi otroško igrišče.

omogočiti lasten vir prihodka in razpolaganje z njim, tako da bi lahko npr. same določale, kje so posamezne parkirne cone ipd. Natančnejša razprava je potekala o Predlogu Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu 206 Regentova (del). Na pobudo Odbora za urejanje prostora so bili racionalizirani dovozi, predvsem z Regentove ceste; dovoz, ki je bil opredeljen in dopoljen v osnutku, je ukinjen tako, da je v ta del območja predviden dostop iz Čebelarške ulice. Svetnice in svetnike so razpravljali še o Predlogu Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu 256 Stara Šiška – del in 29 Celovška cesta (Dravljje Center) – del ter o Predlogu Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu 253 Stanovanjska zazidava Kašelj – del in 103 Kašelj – del. Razprava se je nanašala na spremembe, vnesene od dopolnjenega osnutka do predloga. Gre za spremembe, ki so upoštevane na podlagi zahtev nosilcev urejanja prostora in pobud Odbora za urejanje prostora. V razpravi o dopolnjenem osnutku Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o sprejemu zazidalnega načrta za zazidalni otok VS 103 – Murgle IV. faza, ki predvideva gradnjo 16 objektov in dveh garažnih nizov, je bil podan predlog za izgradnjo 15 objektov in 3 garažnih nizov. Odbor je imel vrsto pripomb na kakovost bivalnega prostora na tem območju in je slednjič sprejel sklep o sprejemu dopolnjenega osnutka Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o zazidalnem načrtu. V okviru razprav so bili s strani nekaterih svetnikov izraženi pomisleki glede nadaljnega podpiranja pozidav na območju Ljubljanskega barja zaradi poplav in razlivnih območij na Barju.

Razprava se je dotaknila še sprememb Statuta Zdravstvenega doma Ljubljana in povečane raziskovalne dejavnosti ter razvijanja inovacij v zdravstvu, za kar je Zdravstveni dom Ljubljana v svojem statutu opredelil posebno organizacijsko enoto, tj. *Inštitut za raziskave in razvoj osnovnega zdravstva*. Nekaj dvomov je bilo v daljši razpravi izrečenih o novem zavodu za izvajanje dejavnosti hospica, razvoja lekarniške dejavnosti in vzpostavitve izobraževalnega centra za področje paliativne oskrbe, ki ga ustanavlja Lekarna Ljubljana. Opozorili so na potrebo po nadzoru nad kakovostjo izvajanja programa, transparentnostjo sprejemov v oskrbo in nujnost duhovne oskrbe v zavodu; o sprejemu naj bi odločali strokovni kriteriji oz. dolgo pričakovani zakon o dolgotrajni oskrbi. Prebrali so pismo Društva Hospic, ki je donedavna izvajalo program v hiši na Hradeckega ulici, a ga je zaradi nestabilnega financiranja in nesposobnosti plačevanja stroškov najema opustilo. Zgodovino Hospica od ustanovitve do danes je orisal župan.

Nadalje je razprava potekala o Predlogu Odloka o spremembi in dopolnitvi Odloka o urejanju prometa v MOL, namreč da bi se posamezni parkirni prostori uporabljali še za parkiranje vozil poslancev Republike Slovenije v Evropskem parlamentu, ki imajo pisarne v Ljubljani. Menili so, da se zaradi možnosti ureditve dodatnih parkirišč in

s tem postavitve parkomatov, posledično tudi pobiranja parkirnine in možnosti pridobitve parkirnih dovolilnic cona 3 razširi do avtocestnega obroča. V razpravi je bilo izpostavljenih nekaj bivalnih sosek, kot sta npr. Štepanjsko naselje in Nove Jarše, kjer so še vedno nerešena lastniška razmerja in kjer še niso določena pripadajoča zemljišča in pripadajoča parkirna mesta oz. je to šele v procesu. V Predlogu Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o določitvi plovbnega režima ob reki Ljubljanici je bil podan sklep o višini pristojbine, in sicer 1000 evrov za uporabo priveza v pristanišču za obdobje 6 mesecev in 1500 evrov za uporabo v pristanišču za čas 1 leta. Na novo so določili pristojbino za uporabo vstopno-izstopnih mest, in sicer 250 evrov za obdobje 6 mesecev in 400 evrov za obdobje 1 leta. – Preostali dokumenti so bili razen nekaj manjših pripomb ocenjeni kot dobro pripravljene in sprejeti z večino glasov svetnic in svetnikov.

Svetniška vprašanja in pobude z odgovori mestne uprave

Navajamo svetniške pobude in vprašanja, ki so na 7. seji in 8. seji dobili odgovore Mestne uprave. Svetnik **Denis Strikovič (ZL)** je na vprašanje o gradnji HE Portala na Ljubljani dobil odgovor Energetike Ljubljana, da o gradnji še ni sprejeta dokončna odločitev. Svetniku **dr. Nejc Brezovarju (SMC)** je na pobudo-vprašanje, da bi mestni oddelki vodili skupno evidenco o plačanih parkirnih dovolilnicah in imetnika dovolilnice ne kaznovali, če bi dovolilnico pozabil namestiti, Mestno redarstvo odgovorilo, da se loteva prenove komunikacijsko informacijskega sistema, da je strateško zavezano v skupnost usmerjenemu delu in da kršitelje sankcionira v dobro pretočnosti in urejenosti prometa, in ne polnjenju proračuna, kot sankcijo v primeru, ki ga navaja, razume svetnik. Pobuda o nadgradnji sistema, ki bi tako evidenco vpeljal, pa je za mestno upravo (OGDP) zanimiva in bo v izpopolnjevanju sistema kolikor mogoče upoštevana. Na prošnjo svetnika **Mateja Javnika (SMC)**, naj uprava čim prej sanira nadhod Črnuče, ker gre za nevarno šolsko pot, je mestni inšpektorat odgovoril, da je nadhod do nadaljnega zaprt. Na predlog Svetniškega kluba DeSUS (vodje **Marije Horvat**), da se plačevanje računov javnih podjetij in javnih zavodov MOL uredi na enem mestu, je Javni holding Ljubljana pojasnil, da je račune 5 mestnih javnih podjetij in glob MOL mogoče že od leta 2007 plačevati na blagajni na Mačkovi, na projekt skupne blagajne za javna podjetja in javne zavode pa bo treba počakati do uveljavitve Zakona o davčnem potrjevanju računov. Na svetniško vprašanje Svetniškega kluba NSi glede pomanjkanja zdravstvenega osebja v ČS Jarše so z Oddelka za zdravje in socialno varstvo odgovorili, da si v ZDL PE Jarše zelo prizadevajo poiskati nove družinske zdravnike s specializacijo. Poudarili so, da od 1. 6. 2014 v ZDL Jarše deluje Referenčna ambulanta – ambulanta družinske medicine z razširjenim timom zdravstvenega osebja. Na pobudo svetnice **Nataše Sukič (ZL)**, naj glede

predloga o odpravi pravne subjektivitete pripravi široka javna razprava o pozitivnih in negativnih posledicah tega predloga, so iz Službe za lokalno samoupravo odgovorili, da bodo v sodelovanju z Ministrstvom za finance poskušali poiskati rešitve, ki bi poenostavile poslovanje četrtnih skupnosti tako, da ne bi bilo potrebno spreminjati (ukinjati) pravnega statusa četrtnih skupnosti v MOL. Svetnica **Nataša Pirnat Skeledžija (SMC)** je na vprašanje glede javno-zasebnega partnerstva za izvedbo projekta Športni park Črnuče z Odseka za razvoj in infrastrukturo na področju športa dobila pojasnilo, da je Javni zavod Šport Ljubljana prenesel upravljanje športnega parka Črnuče na zasebnega partnerja, ki je dolžan zagotoviti ustrezen standard ponudbe za obiskovalce. Ker dvorana še ni zgrajena, je v ta namen med drugim zagotovil tudi premični objekt s pripadajočo opremo. Svetniku **dr. Nejcju Brezovarju (SMC)** so na pobudo, da bi se na semaforjih spremenile oznake tako, da bi bila na semaforjih za pešce namesto enega simbola ob zeleni luči 2 simbola (figuri), z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet odgovorili, da predlagana namestitve nove vrste simbolov ni v skladu s Pravilnikom o prometni signalizaciji in prometni opremi na javnih cestah ter da zato ne pride v poštev. Svetnik **Matej Javornik (SMC)** je na vprašanje glede reševanja vprašanja dotrajanega mostu oz. železniškega nadhoda v Črnučah ter zanimanja, če je glede na začetek šolskega leta poskrbljeno za katero drugo varno šolsko pot, z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet prejel pojasnilo, da je začasna šolska pot urejena po pločniku ob Cesti 24. junija in nato ob Dunajski cesti. Šolska pot je dodatno označena s talno označbo prek nivojskega železniškega prehoda. Na pobudo svetnice **Mojce Kucler Dolinar (NSI)**, da bi uprava zagotovila zadostna sredstva za obnovo dotrajane tekaške steze OŠ Karla Destovnika Kajuha, so z Oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje odgovorili, da bodo v prihodnje glede na zmogljivosti in finančna sredstva MOL obnovili tekaško stezo in v celoti uredili šolsko igrišče. Svetnik **Jernej Pavlin (SDS)** je na pobudo, da bi prenovili telovadnico in zunanje igrišče ob OŠ Ledina, z Oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje prejel odgovor, da je trenutno v teku izdelava idejne zasnove celovite obnove zunanjega igrišča ob OŠ Ledina, tako šolskega športnega igrišča kot igrišča za razredno stopnjo s postavitvijo igral. Na podlagi idejne zasnove bodo izvedli javno naročilo za projektno in investicijsko dokumentacijo predvidoma še v letu 2015. Na vprašanje svetnice **Mojce Škrinjar (SDS)** glede ukrepanja ob očitnem kršenju delavskih pravic v LPP d.o.o., so z Javnega holdinga d.o.o. odgovorili, da je Delovno in socialno sodišče v Ljubljani decembrske volitve razveljavilo, temu pa je pritrnilo tudi Višje sodišče. Obe sodišči sta odločila, da so bile volitve oz. volilna opravila nezakonita in da Svet delavcev ni bil izvoljen zakonito. Svetnica **Nataša Sukić (ZL)** je na pobudo za povišanje sredstev za odstranjevanje

invazivnih tujerodnih rastlin v Proračunskem skladu, izvajanje javnih del in osveščanje ljudi, z Oddelka za varstvo okolja prejela odgovor, da je v letu 2015 za odstranjevanje tovrstnih rastlin predvidenih 35.000 €. Z Oddelka so pojasnili, da kljub zelo dobremu sodelovanju s Centri za socialno delo med napotenimi osebami ni bilo dovolj zanimanja za tovrstno delo, zato so se odločili, da to obliko prenehajo izvajati. Odstranjevanje invazivnih tujerodnih rastlin prek javnih del pa v tem trenutku ni predvideno, ker je v pripravi nova zakonodaja. Na pobudo svetnice **Nataše Pirnat Skeledžija (SMC)**, da bi zaradi neodgovornega vedenja do drevja, zlasti v blokovskih naseljih, izdali brošuro o prednostih drevja v MOL, je z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet dobila odgovor, da v zvezi s tem pošiljajo upravnikom večstanovanjskih objektov v vsakem dopisu, ki se nanaša na drevesa, navodila, kaj vse je potrebno upoštevati pri ravnanju z drevesi, zaenkrat pa nimajo finančnih sredstev za izdajo brošur. Z istega Oddelka odgovarjajo tudi na pobudo svetnice **dr. Zvezdane Snoj (SMC)** glede zagotavljanja kratkoročnega parkiranja pred zdravstvenimi domovi za najbolj ogrožene skupine bolnikov (urgentni primeri, otroci, starejši) in njihovo spremstvo v osebnih vozilih. Pojasnili so, da parkiranje za tovrstne potrebe na javnih parkirnih površinah ni rešitev, ki bi sledila namenu in cilju rabe javne površine. To bi bilo potrebno urediti zunaj javnih parkirnih površin na funkcionalnem zemljišču zdravstvenih domov oz. na parkiriščih, ki so v njihovi uporabi. Na vprašanje Svetniškega kluba **NSI**, kaj je v zvezi s prodajo zemljišča na območju t. i. Habjanovega bajerja, so z Oddelka za ravnanje z nepremičninami pojasnili, da je to območje že dalj časa opuščeno, saj MOL z njim ni imela posebnih namenov. Zemljišče je bilo za prodajo sicer predvideno, vendar do realizacije prodaje vse do danes ni prišlo. Na vprašanje svetnika **Jerneja Pavlina (SDS)**, zakaj je pri prenovi Slovenske ceste prišlo do zamude in so rok za prenovu podaljšali do konca avgusta, so z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet odgovorili, da je bil glavni razlog za zamudo in podaljšanje roka v arheoloških izkopavanjih. Svetnica **Nataša Pirnat Skeledžija (SMC)** je dala pobudo za odkup otroškega igrišča na Nanoški ulici in za odkup javne ceste – Nanoške ulice. Po njenem bi bilo prav, da bi zemljišče odkupila MOL oz. na drug ustrezen način pridobila MOL, ki bi ga tudi ustrezno vzdrževala (varnost igral, košnja, itd.). Zdajšnji lastnik namreč za park in otroško igrišče ne skrbi. Z Oddelka za ravnanje z nepremičninami so ji odgovorili, da otroško igrišče s parc. št. 1014/53, k.o. 1723-Vič leži v enoti urejanja prostora RD-342 z namembnostjo pretežno večstanovanjske površine, zaradi česar pridobitev zemljišča za MOL ni utemeljena, saj zemljišče ne predstavlja javne površine. Pri tem zemljišču je vpisana tudi hipoteka v vrednosti 889.527 €. Glede Nanoške ulice pa so pojasnili, da je prav tako tudi pri tej zemljiški parceli (parc. št. 1014/41, k.o. 1723-Vič) vpisana hipoteka.

PREDSEDNICA ŠVICARSKE KONFEDERACIJE SIMONETTA SOMMARUGA V MESTNI HIŠI

15. septembra je bila gostja župana Zorana Jankovića v Mestni hiši predsednica Švicarske konfederacije Simonetta Sommaruga, ki je Slovenijo obiskala na povabilo predsednika RS Boruta Pahorja. Ob obisku se je vpisala v mestno Zlato knjigo. Sodelovanje med mestoma Bern in Ljubljano je intenzivnejše predvsem v zadnjih nekaj letih. Na uradnem

obisku v Ljubljani je bil 14. maja 2010 župan švicarskega glavnega mesta Bern Alexander Tschäppät, ki je prav tako kot sedanja predsednica član Socialistične stranke Švice, delegacija Mestne občine Ljubljana na čelu z županom Zoranom Jankovičem pa je na povabilo župana Tschäppäta obiskala Bern 20. oktobra 2011.

Foto: Nik Rovani

Predsednica Švicarske konfederacije Simonetta Sommaruga ob vpisu v mestno Zlato knjigo.

OB OBISKU PREDSEDNIKA REPUBLIKE SRBIJE TOMISLAVA NIKOLIĆA V MESTNI HIŠI ODPRTA RAZSTAVA O MIHAJLU PUPINU

8. oktobra je župan Zoran Janković v Mestni hiši gostil predsednika Republike Srbije Tomislava Nikolića, ki je v Slovenijo prišel na uradno povabilo predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja. Ob tej priložnosti so v Zgodovinskem atriju postavili razstavo o Mihajlu I. Pupinu, srbskem znanstveniku, književniku in diplomatu. UNESCO je leto 2015 razglasil za mednarodno leto telekomunikacij, Pupinova odkritja o prenosu radijskih valov pa za najpomembnejše izume, ki omogočajo delovanje sodobnih telekomunikacij. Visoki gost se je 9. oktobra skupaj s predsednikom RS Borutom Pahorjem na Bledu udeležil slovesnosti ob odkritju spomenika

Mihajlu Pupinu, častnemu meščanu Bleda, ki je pri ameriškem predsedniku Wilsonu dosegel, da Zgornjesavska dolina, Bled in Bohinj po prvi svetovni vojni niso prišli pod Italijo.

Foto: Nik Rovani

Razstava o Mihajlu Pupinu v Mestni hiši.

Foto: Nik Rovani

Predsednik Republike Srbije Tomislav Nikolić se je vpisal v mestno Zlato knjigo.

Povabilo k nakupu in najemu nepremičnega premoženja

Mestna občina Ljubljana ima za zainteresirane kupce in najemnike na voljo spletno aplikacijo »Nepremičnine MOL« (<http://www.ljubljana.si/si/mol/nepremicnine/>), ki omogoča vpogled v načrt prodaje in oddaje nepremičnim v svoji lasti. Na tej spletni strani so opisani postopki prodaje in oddaje nepremičnega premoženja ter vse aktualne objave z nadrobnejšimi podatki o posamezni nepremičnini in izvedbi postopka prodaje oziroma oddaje. Pri posamezni javni objavi so navedeni kontaktni podatki in informacije o načinu prijave. Pri razpolaganju in upravljanju z nepremičnim premoženjem Mestna občina ravna v skladu z zakonodajo, ki ureja to področje, in v skladu z načeli ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Prijazno vabimo k ugodnemu nakupu in najemu razpoložljivih nepremičnin.

PRODAMO

Poslovni prostor,
Gospodsvetska cesta 12, Ljubljana

Informativna vrednost: 230.000 €

Poslovni prostor (bivša trgovina »Lovec«) v izmeri 163,20 m² se nahaja v pritličju stavbe na naslovu Gospodsvetska cesta 12 v Ljubljani. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: D (60-105 kWh/m²a)

PRODAMO

Gregorčičeva ulica 5,
Ljubljana

Informativna vrednost: 110.900 €

Poslovni prostor v izmeri 91,40 m² se nahaja v pritličju na naslovu Gregorčičeva ulica 5 v Ljubljani. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: D (60-105 kWh/m²a).

PRODAMO

Poslovni prostor,
Tugomerjeva ulica 2, Ljubljana

Informativna vrednost: 110.000 €

Poslovni prostor v izmeri 94,74 m² se nahaja v pritličju stavbi na naslovu. Namenjen je storitveni dejavnosti. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: C (35-60 kWh/m²a).

PRODAMO

Poslovni prostor,
Malgajeva ulica 2, Ljubljana

Informativna vrednost: 31.000 €

Poslovni prostor v izmeri 30,50 m² se nahaja v pritličju stavbe. Namenjen je storitveni dejavnosti. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: D (60-105 kWh/m²a)

PRODAMO

Poslovna stavba z zemljišči,
Vilharjeva cesta 33, Ljubljana

Informativna vrednost: 900.000 €

Poslovna stavba v izmeri 1355 m² in zemljišča v skupni izmeri 1000 m² se nahajajo na naslovu Vilharjeva cesta 33 v Ljubljani. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: C (35-60 kWh/m²a).

PRODAMO

Poslovni prostor,
Gregorčičeva ulica 7, Ljubljana

Informativna vrednost: 184.800 €

Poslovni prostor v izmeri 152,30 m² se nahaja v prvem nadstropju stavbe na naslovu Gregorčičeva ulica 7 v Ljubljani. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: D (60-105 kWh/m²a).

razpoložljivega Mestne občine Ljubljana

PRODAMO

Poslovni prostor,
Grablovičeva ulica 52, Ljubljana

Informativna vrednost: 20.000 €

Poslovni prostor v izmeri 15,37 m² se nahaja v pritličju stavbe. Namenjen je trgovini z neživili. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: D (60-105 kWh/m²a).

PRODAMO

Več parkirnih mest,
Neubergerjeva in Štihova ulica, Ljubljana

Informativna vrednost: 7.400 €

Parkirna mesta se nahajajo v podzemni garaži na naslovu Neubergerjeva ulica 11, 25 in Štihova ulica 19 v Ljubljani, vsak v izmeri 12,50 m². Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: EI ni potrebna (334.Člen EZ-1).

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče s parcelnimi številkami:

341/2 v izmeri 757 m², 342 v izmeri 880 m², 343/2 v izmeri 5.655 m², parc. št. 343/4 v izmeri 36 m² in parc. št. 344/2 v izmeri 2.572 m², skupaj 9.900 m², vse k.o. 1723-Vič.

Informativna vrednost: 3.267.000,00 EUR

+ 22 % davka na dodano vrednost , ki ga plača kupec.

Predmetna zemljišča se nahajajo ob Večni poti v Rožni dolini v neposredni bližini parka Tivoli in središča Ljubljane. V OPN so opredeljena v enoti urejanja prostora RD-419, z namembnostjo SSsv – splošne več stanovanjske površine.

ODDAMO

Poslovni prostor,
Slovenska cesta 54, Ljubljana

Informativna vrednost: 7 €/m²

Poslovni prostori – celotno nadstropje v izmeri 425,95 m² se nahaja v osem nadstropju poslovne stavbe na naslovu Slovenska cesta 54 v Ljubljani. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: 248 kWh/m².

ODDAMO

Poslovni prostori,
Kržičeva – podhod Plava laguna, Ljubljana

Informativna vrednost: 2 €/m²

Poslovni prostori so v III. Gradbeni fazi, namenjeni so storitveni ali trgovski dejavnosti v izmeri 29,34 m², 39,71 m² in 35,10 m² se nahajajo v podhodu pod Kržičevo ulico v Ljubljani. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: izkaz po projektu.

ODDAMO

Poslovni prostor, Gornji trg 1, Ljubljana

Informativna vrednost: 8 €/m²

Poslovni prostor, ki je namenjen pisarniški dejavnosti v izmeri 209,40 m², se nahaja v drugem nadstropju stavbe na Starem trgu 1 v Ljubljani. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: F (150-210 kWh/m²a).

Violinist Žiga Faganel

Nada Breznik

za interpretacijo. Šele danes, ko sem skozi profesionalno glasbeno pot preigral že kar nekaj glasbe, razumem nekatere njene nasvete. Hvaležen sem ji, ker me je izurila v glasbenika s širokim in globokim uvidom v glasbo in umetnost nasploh. Še vedno se od časa do časa slišiva po telefonu in ji poročam o svojem glasbenem udejstvovanju, medtem ko mi ona še vedno podeli kak koristen nasvet. S ponosom reče, kako je vesela, da njeni študentje uspejo v tem krutem, a neizmerno lepem in izpolnjujočem glasbenem svetu.

Igral si na Tartinijevo violino, kar je za violinista gotovo čast. Povej nam kaj o tem.

Po študiju sem se vrnil v Slovenijo in sem zaradi spleta okoliščin pristal v Piranu, kjer je ena od treh Tartinijevih violin shranjena v Pomorskem muzeju v Piranu. Ker je bila violina hranjena v neprimerni vitrini, sem v organizaciji turistične agencije Maona odigral dobrodelni koncert Tartinijeve glasbe. Z njegovim izkupičkom je muzej kupil primerno vitrino za hranjenje tega dragocenega instrumenta. Počasčen sem, da mi je Pomorski muzej zaupal kar dragocen instrument v uigravanje in da sem nanj lahko igral Tartinijevo glasbo na kar nekaj koncertih in festivalih.

Letošnje poletje je bilo bogato z nastopi. Že nekaj let si član orkestra Slovenske filharmonije. Igral si pod taktirko slavnega poljskega skladatelja in dirigenta Krzysztofa Pendereckega. Kako je bilo igrati pod njegovo taktirko?

Res je. Član Slovenske filharmonije sem od leta 2009 in zelo uživam v skupnem muziciranju s kolegi. S filharmonijo smo imeli po koncu sezone kar nekaj koncertov na Festivalu Ljubljana. Slavni skladatelj Penderecki je bolj skladatelj kot dirigent in neverjetno je, da ima pri svoji visoki starosti še vedno toliko moči, da brez premora dirigira tako dolgo in zapleteno skladbo, kot je njegov Poljski rekviem. Kot nam je sam skladatelj razložil, je skladba prikaz trpljenja poljskega ljudstva skozi zgodovino, ki mu žal ni bila naklonjena. Ustvarjal in dopolnjeval jo je več kot trideset let. Zadnji dodatek k delu je bila Ciaccona, ki jo je skladatelj posvetil umrlemu Papežu Janezu Pavlu II. Ta stavek se mi je po svoji lepoti in spevnosti še posebej vtisnil v spomin.

Katera sodelovanja in koncerte bi še predstavil, na katere koncerte bi nas v prihodnje prav posebej povabil?

Letos poleti sem sodeloval na festivalu komorne glasbe Podium na Otočju Brioni. To je bila zame zares lepa izkušnja ker smo s kolegi glasbeniki z različnih koncev sveta uspeli v idiličnem okolju naravnega parka poustvariti tri res vrhunske in odmevne koncerte.

Naslednja sezona v filharmoniji ponuja kar nekaj zanimivih koncertov. Morda bi izpostavil dva. Prvi bo v mesecu maju z slavnim ruskim dirigentom Vladimirjem Fedosejevom, na katerem bomo poleg Prokofijeve suite Romeo in Julija igrali tudi monumentalno delo »Posvetitev Pomladi« Gorja Stravinskega. Drugi pa je Mahlerjeva 2. Simfonija pod vodstvom novega šefa dirigenta Uroša Lajovca.

V mislih imam še kar nekaj idej, ki so povezane z glasbo in bi jih rad v bližnji prihodnosti uresničil. Rad bi se čim bolj posvetil komorni glasbi. Ob igranju doma komorne glasbe se kot umetnik in glasbenik počutim doma in se lahko najbolj izrazim. Igranje v dobri komorni skupini s kolegi, s katerimi se ujamemo na osebem in glasbenem področju, je res izpolnjujoče.

Foto: Andrej Grilc

Žiga Faganel

Pogovor z violinistom Žigo Faganelom, ki sem ga imela čast spremljati od njegovih dijaških začetkov, mi je samo utrdil moje vedenje o tem, kako zelo tenkočutno in globoko doživlja glasbo, ki ga vsega prežema in pred katero je ponižen, spoštljiv in vedno znova izzvan. Nekoč bo iz njega privrela njegova lastna glasba, o tem sem prepričana.

Rodil si se v družini samih glasbenikov, zato je bila tudi tvoja pot nekako samoumevna. Kdaj si se začel učiti violino in zakaj prav ta instrument?

Res je. V moji ožji družini je ukvarjanje z glasbo poslanstvo in kruh. Oče je dirigent in muzikolog, mama je pianistka in brat čelist. Zelo sem hvaležen staršema, da so v naju z bratom vzgajali ljubezen do petja in skupnega muziciranja. Odkar pomnim, pa do skoraj enajstega leta smo skupaj prepevali narodne pesmi. Starša pravita, da sem pel še prej, kot sem spregovoril. Moji prvi glasbeni koraki so bili najprej ob kljunasti flavti, pri šestih in kasneje pri osmih ob violini in klavirju. Željo po igranju violine pa sem nakazal že pri dveh letih, ko sem brskal po kuhinjskih predalih, prijel za leseno desko in jo položil na vrat. V desni roki sem s kuhalnico vlekkel po deski in vpil »Lilolina, lilolina!!!« Bilo je spontano kot večina najbolj pristnih in iskrenih otroških vzgibov. Morda je tu tudi ključ do moje poznejše ljubezni, kulinaričnega sveta. Dobra glasba in dobre jedi se znajo odlično prepletati.

Po šolanju v Sloveniji si odšel na študij v ZDA. Kako si to doživljal, kako bi primerjal izobraževanje v tako različnih okoljih?

Že ob koncu osnovne šole sem spoznal, da mi je ukvarjanje z glasbo poslanstvo in da želim to početi kot profesionalc. S to odločitvijo so prišla poletja, zapolnjena s poletnimi glasbenimi šolami, na katerih sem z vrstniki širil svoja glasbena obzorja. Najbolj sta mi ostala v spominu poletni mojstrski delavnici na otoku Hvaru s profesoricama Doro Schwarzberg in mojo poznejšo profesorico na južnokaliifornijski univerzi v Los Angelesu Alice Schoenfeld. V enem od teh poletij sem obiskal tudi poletni orkester Avstrijske glasbene mladine, kjer sem vzljubil orkestrsko igranje. Po uspešno opravljenem sprejemnem preizkusu sem nameraval svoj študij nadaljevati na Dunajski visoki šoli za glasbo in upodabljačo umetnost. To namero pa je spodkopal klic in vabilo prof. Alice Schoenfeld iz Los Angelesa, da bi s posnetkom kandidiral za štipendijo za študij v njenem razredu na glasbeni šoli Thornthorn Južnokaliifornijske univerze. Posnetek je naletel na dobrohotna ušesa. Podelili so mi štipendijo in v avgustu 2001 sem odpotoval čez lužo na dodiplomski študij.

Že prvi vtis velikanskega mesta je nakazal, da sem prispel v multikulturno metropolo, nabito z izredno bogato kulturno ponudbo. Ogromna univerza mi je dala možnost, da sem poleg vrhunske profesorice osebno spoznal veliko zelo znanih in uveljavljenih glasbenikov. Poleg njih še slavno primatologinjo Jane Goodall ter žal pokojno afroameriško pesnico Mayo Angelou. Naša univerza je poleg glasbenega

programa zahtevala, da študentje dodiplomskega študija obiskujejo zelo široko zastavljen splošnoizobraževalni program in program angleškega jezika. Tu pa je glavna razlika med visokim šolstvom v ZDA in v Evropi. Pa še dve sta. Cilj študija je izobraziti glasbenika na način, da bo v izredno tekmovalnem svetu čim lažje prišel do dobre zaposlitve. Ena največjih preizkušenj za vsakega instrumentalista je avdicija za orkester, kjer mora glasbenik poleg odlične tehnične podkovanosti, muzikalnosti, ritmičnosti ter brezhibne intonacije pokazati tudi poznavanje sloga igranja različnih glasbenih obdobij tudi skozi izseke znanih orkestrskih del. Tam je najbolj razvidno, ali je glasbenik že imel kakšno izkušnjo igranja v orkestru ali v komornoglasbeni skupini. In prav tega sem bil kot študent na študiju v ZDA deležen na pretek. Imeli smo 3 orkestre in koncertno sezono skoraj primerljivo naši filharmonični. Poleg tega sem skoraj 6 let s svojim bratom Galom (ki živi in dela ZDA) redno igral in koncertiral v godalnem kvartetu Tetraktys.

Po študiju sem honorarno pomagal v vseh ljubljanskih orkestrskih in kolegi glasbeniki so bili presenečeni nad mojim poznavanjem orkestrske in operne literature. Ves čas študija in srednješolske izobrazbe me je s štipendijo velikušno podpirala Mestna občina Ljubljana, za kar sem ji zelo hvaležen.

O svoji ameriški profesorici si že med študijem pripovedoval z velikim navdušenjem. Kakšne spomine si ohranil?

Profesorica Alice Schoenfeld, ki bo kmalu dopolnila 100 let in pri kateri sem imel čast študirati, je zelo ugledna osebnost. Z žal že pokojno sestro, čelistko Eleonore Schoenfeld, sta bili gonilna sila godalnega oddelka na šoli. Najbolj presenetljivo je, da sta rojeni v Mariboru v začetku dvajsetega stoletja. Njuni starši so kot Judje emigrirali iz Vzhodne Evrope in se nastanili v Mariboru, kjer sta se jima rodili obe hčeri. Šolali sta se v Berlinu. Sestri Alice in Eleonore sta kot Duo Schoenfeld uspešno koncertirali po vsem svetu in mnogi znani skladatelji, kot je Zoltan Kodaly, so jima posvetili svoja dela. Obe sestri Schoenfeld sta bili vsak dan lično urejeni. Od osmih zjutraj pa do polnoči sta skoraj brez odmora obe neumorno in požrtvovalno poučevali. Spomnim se, kako je enkrat moja lekcija trajala več kot tri ure in Eleonore je sestro Alice po telefonu med mojo uro priganjala, naj vendar že zaključim, ker je ura kazala že skoraj polnoč. Večkrat sta nas povabili v svojo vilo v okrožju La Cañada, kjer smo se študentje skupaj z njima zabavali in igrali ob dobri hrani in pijači.

Njen način poučevanja je temeljil na spodbujanju študenta, da misli s svojo glavo in sam skozi znanje o skladbi poišče razloge

Tromostovje – vizualno trizvočje mesta Ljubljane

Nagrajena fotografija Blaža Poljanška

Stane Jagodič, akad. slikar in publicist

Foto: Blaž Poljanšek

Nagrajena fotografija.

Tromostovje povezuje levi in desni breg Ljubljane, Prešernov trg ter Stritarjevo ulico in na tem mestu so se od leta 1280 (ko gre za prvo omembo v listini) zvrstili različni mostovi. Najprej leseni, leta 1842 pa so dotrajani objekt odstranili in na isti poziciji zgradili kamnitega, ki se je imenoval Špitalski most (arhitekt Giovanni Picco), ki je baza današnjega srednjega mostu. Zaradi tramvajске proge in pešcev so 10 let po prvi svetovni vojni morali most razširiti, zasnova pa je bila zaupana arhitektu Plečniku, ki je že obstoječemu mostu dodal še dva stranska za pešce, s štirimi stopnišči ob strani, ki vodijo proti rečni terasi. Mostove, stopnišča ter del ograje na levi in desni strani reke je okrasil z beneškimi balustrami in krogli. V obliki balustra je na kamnite ograje postavil svetilke, ki ponoči pričarajo vznemirljiv pogled na kamnite čipke, ki se slikovito zrcalijo na rečni gladini.

Po temeljiti spomeniški prenovi leta 1992 in po zaprtju motornega prometa leta

2007 je Tromostovje zablestelo v prvotni podobi in postalo osrednja turistična točka mesta, ki ustvarja vizualno trizvočje. Če Triglav simbolizira Slovenijo, Tromostovje simbolizira slovensko prestolnico, ki motivno izredno privlači domače in tuje fotosnemalce, med katere sodi tudi nagrajeni Blaž Poljanšek, ki mu je uspel čudovit posnetek. Gre za svetlobni nočno, ki v dinamiki kalejdoskopa vsebuje vse potrebne kreativne zakonitosti: izrez motiva, kompozicijo, kontrast, barvitost in izraznost. Poseben učinek ustvarijo pod oboki pritrjeni reflektorji z zeleno svetlobo, ki osvetljujejo podnožja mostov, kar se zrcali na površini reke, ki je podnevi temnozelen.

Močna konkurenca nagrajenemu fotografu je bila avtorica Roberta Paljar, ki je različno, komaj prepoznavno ljubljansko motiviko transformirala v vrtinčasto formo v obliki računalniške fotomontaže, ki ji je dodala dva eksaktna kroga in tako ustvarila odlično grafiko v slogu zgodovinskega konstruktivizma.

V natečajni cvetober sta se uvrstila tudi Nenad Pataky z motivom, ki prikazuje Mestni trg v večerni svetlobi z dramatičnimi oblaki, in Jurij Bizjak s posnetkom, ki iz žabje perspektive predstavi ulično svetilko pod temno stolpnico Situla. Marko Paramentič je s smislom za humor fotografiral dve osebi, ki domiselno posnemata kretne bronastih

kipov Adama in Eve pred Mesarskim mostom. Tjaša Janovljak je poslala serijo angažiranih fotografij, posnetih pred petimi leti v opuščeni gradbeni jami, ki so jo ljubitelji narave spremenili v ekovrt. Srečka Blasa je navdušil boljši trg, med motivi pa najbolj izstopa tihožitje s Kristusovo podobo in zrcaljenje tamkajšnjega vodometa v razstavljenem ogledalu. Damijan Jagodic je ponovno poslal cikel fotografij z motiviko Šmarne gore in dodal kratko poemo na isto temo, v kateri časti oblegano turistično točko. V obliki vsečne klasične razglednice so poslali fotoposnetke naslednji avtorji: Tanja Ojdanič, Marjanca Remžgar, Iztok Kurnik in Aleš Stepan.

Nagradni fotonatečaj Moja Ljubljana

Avtor vsakokratnega izbranega posnetka motiva Ljubljane prejme 125 evrov. Fotografije za objavo v naslednji številki pošljite najpozneje do 16. novembra 2015 na naslov: Mestna občina Ljubljana, glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana na CD-ju ali v fizični obliki ali na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si. Za vse prejete natečajne fotografije si Mestna občina Ljubljana pridržuje pravico, da jih objavi v tiskani in/ali spletni obliki glasila Ljubljana.

Podjetje Geopolis je usmerjeno v razvoj sistemov za čiščenje zraka

Mirjana Ribič

Ljubljanski univerzitetni inkubator, Tovarna podjetij – podjetniški inkubator Univerze v Mariboru in Univerzitetni razvojni center in inkubator Primorske so se povezali z namenom, da akademsko podjetništvo v Sloveniji postavijo še na višjo raven. S statističnimi podatki so predstavili uspeh inkubatorjev in akademskega podjetništva. Doslej so univerzitetni inkubatorji podprli 260 start-upov. Pohvalijo se lahko s kar 90-odstotnim preživetjem start-upov in skoraj 700 delovnimi mesti, ki so jih ustvarili. Potencial univerzitetnih start-upov so prepoznali tako domači kot tuji investitorji in vanje doslej investirali kar 23 milijonov evrov.

Sporazum o sodelovanju univerzitetnih inkubatorjev so podpisali dr. Lidija Honzak, direktorica Ljubljanskega univerzitetnega inkubatorja, mag. Jure Verhovnik, vodja Tovarne podjetij – podjetniškega inkubatorja Univerze v Mariboru, ter Dorijan Marušič, direktor Univerzitetnega razvojnega centra in inkubatorja Primorske. Vsi trije poudarjajo, da Slovenija potrebuje standardizirano in vseslovensko geografsko uravnoteženo podporo akademskemu podjetništvu ter programsko podporo na področjih, kjer so trenutno ključni primanjkljaji. Gre predvsem za vsebinsko podporo fazi (tehnološkega) razvoja ideje in oblikovanja za trg primernega produkta oziroma storitve ter podpora pri dejanski komercializaciji na trgu. V Sloveniji je bil zlasti v zadnjem desetletju narejen velik pozitiven premik pri podpori infrastrukturi akademskega podjetništva s podporo delovanju univerzitetnih inkubatorjev. Zmanjšanje finančnih sredstev za tovrstno infrastrukturo podporo v zadnjih letih pa tovrstno delovanje v prihodnje ogroža.

Člani podpisanega sporazuma so se namenili okrepiti predvsem prenos dobrih praks, spodbujati prehod mentorskih kadrov s strokovnega in poslovnega področja, krepiti mreže koordinatorev na vseh fakultetah, podpirati oblikovanje medfakultetnih in meduniverzitetnih akademskih podjetniških timov, okrepljenih z zunanji (tudi mednarodnimi) člani. Načini dela bodo usmerjeni v uporabo visokotehnološkega znanja, krepitev inovativnosti, preseganju meje med panogami, preseganju akademske hierarhije, vključitev kakovostne podpore s strani praktičnega podjetništva oz. podjetnikov, intelektualno lastnino ter posebej prilagojen pristop za akademsko sfero. Glavni cilji so več kot 50-odstotno povečanje opredeljenih idej s 160 na več kot 250 ter povečanje odstotka uresničenih idej z 20 na 30 odstotkov.

Mirjana Ribič

Foto: Mirjana Ribič

Direktor podjetja Geopolis d.d. Marko Šetinc.

»Naše poslanstvo in želja je, da bi lahko vsa bitja živela v čistem okolju in dihala čist zrak,« pravi direktor podjetja Geopolis d.o.o. ddr. Marko Šetinc, ki je sodelavci in partnerskimi podjetji ustvaril vrsto rešitev za čiščenje zraka v kemijski in prehrabni industriji, pri čiščenju odpadne vode, pri ravnanju z odpadki in podobno. »Delo v podjetju sem dolga leta kombiniral z drugimi rednimi zaposlitvami, zato se je razvoj izdelkov in njihove ponudbe na trgu nekoliko zavlekel. Pred nekaj leti pa sem se odločil, da redno službo opustim in se posvetim le delu v podjetju,« nam pove. Ddr. Marko Šetinc je eden izmed tistih znanstvenikov in izumiteljev, ki je posvečen čiščenju zraka pred neprijetnimi vonjavami in škodljivimi plini. Kemični inženiring je le del njegove poklicne kariere, od otroštva si je želel biti znanstvenik.

Kdaj in kako so se uresničile vaše sanje?

Živim v Ljubljani, otroštvo sem preživel na Gorenjskem, počitnice pa pogosto na Belem križu nad Piranom, kjer sta živela moja stara starša. Obožujem gore, morje in naravo, kjer pogosto dobim navdih za nove rešitve in nova spoznanja. Kot otrok sem si želel biti znanstvenik, kasneje podjetnik, danes pa se spogledujem tudi z umetnostjo. Poleg tehnične in znanstvene plati, ki sem jo gradil večino življenja, sem v zadnjih letih spoznal, da obstaja tudi svet umetnosti: ples, glasba, violina,

bobni, petje in risanje. Umetnost me poveže z delom sebe, kjer lahko črпам navdih za karkoli, in s tem obogati tisto, česar sem se naučil v formalnih in neformalnih izobraževanjih. Diplomiral sem na področju čiščenja vod, nato pa pri 27 letih opravil doktorat iz kemijskega inženirstva. Ker me je že v času študija zanimala tudi ekonomija, sem se vpisal in doktoriral še na Ekonomski fakulteti. Doktorata ter kombinacija tehnološkega in ekonomskega pogleda na svet mi pri izdelavi novih rešitev prideta zelo prav. Izkušnje sem si nabiral tudi tujini, predvsem v Nemčiji in ZDA. Delal sem kot raziskovalec na Kemijskem inštitutu, kot svetovalec-raziskovalec na področju prometne problematike ter pri ekoloških projektih na področju smeti, čiščenja vode in zraka. Obožujem nove in nenavadne stvari ter enostavne rešitve. Čeprav sem večino življenja znanje nabiral od drugih, sem na zadnjem predavanju, ki sem ga imel, spoznal, da v predavanjih, svetovanju in pisanju knjig preprosto uživam in bom del svojega časa v prihodnosti namenil tudi temu.

Na katero problematiko je najbolj osredotočeno vaše podjetje?

Podjetje je v svoji dejavnosti najbolj osredotočeno na filtriranje zraka in odstranjevanje snovi, ki imajo neprijeten vonj. Ta pogosto nastane kot posledica nepravilnega ali pomanjkljivega delovanja celotnega »proizvodnega« sistema, zato pogosto sodelujemo tudi pri optimizaciji teh procesov in s tem že v osnovi zmanjšamo količino snovi neprijetnega vonja v odpadnem zraku. Najbolj pogosto se tovrstni problemi pojavijo v prezračevalnih sistemih, v proizvodnji prehrabnih izdelkov, proizvodnji krmil ter v različnih fazah industrijskih procesov, v kanalizacijskem sistemu, v čistilnih napravah za odpadno vodo, v prostorih, namenjenih zbiranju odpadkov, sortiranju in predelavi odpadkov in tako dalje.

Katere vrste polnil uporabljate pri filtrih?

V našem podjetju smo razvili inovacijske filtre s kemično-fizikalnimi polnili, v zadnjem času pa nudimo tudi visoko učinkovita biološka in hibridna polnila. Razvili smo jih na podlagi lastnega znanja v sodelovanju s priznanimi inštituti in univerzitetnimi laboratoriji. Pri razvoju in delovanju sta nas podprla tudi Slovenski podjetniški sklad in Tehnološki park Ljubljana, katerih član smo od leta 2008. Naša vizija je, da bi vsak izvor smradu imel preprosto, a učinkovito napravo za njegovo odstranjevanje. Naše poslanstvo in želja je, da bi lahko vsa bitja živela v čistem okolju in dihala čist zrak.

Kdaj ste prišli na idejo za izdelavo filtrov, ki odstranjujejo neprijetne vonjave?

Prvi preblisk o pomenu čiščenja zraka sem dobil na študentskem delu v podjetju Bayer Leverkusen in v Indiji (New Delhi) pred 20 leti, ko pri nas o pomenu čiščenja zraka še ni bilo toliko govora. V Leverkusnu sem bil presenečen, kako je lahko zrak v mestu kljub kemijski industriji tako čist. Drug ekstrem je bil New Delhi v Indiji, kjer je bil zrak tako onesažen, da je bilo oblačno in megleno kljub sončnem dnevu. Idejo za izdelavo filtrov sem nato nadgradil leta 2004, ko sem znanцу pomagal pri filtrirnem sistemu, kjer sem izboljšal njegovo učinkovitost za vsaj desetkrat. Od tedaj iščem nove rešitve, kako lahko bolj učinkovito, bolj preprosto, na bolj okolju prijazen način in cenovno bolj ugodno odstranimo neprijetne vonjave iz zraka. Izkušnje in dobra izobrazba mi to vsekakor omogočata in škoda bi bilo, da svojega talenta in izobraževanja na tem področju ne bi izkoristil.

Za katera področja industrije izdelujete filtre in kje jih izdelujete?

Rešitve in filtre izdelujemo za različna podjetja in posameznike. V prvi vrsti je to tam, kjer se pojavlja odpadna voda (kanalizacija), predelava odpadne vode, zbiranje in predelava odpadkov, predelovalna industrija, kemijska industrija, kadilnice in tudi gostinski obrati. Izdelava poteka prek kooperantov, ker je to trenutno najbolj optimalna možnost.

Koliko ustanov in podjetij v Sloveniji uporablja vaše filtre?

Ker smo še razmeroma majhno podjetje, smo pri večjih filtrirnih sistemih v industrijskih objektih sodelovali z iskanjem najbolj optimalnih rešitev, s svetovanjem in testiranjem, medtem ko je sam filter izdelalo partnersko podjetje. Teh sistemov je nekaj deset. Manjših lastnih filtrov smo postavili deset. Trenutno se dogovarjamo za postavitev večjega števila filtrov v prezračevalnih sistemih, kjer neprijetne vonjave motijo tako zaposlene v stavbi kot okoliško prebivalstvo. Pomembno se je namreč zavedati, da vonjave zelo vplivajo na naše počutje in razpoloženje. Prijetni vonji nam povzročijo pozitivne spomine in asociacije ter s tem dobro počutje, medtem ko neprijeten vonj povzroči slabe spomine in asociacije ter s tem slabše počutje.

Kako je z uporabo filtrov pri hišnih svetih oz. skupnosti stanovalcev, kajti pogosto se pritožujejo, da jim zaudarja iz jaškov za kanalizacijo, zlasti tisti, ki stanujejo v nižjih nadstropjih?

To je odvisno od posameznega primera. V nekaterih primerih je problem v zastajanju vode, kjer ob pomanjkanju kisika nastaja vodikov sulfid (lahko pa tudi amonijak, amini in merkaptani). Te snovi imajo res neprijeten vonj že v zelo nizki koncentraciji. Če ni mogoče odpraviti osnovnega problema zastajanja vode, je v nekaterih primerih smiselno nepredušno zatesniti jašek ali vgraditi filtrno zaporo, ki prečisti zrak, preden se razširi v prostor.

Povejte še kaj o delovanju teh filtrov, nameščanju in vsem, kar je pomembno za uporabnike.

Čeprav je smrad le ena beseda, se za njo skriva širok nabor snovi, ki so pri čiščenju pomembne. Poleg tega je pomembna še temperatura, vlažnost in količina zraka ter količina in vrsta snovi, ki povzročajo neprijeten vonj. Potem je pomembno tudi to, kam in na kakšen način vgraditi napravo, da bo najbolj učinkovito delovala in da ne bo veliko dodatnega dela za njo.

Koliko časa so trajale raziskave, kako gre prodaja?

Raziskave potekajo že zadnjih 10 let, je pa res, da so temeljile na reševanju posameznih izzivov v zvezi s čiščenjem zraka. V zadnjih dveh letih je razvoj osredotočen na izvedbo standardiziranih produktov za različne namene. Tak primer sta naša zadnja dva produkta, in sicer filter za odstranjevanje smradu iz malih čistilnih naprav in filter za čiščenje zraka iz kanalizacijskih jaškov. Prvi je predvsem namenjen individualnim objektom, ki jim občasno pride neprijeten vonj iz čistilne naprave in jim pokvari prijetno popoldne pred hišo, medtem ko je drugi namenjen predvsem v naseljih in mestih, kjer občasno ali redno smrdi iz kanalizacijskih jaškov. To je predvsem moteče za gostinske lokale in trgovine, saj jim odganja goste. Prodaja se veča povsem v skladu z razvojem podjetja in omogoča podjetju stabilno rast.

Ali ste navzoči tudi na mednarodnih trgih?

Trenutno se počasi širimo tudi na Hrvaško, kjer postaja čiščenje zraka po pristopu v EU vse bolj aktualno. Poleg tega so novi produkti zanimivi tudi za mesta, kjer je veliko turizma in so neprijetne vonjave lahko resnično moteč dejavnik.

Trgovina z delavnico vezenin privablja domače in tuje goste

Mirjana Ribič

Trgovina Vezenina na Starem trgu v Ljubljani je v lasti mlade in pogumne podjetnice Maše Sever in njenega fanta. Trgovina je precej oblegana in je podobna delavnici, kajti pred trgovino Maša Sever in njena pomočnica vsak dan vezeta imena na izdelkih, ki jih prodajajo. Stroj za vezenje je bolj podoben strojem iz Tehniškega muzeja Bistra, ponovno pa živahno ropota v rokah mlade podjetnice. Po dolgem času imamo tudi Ljubljanci priložnost kupiti darilo za svoje najdražje in takoj naročiti vezenje imena, veziljski poklic pa bo pridobil na svoji veljavi, ko bo tudi širša skupnost podprla mlade in pogumne podjetnike in podjetnice.

Kdaj in zakaj ste se odločili, da odprete trgovino z vezeninami, v kateri prodajate izdelke Ricami Veronica?

Pot do ideje o odprtju trgovine z ročnim vezenjem na starinske stroje v Ljubljani je bila zelo pestra. Začela se je s hudo boleznijo mojega fanta, ki sva jo skupaj premagala. Po njegovi polletni hospitalizaciji me je odpeljal na potep po Evropi. Na potovanju sva v Pragi obnemela pred trgovinico kjer so vezli imena s starinskimi stroji, ki se jih ročno upravlja. Oba sva bila od nekdanje kreativna, zato naju je trgovinica takoj očarala. Napis najinih imen na brisače pa je zapečatil najino usodo. Ideja nama ni dala miru in posrečilo se nama je najeti najino prvo minitrgovino s samo 9 m² na Židovski ulici, ki nama je odprla pot v Milano.

Pustila sem svojo službo, fant pa je svojo obdržal, da sem lahko odšla na šolanje v Milano, kjer sem se naučila te stare tehnike vezenja, ki je pri nas postala povsem pozabljena. Med svojim šolanjem sem spoznala nove prijatelje, ki imajo družinsko tovarnico z dolgoletno tradicijo izdelave izdelkov iz čistega bombaža, ki so prilagojeni za takšen način vezenja in so prav tako klasičnega videza.«

Komu so namenjeni vaši izdelki?

V najini novi veliko večji trgovini na Starem trgu 4 najdete izdelke za dom, družino in darila, primerna za vse generacije, na katere brezplačno izvezemo imena in napise po željah.

Vhod trgovine Vezenina na Starem trgu 4.

Fotografiji: Mirjana Ribič

Maša Sever z vezeninami, ki prinašajo v domove starožitno toplino.

Imamo bogat otroški, kopalniški in kuhinjski program ter še veliko drugih uporabnih izdelkov. Naši izdelki so zelo lepo darilo, saj so namenjeni konkretni osebi, zaradi ročne izdelave pa je tudi vsak unikaten.

V fotoobjektiv smo vas ujeli pri vezenju imen na izdelkih. Prosim za opis starega veziljskega stroja in kje ste ga dobili?

Stroju, ki ga uporabljam, ni para, saj je namenjen zgolj vezenju, čeprav je podoben navadnim starinskim strojem. Črke in dekoracije oblikujem z vrtenjem ročaja, ki usmerja linijo, za kar pa je potrebno ogromno vaje. Takšnih strojev že desetletja ne izdelujejo več, saj so jih nadomestili računalniško vodeni vezilni stroji. Tako smo morali obnoviti in predelati na električni pogon kar starinskega.

Ali je podjetniška pot težka in kaj pričakujete od Zveze mestnih trgovcev Ljubljana.

Vsak začetek je težak, še posebej, če je to tvoja prva podjetniška pot in ti je večina tega področja delovanja še neznan, predvsem v pogledu cele vrste administrativnih postopkov in pravil. Tako tudi od Zveze mestnih trgovcev Ljubljane pričakujem predvsem pomoč pri zadevah, ki se tičejo odlokov in uredb Mestne občine Ljubljana, ter seveda skupne promocijske nastope.

»Kaže, da je Ljubljana postala vroča turistična točka«

Staša Cafuta Trček

Fotografije: Staša Cafuta Trček

James Thomas

Daniel Pavlovski

Deniz Yurtsever

Michal Krakovsky

Turizem v Ljubljani cveti. Tudi poleti je bilo v primerjavi z lanskim letom za 19 odstotkov več tujih gostov. Zavod Turizem Ljubljana povečan obisk pripisuje dinamičnemu dogajanju na ulicah in poletnemu festivalskemu dogajanju. Ker smo imeli izjemno vroče poletje, je bilo v središču mesta posebej privlačno »področje z lastnim vremenom«, ki je mimoidoče prijetno hladilo. Ker v poletnih mesecih ni bilo klasičnih promocijskih dogodkov, se je zavod intenzivno preusmeril v izjemno močno digitalno prisotnost, med drugim so zdaj na spletu informacije dostopne tudi v ruščini in španščini, veliko zanimanje za Ljubljano pa zbujata Ljubljana na EXPO v Milanu, ki promovira predvsem zeleno prestolnico Evrope 2016, kulinariko in regijo. V prvih dveh tednih septembra se povrh odvila tudi dva evropska mednarodna kongresa z mednarodno udeležbo, ki sta v Ljubljano pripeljala skoraj 2.000 delegatov.

James Thomas, študent ekonomije, Manchester, Velika Britanija

S prijatelji potujem po državah jugovzhodne Evrope. Poleg Slovenije smo obiskali še Bosno in Hercegovino, Hrvaško, Srbijo in Grčijo. Rekel bi, da se Ljubljana zelo razlikuje od drugih prestolnic, ki smo jih obiskali. Je bolj sproščena, prijazna. Ravnokar sem si ogledal Mestno hišo in res je nekaj posebnega, sestavljena iz treh atrijev. Preden sem prišel, nisem popolnoma ničesar vedel o vaši zgodovini. Vodič pa mi je oprl pogled na vašo preteklost, predvsem bližnjo, ko ste bili še del velike Jugoslavije in komunističnega sistema.

Daniel Pavlovski, študent, Bitola, Makedonija

Tri leta že študiram v Ljubljani na elektrotehniški fakulteti. V Ljubljani se počutim kot doma. Vse je tako preprosto, nobenih nepotrebnih komplikacij ni. Če me vprašate, kaj mi je tukaj najbolj všeč, je to decembrska okrasitev Ljubljane in hiške, ki ponujajo najrazličnejše dobrote. Najnovejša pridobitev – ureditev dela Slovenske ceste je še en gradnik v mozaiku obnove prestolnice. Rad bi ostal tukaj.

Deniz Yurtsever, študentka, Izmir, Turčija

O Ljubljani lahko kratko in jedrnatno povem: je prikupna in umirjena, ima veliko prepletenih zgodovinskih znamenitosti, ki jih spoznavamo v poletnem kampu, ki poteka tukaj. Pozornost so mi zbudile stavbe v Stari Ljubljani, ki datirajo tja v osemnajsto stoletje. Nekateri se pritožujejo, da je premalo nočnega življenja, meni pa se zdi, da ga je ravno prav. Tema poletnega kampa je biotehnologija in kot skupina smo vpleteni v komuniciranje z različnimi skupinami ljudi. Ljubljančani ste izredno prijazni in odprti.

Michal Krakovsky, študent, Bratislava, Slovaška

Rožna dolina je zame biserček v Ljubljani, predvsem zaradi zelenja, obnovljenih vil oziroma hiš ter prijetnega miru. Center Ljubljane ima prav tako lepo atmosfero, predvsem z urejenostjo in obnovljenim delom, ki lepo spaja staro in novo arhitekturo. Kot primer bi lahko dal nove mostove za pešce (mostovi so priljubljena točka turističnih ogledov – sprehodov), ki povezujejo levi in desni breg reke ter starejši del mesta z novejšim. Všeč mi je tudi vaš melos, balkanski tip ljudi s slovanskimi koreninami.

Lori, upokojenka, Kalifornija, ZDA

S soprogom sva priletela v Evropo na turo, ki jo organizira Slovenec Matej, ki ima blagovno znamko Adriatic Motor Tours. V Ljubljani smo najeli motorje in se za dva tedna odpravili na pot po šestih državah. Ne morem skriti navdušenja nad urejenostjo in zelo dobrim servisom v Ljubljani. Rada bi pohvalila hotel Lev, v katerem bivava, ter zajtrk, ki je zelo slovensko obarvan in tudi na ta način spoznavava vašo kulturo. Opazila sem tudi lokal blizu železniške postaje, ki ima velik napis *bikers friendly*. Takšne oznake motoristi hitro opazimo (smeh).

George Franke, upokojenec, Kalifornija, ZDA

Soproga vam je že vse bistveno povedala. Dodal bi, da smo imeli v Ljubljani spoznavni večer, kjer smo za večerjo dobili postreženo hrano, značilno za Ljubljano. Govejo juho, pražen krompir, kuhano govedino, zeleno solato in še veliko drugega. Vse je bilo sveže, kot da je prišlo do kuharja, tik preden je začel kuhati. Zdjaj imava čas in se sprehajava ob reki, ki je zame najlepši del mesta, in se premikava med lokali ter opazujeva živahen mestni utrip. Veliko turistov je. Kaže, da je Ljubljana postala vroča turistična točka.

Nebojša, popotnik, Beograd, Srbija

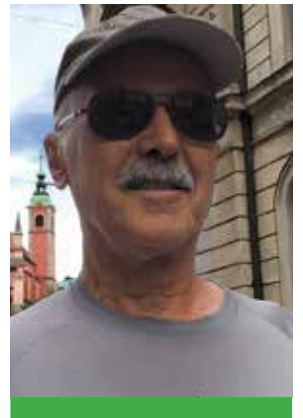
Sem prebivalec sveta, zato se vsepovsod počutim zelo dobro. Imam občutek, da Ljubljana in njeni prebivalci živijo kljub prestolnici v sozvočju z naravo. Opazil sem tudi, da imate kar nekaj vodnjakov oziroma javne pitne vode in s tem spodbujate ljudi, naj pijejo neustekleničeno vodo. Redka je sreča, da mesto na javnih mestih ponudi svežo vodo, ki je povrh še dobrega, svežega okusa. Pohvalno!

Edu, popotnik, Havana, Kuba

Ljubljano doživljam kot neko »minimalistično skupnost,« ki takoj opazi prišleke. Po končanem študiju sem se odpravil na pot po svetu. Preživljam se s prispevki, ki mi jih dajo mimoidoči, ko s kolegom igram na ulici didžeridu. Ta stari aboridžinski inštrument sva naredila sama. Ljubljana je zaradi dokaj ozkih ulic zelo primerna za ulične performerje, saj je akustika zato zelo dobra. Na vaše vprašanje, kateri del Ljubljane mi je najbolj pri srcu, odgovarjam, da je to Šušterski most z zanimivimi stebri, ter Ljubljanski grad, katerega obzidje in okolica deluje zelo prvinsko, neokrjneno. Rad imam mesta, kjer ima narava veliko prostora.

Lori

George Franke

Nebojša

Edu

Pisana paleta jedi v restavraciji Metropolis

Veronika Sorokin

Fotografije: Veronika Sorokin

Novo samopostrežno restavracijo Metropolis vodita zakonca Andrej Popov in Svetlana Popova.

V Ljubljani smo od letošnje pomladi bogatejši še za en gostinski lokal z zelo razgibanim in privlačnim izborom jedi. Samopostrežno restavracijo Metropolis v poslovni stavbi na Kotnikovi 28 vodita zakonca Svetlana Popova in Andrej Popov iz Saratova ob Volgi, ki v Sloveniji živita od lanskega poletja. Njuno poslanstvo sledi temeljnemu vodilu uspešnosti v gostinstvu, kako za zmerno ceno gostu ponuditi zdravo in kakovostno hrano. Po izobrazbi sicer oba arhitekta sta izziv v gostinstvu odkrila že doma v Rusiji, kjer sta vrsto let delala v cateringu znotraj pohištvenega podjetja v Saratovu. Tu sta skrbela za razvoz 400 do 700 porcij hrane dnevno v okvirih mesta in okolice. Restavracija Metropolis je odprta od ponedeljka do petka med 8. in 16. uro.

Kako sta se kot gostinca znašla na slovenskem trgu?

Sprva sva razmišljala o restavraciji bodisi v Kopru ali Mariboru, toda obstoječa lokacija se je na koncu izkazala za najprimernejšo. V prostorih nekdanje menze, ki ni delovala kar 3 leta, sva imela pošteno dela s samimi predpripravami, kajti kuhinjo je bilo treba očistiti vseh maščob, ki so se vpile v prostor. Pri pripravi jedi sva se namreč odločila za nekoliko »neklasičen« način in tako že vnaprej odklonila fritezo za cvrtje in žar, ki temeljita na razmeroma visokem deležu maščob. Kot alternativo raje uporablja parno konvekcijsko peč, ki se odlikuje po tem, da je zelo vsestranska in pripomore k temu, da se v živilih ohrani kar največ njihovih naravnih lastnosti. Poleg tega je njena prednost tudi v ekonomičnosti, kajti porabi kar dvakrat manj električne energije kot druge kuhinjske naprave.

Prijetna notranja ureditev restavracije.

Kaj odlikuje jedi v vaši restavraciji?

Glede na opisani način priprave in izbor živil, pri katerem si prizadevava za kakovostne izdelke, bi našo kuhinjo lahko mirno poimenovala »zeleno kuhinja«. Sadje in zelenjavo dobavlja pri trgovskem podjetju Geaproduct in nikoli ne uporablja predpripravljenih živil. Vse pri nas je sveže pripravljeno. Odločilna je tudi sestava jedilnika, ki je nadvse dinamičen in večplasten. Pohvaliva se lahko, da je v enem tednu na voljo kar 21 različnih jedi, pri čemer je dnevno v ponudbi tudi ribji jedilnik. Izbor jedi si vsakdo lahko sestavi sam, nič ni vnaprej določeno, kombinacij pa je glede na število jedi ogromno. Naj poudarim, da glede ponudbe niso razočarani niti vegetarijanci, kajti veliko jedi in prilog je namenjenih prav njim.

Kako je s cenovnim razponom jedi?

Pri tem upošteva temeljno vodilo, da cena že a priori ne odbije gosta. Cenovna dostopnost je za vsak žep, kajti restavracija je odprtega tipa in k nam ne prihajajo le ljudje iz poslovne stavbe, temveč tudi od drugod. Ob 8. uri začnemo s ponudbo jutranje kave, ki stane 0,80 evra oziroma 1,50 evra ob dodanem pecivu – ponujamo namreč sveže pripravljene pite in sladice. Naj na tem mestu povem, da smo jih domiselno poimenovali kar z imeni slovenskih rek in krajev, na primer pita »Soča« z jabolki in višnjami ali pa pita »Bled« s skuto. Enolončnica stane 3,20 evra, solatni krožnik 3,80 evra, kosilo pa 4,5 evra. To vključuje juho, glavno jed s solato ali sladico, strežemo pa ga med 11. in 16. uro.

So na jedilniku tudi ruske jedi?

Prilagajava se zelo splošnemu okusu, prednost dajeva vsem priljubljenim in znanim jedem, ki jih jedo kratko malo povsod po svetu. Če je na jedilniku denimo domača klobasa, jo ponudiva drugače, kot je v navadi, denimo z uporabo nekoliko drugačnih začimb. Zelenjavne omake pogosto pripraviva z dodatkom maka ali črnega sezama, zelo nenavadne so tudi piščančje prsi z arašidi ali panirane v kokosovi moki. Najin cilj ni le zadovoljiti primarno človekovo potrebo po hrani, temveč v sam proces prehranjevanja vključiti še druge čute. Želiva, da bi gost v hrani užival in se navdušil tudi nad njeno estetsko podobo. Navsezadnje tudi midva ne le kuhava, temveč v prvi vrsti ustvarjava.

Kako sta zadovoljna z obiskom?

Razumljivo je, da so najpogostejši obiskovalci iz poslovne stavbe, čeprav vedno več ljudi prihaja tudi od drugod, večinoma iz drugih podjetij in ustanov, ki jih tu okoli ne manjka. Do zdaj sva imela do približno največ sto gostov dnevno, in prihodnje pa si obetava, da jih bo še veliko več.

Privlačen izbor jedi, pripravljenih s skrbjo za varovanje zdravja.

GOSTILNICA
POD STREHCO –
NAJBOLJ SR(E)ČNA
LJUDSKA KUHNJA PRI NAS

Foto: Nik Rovani

Ljudska kuhinja Gostilnica Pod strehco dnevno razdeli obiskovalcem 150 polnovrednih toplih obrokov.

Humanitarni Zavod Pod strehco, ki je uradno odprl svoja vrata lansko poletje, domuje na Zaloški 42 v Ljubljani, blizu moščanske tržnice. Njegovo temeljno poslanstvo je ljudska kuhinja, ki zagotavlja kakovosten tople obrok vsem obiskovalcem. Poleg tega v Zavodu skrbijo tudi za medgeneracijsko povezovanje, za ponovno vključevanje odrinjenih iz družbe, pomoč pri pridobivanju znanj in kompetenc za ekonomsko neodvisnost, pri oblikovanju samopodobe, dvigu samozavesti in druge vrste pomoči in socialnega vključevanja posameznikov v družbo. Zavod v sodelovanju z zvezo Lions skrbi še za prevzem donirane hrane ljubljanskih trgovskih mrež. Njegovo delovanje je človekoljubno in dobrosrčno podprla tudi Mestna občina Ljubljana, saj jim je v brezplačni najem odstopila prostore, v katerih delujejo.

150 toplih obrokov na dan po 3 evre ali po 50

centov za socialno ogrožene: V ljudski kuhinji, srčni gostilnici Pod strehco, dnevno pripravijo okoli 150 toplih obrokov. Do posebne cene obrokov, ki znaša 50 centov, so upravičeni tisti posamezniki, družine v stiski, mladi in stari, ki imajo na Centru za socialno delo urejen status socialno ogrožene osebe. Mesečno tako nahranijo že več kot 2000 socialno ogroženih posameznikov v Ljubljani. Radi bi jih še več, saj potrebe nenehno naraščajo. Toda za to potrebujejo še več gostov, ki zmerejo plačati polno ceno za obrok, ta pa znaša 3 evre. S plačilom polne cene obroka namreč vsak obiskovalec prispeva v Sklad socialnih obrokov in tako omogoči socialno ogroženim obiskovalcem, da lažje pridejo do toplega obroka. Tako uresničujejo slogan »Če jem, sta sita dva«.

Polnovredna hrana: Kulinarika gostilnice Pod strehco je sicer res izvrstna. Obroki so polnovredni, hrana je sveža,okusna in pripravljena z vso skrbnostjo ljubeznivih prostovoljcev. Dnevno lahko izbirate med tremi različnimi meniji, juha, glavna jed, solata ali sladica in sok, vse je postreženo skrbno in z velikim srcem. Odprto imajo vsak delovnik med 8. in 16. uro (kosila med 10. in 15. uro), med vikendi in prazniki je zaprto.

Kako lahko pomagamo: Kako lahko kot posameznik, Ljubljčan in Ljubljčanka, še dodatno pomagamo? Povabimo prijatelje na kosilo, lahko vam organizirajo tudi catering ali pripravijo službeno zabavo, piknik... In še več. Pošljete lahko tudi sms na 1919 z besedo POMAGAMO (donirali boste en evro) ali pa nakažete vaš finančni prispevek na TRR: SI56 6100 0000 6424 560, Zavod Pod strehco so. p., Zaloška cesta 42, 1000 Ljubljana, s pripisom Donacija v Sklad socialnih obrokov.

Več nas bo jedlo, manj bo lačnih! Želimo vam srčen dober tek!

Zelo uspešno obdobje pridobivanja evropskih sredstev za ljubljansko podeželje

Marjana Marn

Fotografije: arhiv Leader LAS

6. Igre brez meja na Škofljici.

Na festivalu ljubljanskega in slovenskega podeželja v Ljubljani.

Prireditev programa Sožitje med mesom in podeželjem.

Pristop LEADER omogoča črpanje sredstev iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) z izvajanjem inovativnih projektov na lokalni ravni, ki prispevajo k razvoju podeželskega prostora, podpira delovanje lokalnih akcijskih skupin, spodbuja medregijsko in čezmejno sodelovanje ter določa načela delovanja. Z organiziranjem delavnic o potrebah na podeželju, ki jih čuti lokalno prebivalstvo, ter predstavitvami za lokalno skupnost smo v lokalno partnerstvo povezali občine: Ig, Ivančna Gorica, Grosuplje, Mestno občino Ljubljana in Škofljico. 1. februarja 2008 je bila ustanovljena Lokalna akcijska skupina (LAS) Sožitje med mestom in podeželjem, da bi uresničevala skupne interese na področju razvoja podeželja po pristopu LEADER. LAS deluje kot lokalno javno-zasebno partnerstvo, sestavljeno iz 84 predstavnikov različnih socioekonomskih sektorjev. Delovanje zagotavlja z desetčlanskim upravnim odborom, tričlanskim nadzornim odborom, zborom članov LAS, upravljavcem in finančnim organom. LAS skrbi za živo in razvito podeželje z ohranjeno identiteto na pragu glavnega mesta!

Lokalna razvojna strategija

Z izvajanjem lokalne razvojne strategije smo zagotovili celostno obravnavo območja z enakimi možnostmi sodelovanja prav za vse, kar se že odraža v večji ekonomski neodvisnosti podeželskega prostora in kakovostnejšem življenju na podeželju. Temeljni programski dokument LAS je Lokalna razvojna strategija, ki omogoča izvajanje lokalnih razvojnih projektov ob aktivni podpori lokalnega prebivalstva in finančnih sredstvih EU. Strategija razvoja temelji in treh pomembnih področjih: **razvoju socialnega kapitala, raznolikih dejavnosti na podeželju ter trženju in promociji dobrin podeželja**. V programskem obdobju 2007–2013 je Lokalna akcijska skupina izbrala in potrdila 46 projektov na območju petih občin: Grosuplje, Ig, Ivančna Gorica, Mestna občina Ljubljana in Škofljica v skupni vrednosti 1.657.010 evrov, od tega je bilo evropskih sredstev 804.534 evrov. **V Mestni občini Ljubljana je bilo zelo uspešno izvedenih 14 projektov, katerih skupna vrednost je znašala 298.890 evrov, od tega 148.728 evrov evropskih sredstev.**

Nepozabno Srečanje vasi Gabrje

Prvi izmed štirinajstih projektov, ki je dobil evropska sredstva že leta 2009, je bilo 4. *Srečanje vasi Gabrje/Gaberje*, katerega nosilec je Športno društvo Janče s partnerjema OŠ Sostro Podružnična šola Janče in Četrtno skupnostjo Sostro. V večmesečni pripravi srečanja so sodelovali vsi vaščani Gabrja pri Jančah, od najmlajših do najstarejših. Pripravili so srečanje, ki še danes ni pozabljeno med Gabrci po vsej Sloveniji. Vas in društvo sta se predstavila kot skupnost z dobrodoščico pri novopostavljenem kozolčku, z organiziranim in vodenim sprehodom po okolici, kjer so bile prikazane naravne, kulturne in zgodovinske posebnosti ter sodobno kmetijstvo. Otroci so se predstavili z ljudskim plesom in petjem, mladina z okoljevarstveno igro ter gabrsko himno.

Podružnična šola – gibalno razvoja

Drugi zelo uspešen, v celotnem obdobju trajajoč in edini večpartnerski projekt na območju celotnega LAS nosi naslov *Podružnična šola – gibalno razvoja*; nosilka je bila OŠ Sostro s podružnicami Besnica, Janče, Lipoglav in Prežganje, glavni cilj pa izboljšanje kakovosti preživljanja prostega časa otrok, ki je bil dosežen že v prvem letu izvajanja. V letu 2010 je projekt prestopil občinske meje, pridružile so se štiri podružnice OŠ Stična (Ambrus, Krka, Muljava in Višnja gora). V letu 2011 je podpisala partnerstvo še OŠ Škofljica s podružnicama Lavrica in Želimlje. V nadaljnjih letih, do vključno leta 2014, je v projektu sodelovalo 9 podružničnih šol. Organizacija dogodkov je prispevala k izboljšanju kvalitete preživljanja prostega časa otrok na podeželju s poudarkom na spoznavanju, ohranjanju, vrednotenju naravne, kulturne in etnološke dediščine ter krepitvi pripadnosti kraju.

Otroci so z obiski starejših krajanov in v pogovoru z njimi spoznavali kulturno, stavbno, naravno, etnološko in kulinarčno dediščino domačega kraja, si skrbno zapisovali pripovedi domačinov, fotografirali in se preizkusili v najrazličnejših spretnostih v obliki delavnic, na katerih so poleg učiteljic sodelovali krajanje, ki še vedno znajo plesti košare, izdelovati rože iz papirja, peči kruh, pletence in drugo domače pecivo ali pa kmečka opravila opravljajo kot nekoč. Tako bodo otroci lažje razumeli pomen šeg in navad v preteklosti in z opisom poskrbeli, da se ohranijo. Otroci podružničnih šol so se obiskovali, navezovali stike, izmenjevali izkušnje, spoznavali nove kraje in njihove lepote. Vsako leto je druga šola organizirala igre brez meja. Prav tako smo vsakoletno zaključno prireditev *Na vasi* selili iz kraja v kraj in tako omogočili enakopravno vključevanje vseh. Otroci so se vsako leto predstavili z odrsko predstavitvijo, fotografsko razstavo in razstavnim kotičkom.

Ena izmed aktivnosti se je odvijala v središču Ljubljane pred Mestno hišo, kjer smo meščanom in turistom predstavili utrip podeželja, ki ga doživljajo otroci podružničnih šol. Vedno je bil z nami Zoran Jankovič, župan najlepšega mesta na svetu.

V sklopu delavnic in drugih dejavnosti so nastali otroški fotografski posnetki. Med njimi so bile izbrane fotografije za koledar projekta, ki smo ga izdali v 600 izvodih ter razdelili vsem sodelujočim otrokom, staršem, krajanom in društvom, ki so pomagali pri izvedbi delavnic, in lokalnim skupnostim.

Umetniška projekta

Med projekti je bil tudi umetniški *Skulptura na vasi – kiparska kolonija Volartis*, nosilec Livartis d.o.o. Navadno umetniške livarne delajo za kiparje, redko pa imajo stik z livarno in postopki v livarni. V koloniji so kiparji lahko ustvarili intimen stik z livarno, kar jim je omogočilo uporabo bližnjic pri njihovem ustvarjanju ter možnost inovativnega umetniškega izražanja. Skulpture umetnikov iz nekdanje Jugoslavije so zdaj na ogled v prostorih Vaške učne točke. S filmskim naslovom *Moje pesmi, moje sanje* je izpeljal projekt Mešana pevski zbor Zora Janče, ki šteje 50 članov. Kar četrtno zbora sestavljajo dijaki in študentje z Janč in okolice. S pomočjo sredstev EU so organizirali tridnevno intenzivno pevsko usposabljanje. Ob tem je nastal še otroški pevski zbor Sončki z Janč.

Več informacij in več turistov

Nosilec Tubi turizem d.o.o. iz Podgrada je s projektom *Ljubljana in Slovenija na dlani – razgledišča na obrobju Ljubljane* prispeval k boljšemu povezovanju krajanov in prepoznavnosti vasi Podgrad pri Ljubljani. Novourejena turistična točka v bližini turistične kmetije Pri Lazarju omogoča večjo prepoznavnost območja in tesnejšo povezanost med prebivalci kraja, ohranja preteklost v povezavi s sedanostjo. Izboljšale so se možnosti za kvalitetnejši ogled in spoznavanje naravne dediščine območja, povečana je

prepoznavnost in s tem turistični obisk, ob tem pa ohranjeno ljudsko izročilo.

Izobraževalno središče Dolenčev mlin, katerega nosilec je bilo podjetje Štima d.o.o., je obnovilo Dolenčev mlin, edini še ohranjen mlin v dolini ob potoku Reka, ki je zapisan v registru kulturne dediščine. Kmetija z mlinom je znana po 200-letni tradiciji mletja žita in kmetovanja. Z ureditvijo notranjega dostopa in prostora za izvajanje delavnic je ohranjena kulturna dediščina, dodatna turistična zanimivost pa je praktičen prikaz prenosa tradicionalnega znanja mletja žita in peke kruha na mlade.

Izvedba projekta *Ljubljansko barje kot učilnica* je prispevala k ohranitvi naravne dediščine na podeželju ter omogočila povezovanje naravnih vrednot krajinskega parka. Z razvojem pestrejših ponudbe je omogočen razvoj turizma in kvalitetnejše preživljanje prostega časa. Uredili so prostor za izvajanje delavnic, regale in omare za shranjevanje pripomočkov za nabiranje, skladiščenje in predstavitev zelišč ter izdelali 6 praktičnih delavnic na temo zelišč. Nosilec projekta je Društvo za sožitje z naravo, ki ga vodita Ana Ilar in Tadeja Vadnjak.

Kmetovanje na Barju, v Besnici in na Jančah

Projekt *Usklajeno upravljanje kmetijskih zemljišč s cilji Krajinskega parka Ljubljansko barje* je bil prednostno usmerjen v ohranjanje in prijazen rabo naravne dediščine, ki kmetijam omogoča razvoj ob prilagajanju okoljevarstvenim zahtevam v parku. V okviru projekta so opredelili orodja za ciljno usmerjanje upravljanja in poskusno pripravili tri upravljalvske načrte za kmetije. Tako je nastal priročnik s smernicami za pripravo drugih upravljaljskih načrtov. Gre za inovativen način ciljnega usmerjanja upravljanja kmetij na območjih s posebnim varstvenim statusom (zavarovano območje narave), ki vzpostavlja strokovno partnerstvo med nosilci različnih interesov na območju parka (kmetijstvo in naravo varstvo).

Prebivalci podeželja v skladu s pričakovanim razvojem potrebujejo dodatna znanja, ki jih lahko pridobijo le s posebej zanje prilagojenimi programi usposabljanja. Projekt *Več znaš, več veljaš* je tako prispeval k dvigu kakovosti življenja na podeželju in posredno omogočil tudi raznorodnost podeželja. V njihovem lokalnem okolju jim je omogočil stalen dostop do učenja in s tem do znanj za pridobitev in obnovo spretnosti, ki so potrebne za nenehno soudeležbo prebivalcev podeželja v družbi znanja. Izvedenih je bilo 6 delavnic in 6 usposabljanj v obliki tečajev, katerih nosilec je bilo Turistično društvo Besnica – Janče.

Doseženi cilji temelj za nove projekte

Ob koncu programskega obdobja 2007–2013 ugotavljam, da je ustanovitev Lokalne akcijske skupine Sožitje med mestom in podeželjem in vpetost v razvoj podeželja prinesla odlične rezultate ne samo za podeželje Mestne občine Ljubljana, pač pa za celotno območje, ki ga pokriva LAS. Uresničila se je marsikatera zgodba, ideja ali potreba in sleherni prebivalec območja lahko koristi katerega od rezultatov izvedenih projektov, ki so se zgodili ravno zaradi možnosti črpanja nepovratnih evropskih sredstev za razvoj podeželja.

Ob zaključku uspešno izvedenih projektov s sofinanciranjem Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja se zahvaljujem županu Zoranu Jankoviću in Gorazdu Maslu, vodji Odseka za razvoj podeželja za podporo, za uspešno sodelovanje in razumevanje potreb prebivalcev lokalne skupnosti.

Začetek novega programskega obdobja

Vstopamo v novo programskega obdobje, v katerem nas čakajo novi izzivi in nove možnosti za sooblikovanje trajnejšega razvoja prebivalcev podeželja, saj so oni tisti, ki najbolj poznajo svoje okolje, ki z njim čutijo in se zavedajo, kaj je tisto, kar bo z uresničitvijo omogočilo, da bo postalo življenje na podeželju kakovostnejše za prebivalce in hkrati vabljivo za obiskovalce in turiste. Lokalna akcijska skupina *Sožitje med mestom in podeželjem* pa bo pridobljene izkušnje iz obdobja, ki se zaključuje, koristno uporabila in nadgradila svoje delo v korist prebivalcev.

Lokalna akcijska skupina *Sožitje med mestom in podeželjem* je že pričela s pripravljalnimi aktivnostmi za novo obdobje, ki je prineslo tudi spremembe, kajti Evropska komisija je uvedla pristop »Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost«, za katerega se uporablja kratica CLLD, to pa zato, da bi izboljšali medpodročno povezovanje in sodelovanje in učinkoviteje črpali evropska sredstva na lokalni ravni. Pri pristopu CLLD (Uradni list 42/2105) gre podobno kot pri pristopu LEADER za prenos odgovornosti odločanja o izbranih izvedbenih projektih iz državne na lokalno raven. Prebivalci na zaokroženih področjih ustanovijo lokalno partnerstvo, ki pripravi in izvaja strategijo lokalnega razvoja, ki mora temeljiti na družbenih, okoljskih in ekonomskih prednostih lokalne skupnosti in notranjih razvojnih potencialih območja.

Povabilo

Vabimo vas, da se nam pridružite z obnovitvijo članstva ali se na novo včlanite v LAS »Sožitje med mestom in podeželjem«, ki v novem programskem obdobju 2014–2020 obsega območje občin Grosuplje, Ig, Mestna občina Ljubljana in Škofljica. Javni poziv za vstop v članstvo LAS je objavljen na spletni strani www.ciza.si, kjer najdete tudi Pristopno izjavo za članstvo v LAS in vse druge informacije. Zaključili smo s prvimi predstavitevni delavnicami o CLLD. Oktobra sledijo organizirane delavnice, kjer bomo z vašo pomočjo in z vašimi idejami oblikovali cilje Strategije lokalnega razvoja območja, s čimer bomo omogočili, da območje z oblikovano LAS pridobi sredstva EU iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSTRP) in Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), do katerih je upravičen. Ne bojte se novega, naučili vas bomo! Prinesite svoje znanje, uporabili ga bomo! Prispevajte svoje ideje, uresničili jih bomo!

(Marjana Marn je predsednica UO LAS Sožitje med mestom in podeželjem.)

IZ ŠENTVIDA V PODUTIK ČEZ TOŠKO ČELO

Rok Kušlan

Fotografije: Rok Kušlan

Izlet na Toško čelo prinaša rekreacijo v prelepi naravi.

Pričakovali bi, da Toško čelo dolguje svoje ime Tošču, prvaku Polhograjskih dolomitov. Še kar logično bi bilo, da ta, pod nebo moleč svojo zadnjico, steguje (Toško) čelo proti Vzhodu, da bi videl, kaj se godi v beli Ljubljani. Pa ni tako. V starih dokumentih so namreč Toško čelo zapisovali kot Tousto zhelo oziroma Tousto Cello, kar bi pomenilo mastno ali debelo čelo in resnici na ljubo omenjeni vrh ni ravno priostren. Je pa po zaslugi lepega razgleda in tudi prijetne lovske kočice deležen kar precejšnjega obiska.

Izhodišče: Na izhodišče, avtobusno postajo Šentvid se pripeljemo z avtobusom številka 1, 8 ali 25.

Opis poti: S postaje krenemo čez Celovško cesto (če smo seveda prišli iz smeri Centra) po Cesti v hrib, kjer nas na betonskem zidu pozdravi prva markacija, ki nas usmeri po cesti desno navzgor. Kmalu ta zavije ostro levo, za ovinkom pa stopimo desno na makadam. Po njem hodimo nekaj sto metrov, dokler na nekem desnem ovinku ne zagledamo objektov predora Šentvid. Tam smo pozorni na stezo, ki se od makadamske poti odcepi naravnost v breg. Od tod naprej nekaj minut grizemo kolena, nakar se pot položi in pridemo do križišča gozdnih poti, kjer sta znamenje in klop. Tukaj stopimo na levi, precej širok kolovoz, ki mu sledimo praktično do Toškega čela. Vmes je sicer nekaj križišč, ki pa so lepo označena, tako da težav z orientacijo ni. V zadnjem delu se pot ponovno postavi pokonci in ko se, praktično na vrhu, ponovno položi, moramo biti pozorni na dobro uhojeno stezo, ki seka kolovoz. Na desno pridemo do betonskih nosilcev nekdanjega nemškega stražnega stolpa, ki je (neuspešno) varoval tod potekajočo razmejitveno črto med italijanskimi in nemškimi okupatorji, na levo pa v dobri minuti pridemo do vrhnjega travnika, s katerega se nam odpre krasen razgled na Grintavce in severni del Ljubljane. Do vrha bomo hodili dobro uro in pol, v času borovnic, gob ali kostanja pa ustrezno dlje.

Tik pod omenjenim travnikom se k bregu stiska lovska kočica, kjer se lahko med 10. in 21. uro okrepa vsak dan, razen ob ponedeljkih.

Ko si v koči privežemo dušo, krenemo po stezi čez travnik, ki se razprostira pod njo, in ji sledimo proti Podutiku. Nekoliko moramo biti pozorni, ko se približa asfaltni cesti na njenem ostrem desnem ovinku, kjer slednji sledimo nekaj metrov in oprezamo za stezo, ki se spusti desno od grebena. Kmalu pridemo do Kurirčka, kot se je prišlo ime spomenika z bronastim dečkom. Od tod dalje žal ne gre drugače kot po cesti, a le do križišča, na katerem zavijemo levo v Podutik. Od tu naprej vodi onkraj cestne ograje spodobna steza, da nam ni treba brusiti podplatov po asfaltu. Pod omenjenim križiščem je še eno, kjer se držimo desne in v nekaj minutah pridemo do obračališča avtobusa številka 5. Skupaj nam bo spust od lovske kočice vzel slabo uro.

Vozni redi za načrtovanje izleta so vam na voljo na povezavi: www.lpp.si/javni-prevoz/vozni-redi-mestni-potniski-promet/vozni-redi-redni Prihodi avtobusov pa na povezavi: <http://bus.talktrack.com/>

ZA ŽIVLJENJE! ZNANJE REŠUJE ŽIVLJENJA

V Sloveniji je trenutno veliko prizadevanj usmerjenih v opremljanje javnih mest po posameznih četrtnih skupnostih z avtomatskimi zunanji defibrilatorji in v boljše ozaveščenost široke javnosti o pomenu takojšnjega nudenja prve pomoči. Pri tem sodeluje tudi naš projekt *Za življenje! Ljubljana*. Gre za projekt študentov medicine, ki deluje pod okriljem Društva študentov medicine Slovenije. V okviru projekta organiziramo brezplačne tečaje prve pomoči za laike. Vsi člani smo prostovoljci in tečaje organiziramo od leta 2007 dalje.

Odzivnost mimoidočih v primeru nujnega stanja je v Sloveniji še vedno slaba, vendar pa se glede na analize naših anket po obnovitvenih tečajih nudenja prve pomoči samozavest laikov in pripravljenost, pomagati človeku v stiski, zviša. Eden izmed glavnih vzrokov, da ljudje ne pomagajo drugim v primeru nesreče, je namreč predvsem strah pred tem, da bi naredili kaj narobe. Pri projektu *Za življenje!* poskušamo to problematiko reševati z organizacijo brezplačnih tečajev, ki izboljšajo znanje prve pomoči med ljudmi in s tem tudi zmanjšajo strah, ki jih ovira pri nudenju pomoči sočloveku.

Tečaj je sestavljen iz dveh delov: teoretičnega in praktičnega. Tečajniki najprej poslušajo predavanje, na katerem zdravnik udeležencem predstavi glavna nujna stanja s poudarkom na prepoznavi le-teh in pravilnem ukrepanju ob takšnem dogodku. Pridobljeno teoretično znanje tečajniki nato preizkusijo še na štirih praktičnih delavnicah. Na njih se naučijo: izvajanja temeljnih postopkov oživljanja (TPO), TPO z uporabo avtomatskega zunanega defibrilatorja (AED), zaustavljanja krvavitve in imobilizacije ter položaja za nezavestnega in prve pomoči pri zadušitvah. Ker je poudarek na tem, da vsak udeleženec tečaja res sam izvede našete postopke, so skupine majhne, vsako delavnico pa vodita dva inštruktorja, študenta medicine, ki tečajnikom pomagata in tudi odgovorita na vsa morebitna dodatna vprašanja. Udeležite se obnovitvenega tečaja prve pomoči, v stiski znanje rešuje življenja!

Več informacij o našem delu lahko najdete na našem Facebook profilu *Za življenje! Ljubljana* ter na naši spletni strani <http://www.zazivljenje.org/lj/>, preko katere zbiramo tudi prijave na tečaj tako za posameznike kot tudi za skupine (podjetja, društva, ipd.).

Projekt *Misli na srce* je neprofitni, prostovoljni, javnozdravstveni projekt, ki deluje v okviru Društva študentov medicine Slovenije.

Naša misija je ozavestiti ljudi o boleznih srca in ožilja in jih motivirati za zdrav način življenja.

Foto: Leon Vidic/Delo

Zunanji defibrilator na Rozmanovi ulici.

POMISLITE NA SVOJE SRCE

Žan Čebren, študent medicine

Srčno-žilne bolezni so vodilni vzrok obolevnosti in smrtnosti v razvitem svetu. Zelo pomembno vlogo pri njihovem nastanku imajo tako imenovani dejavniki tveganja. Ti dejavniki zelo močno povečujejo možnost, da zbolimo. Na nekatere dejavnike ne moremo vplivati – npr. na starost (starejši pogosteje obolevajo), spol (ženske pred menopavzo redkeje zboleajo kot moški) in genetiko. Na veliko dejavnikov tveganja pa lahko vplivamo s spremembo svojega življenjskega sloga in tako zmanjšamo verjetnost za nastanek srčno-žilnih bolezni.

Kajenje je pomemben vzročni dejavnik ateroskleroze. Ateroskleroza je kronična bolezen, ki povzroči, da se arterija zoži ali celo popolnoma zapre zaradi odlaganja maščobnih plakov, kar vodi v infarkt posameznih organov, največkrat možganov in srca (možganska kap in srčni infarkt). Opustitev kajenja ali vsaj zmanjšanje števila cigaret je zato zelo dobrodošlo. Kronično uživanje **alkohola** povzroča okvare srca in tudi drugih organskih sistemov ter zvišuje tveganje za zvišan krvni tlak, zato je priporočljivo, da zmanjšamo količino popitega alkohola. Hkrati velja omeniti, da zaužitje 1 dcl rdečega vina na dan blagodejno vpliva na srčno-žilni sistem, saj zmanjšuje raven LDL holesterola ali »slabega« holesterola.

Visok krvni tlak, povišan holesterol, debelost, premalo gibanja. Našteti dejavniki so navedeni skupaj, ker so med seboj prepleteni in ker je tudi način njihovega odpravljanja oziroma zmanjševanja skupen – **več gibanja in zdravo prehranjevanje**. Redna in zmerna telesna aktivnost (vsaj 30 min na dan) dokazano zmanjšuje tveganje za nastanek srčno-žilnih bolezni, saj aerobne vadbe zvišujejo nivo HDL oz. »dobrega« holesterola, preprečujejo razvoj sladkorne bolezni, preprečujejo nastanek osteoporoze in izboljšajo razpoložanje ter kvaliteto življenja. K zmanjšanemu tveganju za nastanek srčno-žilnih bolezni pripomore tudi zdrava prehrana (manj nezdravih maščob, manj sladkorja, več sadja in zelenjave, uživanje vlaknin, uživanje belega mesa, uživanje manj soljene hrane).

Sprememba nezdravega življenjskega sloga je zagotovo ena izmed težjih nalog, a obenem najpomembnejši ukrep pri preprečevanju srčno-žilnih bolezni. Z uvajanjem sprememb je vredno poskusiti, da nam bo lažje, pa lahko v to vključimo tudi družinske člane ter prijatelje. Verjamemo, da lahko vsakomur izmed nas sprememba na bolje uspe!

Glede naših aktivnosti in za več informacij o srčno-žilnih boleznih vam je projekt *Misli na srce* na voljo na istoimenskem Facebook profilu in na spletni strani srce.dsms.net

Foto: Nik Rovani

Prikaz oživljanja ob srčnem zastoju na letošnjem ETM.

Četrtni

Foto: Nik Rovani

Kip Valentina Vodnika na Vodnikovi domačiji.

ČS Šiška

Otvoritev programsko prenovljene Vodnikove domačije

Dr. Tanja Pihlar

Vodnikova domačija v Šiški, ki ima od letošnjega maja novega upravitelja – zavod Divja misel (nasledil je zavod Hanna's atelje sonoričnih umetnosti), je 3. septembra po poletnem premoru in prenovitvenih delih znova uradno odprla svoja vrata obiskovalcem. Zavod, ki ga vodi Tina Popovič, je javnosti najbolj prepoznaven po dveh projektih: *Knjižnica pod krošnjami* (v prostorih domačije je našla svoje stalno mesto) in *Moje ulice*, pogovorih s starejšimi občani o življenju v nekdanji Ljubljani.

V domačiji, ki so jo novi upravitelji zasnovali kot hišo branja, pisanja in pripovedovanja, se nam obeta pester program, ki ga pripravljajo skupaj s programskimi partnerji, med drugim z Društvom slovenskih pisateljev, Pripovedovalskim varietejem in Društvom lutkovnih ustvarjalcev. Ob torkih poteka *Bralni klub za starejše*, ob sredah pa so na sporedu *Moje ulice*. Med novostmi so tudi pogovori *Lublanske novice* z dopisniki in poročevalci iz tujine ter *Čas za razmislek*, ki so namenjeni aktualnemu družbenemu in političnemu dogajanju.

Za predšolske in šolske otroke se je septembra pričel reden program (uvod vanj sta bila otroški knjižni festival zadnjo avgustovsko nedeljo in obisk Andreja Rozmana - Roze), ki bo med drugim zajemal gostovanja avtorjev, lutkovne predstave po knjižnih predlogah, pripovedovalske dogodke ...

Zavod Divja misel v sodelovanju z Mestnim muzejem Ljubljana in Inštitutom za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU načrtuje tudi vsebinsko prenovlo Vodnikove spominske sobe, ki jo želi približati različnemu ciljnemu občinstvu.

Pisatelji, pesniki, prevajalci in drugi pisci pa lahko v eni od sob brezplačno najamejo mizo za ustvarjanje. Za program galerije, ki bo povezana z literaturo, je odgovorna dr. Petja Grafenauer, ki je v sodelovanju z Mladinsko knjigo pripravila prvo razstavo ob 70-letnici naše najstarejše otroške revije *Ciciban*.

Domačijo je slavnostno odprl župan Zoran Jankovič, ki je novim upraviteljem zaželel veliko dobrih misli in obiskovalcev. Pestri otvoritveni dogodki so privabili številne obiskovalce. Dr. Luka Vidmar z Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede ZRC

razgledi

Foto: Nik Rován

Bralni kotiček po vzoru Knjižnice pod krošnjami.

Foto: Nik Rován

Otvoritev prenovljene Vodnikove domačije z razstavo Mladinske knjige ob 70-letnici izdavanja revije Ciciban.

SAZU je spregovoril o vlogi in pomenu Zoisovega kroga. Pesnik Ciril Zlobec je obujal spomine na čase ob izidu zbirke *Pesmi štirih* in literarnih popotovanj po Sloveniji s svojimi prijatelji in kolegi Janezom Menartom, Tonetom Pavčkom, Kajetanom Kovičem ter Francetom Bevkom, ko so zaradi njihovih branj v tovarnah prekinili delovni proces. Pogovor je tekkel tudi o njegovem najnovejši pesniški zbirki ljubzenske poezije, ki obravnava tematiko ljubezni v različnih pesnikovih življenjskih obdobjih.

Dobro je bilo poskrbljeno tudi za najmlajše, ki so lahko prisluhnili zgodbam, ki sta jih pripovedovali Špela Frlic in Ana Duša, članici Pripovedovalskega varietaja; se z lutkarico Katjo Povše podali na ugankarski sprehod po domačiji in si *ogledali Kamišibaj* predstavo Tine Oman (obe iz Društva lutkovnih ustvarjalcev).

Ob tej priložnosti je bila v prenovljenih prostorih galerije odprta tudi razstava *Ciciban, prvih 70 let*, posvečena častitljivemu jubileju ene naših najbolj priljubljenih otroških revij, ki prinaša izvirno domačo književnost in izvirne domače ilustracije. Revijo in njene začetke je predstavila odgovorna urednica Slavica Remškar, sokustosinja razstave Petja Grafenauer pa je spregovorila o idejni zasnovi razstave, ki si jo je zamislila kot časovni stroj – letniki revije so urejeni po tematskih sklopih, ki se navezujejo na šolski urnik (slovenščina, matematika, družba, odmor ...).

Otvoritveno dogajanje se je sklenilo z večernim koncertom dua Janez Škof in Marjan Stanič. Ljubljana je dobila nov prostor, povezan z literaturo, ki gotovo ne bo pritegnil le okoliških prebivalcev, ampak tudi obiskovalce iz celotne Ljubljane in od drugod.

Foto: arhiv ČS Polje

Novo otroško igrišče v Zalogu.

ČS Polje

Veseljje ljudi na Vzhodu

Mag. Minka Jerebič, predsednica Sveta ČS Polje

Konec maja je podjetje Javna razsvetljava postavilo ograjo okoli starega Zadrúžnega doma v Zalogu. Podjetje je na gradbišče pripeljalo težko mehanizacijo in začelo z rušenjem stare stavbe. Tako se je začela gradnja sodobnega Poslovno-upravnega centra Zalog in dolgoletne želje krajanov se začenjajo počasi uresničevati. Mnogo starejših krajanov se je z nostalgijo spominjalo, kako so oni sami ali njihovi predniki s prostovoljnim delom gradili dom v letu 1947. Prišli so na gradbišče in vodjo gradbišča prosili za kos opeke ali starega trama, da bi ohranili spomin na tisti čas.

Dela zelo hitro napredujejo. Pridni delavci delajo od jutra do večera, garaža je že narejena, v prvem delu etaže bomo krajanji dobili sodobno trgovino Spar, najbolj pa bomo veseli izgradnje zgornjega nadstropja. V teh prostorih bomo dobili novo, sodobno knjižnico, starejši bodo dobili dnevni center, društva svoje prostore, vsi pa lepo, a nekoliko manjšo dvorano. Prostora bo dovolj za namene četrtna skupnosti in še za kaj.

V neposredni bližini je pred gradnjo potekala šolska pot otrok iz zahodnega dela Zaloga v OŠ Zalog. Da bi se izognili morebitnim nezgodam, je svet ČS Polje junija zaprosil pristojne službe MOL, da uredijo novo šolsko pot. Na našo pobudo se je odzvala gospa Helena Dovč iz JP Ljubljanska

parkirišča in tržnice. Prišla je v Zalog, si ogledala situacijo in prisluhnila željam krajanov, kje naj bi potekala nova šolska pot. Tako učenci danes varno hodijo v šolo.

Zelo aktivni so bili tudi v Četrtnem mladinskem centru Zalog. V okviru počitniškega programa so sprejeli medse mednarodne praktikante AIESEC, izvedli številne športne delavnice v telovadnici OŠ Zalog in pripravili ustvarjalne delavnice na prostem. Bili so tudi na mednarodni mladinski izmenjavi v Wiesbadnu. Udeležili so se tabora *Gremo mi na tabor* v Bohinjski Beli, ki je potekal v začetku avgusta za prijavljene otroke iz celotne ljubljanske regije. Poskrbljeno je bilo tudi za tiste, ki so ostali doma – udeleževali so številnih izletov, napolnili ljubljanska kopaljišča, se igrali ... skratka, imeli so se lepo.

Julija je bila uradno odprta nova stanovanjska soseska Polje III. Že pred uradno otvoritvijo se je v nove domove naselilo nekaj družin, danes pa je naselje že lepo zaživelo. Predstavniki občine in Javnega stanovanjskega sklada Ljubljana so si ogledali stanovanjsko naselje Cesta Španskih borcev. V kratkem bodo začeli z obnovitvenimi deli. Veselje je tako obojestransko, stanovalci bodo dobili boljše pogoje za bivanje, krajanji Zg. Kašlja pa urejeno sosesko.

To pa ni vse, kar se dogaja na Vzhodu in zaradi česar so krajanji veseli. Prvi šolski dan so začeli z deli na štiri desetletja starem otroškem igrišču v Zalogu. Igral res ni bilo veliko, bili sta le dve gugalnici, ki pa so ju odstranili in naši najmlajši bodo tako dobili lepo otroško igrišče. Navdušenje je tako veliko, da se otroci že hodijo igrati, čeprav izvajalec del še ni zaključil.

Letošnjega leta še ni konec. Tako v kratkem pričakujemo še več novih aktivnosti v ČS Polje. Svet ČS Polje bo financiral postavitev zunanjih fitnes naprav v Vevčah. Dobili bomo tudi pločnik in kolesarsko stezo na Zaloški cesti med silosom in Poljem. A tudi to še ni vse, marsikdo je že iz medijev zvedel, da se začena izgradnja dela nove Zaloške ceste, sledi projekt izgradnje povezovalne ceste ali kot domačini rečemo, »industrijske ceste« v Zalogu, kjer bo industrijska cona povezana s Cesto v Prod, s tem pa naselja v ČS Polje razbremenjena tovornega prometa. Lepo sončno poletje je poskrbelo, da je zelenje bujno raslo. Najbolj ob cestah, kjer se je bohotilo na cestišče in pločnike. Pristojne službe občine so po opozorilu poskrbele za košnjo in odstranitev drevja.

Otroci so spet zakorakali v šolske klopi, družine so se vrnile z dopustov, delo v društvih je postalo živahno ... Le kako ne bi delali vsi z novim elanom, saj nam veselja ne manjka, sploh ko vidimo, da občina ni pozabila na nas.

Foto: arhiv ČS Polje

Začetek gradnje sodobnega Poslovno-upravnega centra Zalog, kjer bo ČS Polje dobila svoj sedež.

Foto: Primož Leban

Utrinki iz letošnje dobro obiskane in raznovrstnih okusov polne 4. Golažijade v organizaciji Turističnega društva Zadvor.

ČS Sostro

Raznovrstnost okusov na 4. Golažijadi

Primož Leban

V nedeljo zvečer, 13. septembra 2015, je v prijetnem vzdušju minila še *Golažijada*, ki jo je sedaj že četrto leto zapored organiziralo Turistično društvo Zadvor. Kot običajno je bila tudi letos gneča in tudi letos se je pojedlo precej okusnega golaža. Teга je seveda še pred žličnim orkestrom poskusila stroga žirija, ki je odločila, da je izmed 14 skuhanih golažev, kolikor je bilo letos tudi ekip, najbolj okusnega skuhalo ekipa Sončna kuhinja. Takoj za njimi so se po okusnosti razvrstili mojstri Gostilne Kovač, tretje mesto pa so si na podlagi svojih izkušenj prikuhali kuharji Društva upokojencev Zadvor. Sodeč po zaparkiranosti, je prireditev uspela še bolje kot lani, zato so Skalaši lahko izkoristili celoten repertoar in zadržali plesišče polno tudi v večernih urah. Prireditev je pognala korenine, z njo so zadovoljni tako obiskovalci kot kuharji, med katerimi se razvija tekmovalnost. Kolikor se je dalo razbrati, so dileme predvsem o pravihni časovnicah, dodajanju začimb in ustreznem sekljanju čebule, zato seveda ne gre brez medsebojnega zbadanja, ki kuhanje golaža še dodatno začini. S takimi in podobnimi prireditvami (Salamijada, Molniški tek, Športni dan Četrtna skupnosti Sostro, praznovanje krajevnega praznika, izvedba prvomajskih in drugih pohodov, otroško popoldne) Brunarica Zadvor, ki je tudi imenitno izhodišče za sprehode po Zadvorskem hribu do Urha in Orli ter naokoli, ohranja in nadgrajuje status lokalnega zbirališča, kjer se najde za vsakogar nekaj. Tudi zato so namigi in novice o obnovi trimsteze, postavitvi fitnes naprav in drugih novosti, ki se obetajo v bližini tega objekta, toliko bolj neestrno pričakovani. Do uresničitve namigov nam ne preostane drugega, kot da uživamo v spominih na vonjave in okuse. Ja, človek lahko po zaslugi TD Zadvor najde magdalenice tudi v Brunarici Zadvor.

Na Molnik po nagelj

Primož Leban

Najprej kresovanje, potem na Molnik, tam pa nagelj, dobra volja in prijetna utrujenost ob vrnitvi v Brunarico Zadvor, vključen je seveda tudi golaž. To je klasična podoba prvomajskih v ČS Sostro. Zraven gre seveda tudi sprejemljivo vreme s plohami.

Letošnji bonus se je skrival v precej hladnem vremenu. Seštevek vseh neveščnosti je povzročil, da je bilo letos tako na kresovanju kot na pohodu nekoliko manj ljudi, a razpoloženje zato ni bilo nič manj prešerno. Veseli dejstvo, da so se pohoda udeležili zvesti pohodniki, ki bodo prihodnje leto obeleževali že jubilejno deseto ponovitev organiziranega prvomajskega pohoda na Molnik v organizaciji Turističnega društva Zadvor. Ob tem zapisu seveda tvegam opombo, da v bistvu ničesar ne vem, če pišem zgolj o desetih pohodniških letih. Opazka bi bila več kot na mestu, saj tradicija prvomajskega pohodništva sega vsaj 30 let nazaj. Do tja segajo moji spomini, ko sem tja gor lezel kot prvošolec. Skoraj prepričan sem, da se je hodilo gor tudi že prej – vsaj tako bi se dalo sklepati iz vselej znova samoumevno izpeljanega pohodniškega dne. Pot je bila vedno videti kot prijetno srečevanje starih prijateljev, kjer so se izmenjavale najnovejše informacije z anekdotičnim spomini iz preteklosti. Nič drugače ni bilo niti letos in nekaj podobnega se bo verjetno zgodilo tudi prihodnje leto; tradicija je v teh koncih pač trdoživa reč.

Za Molniški tek so prvomajski prišli prehitro

Primož Leban

Konec aprila je bilo v zgornjem koncu Ceste 13. julija in v okolici Brunarice Zadvor spet živahno, saj se je napovedoval 34. *Molniški tek – memorial Milana Briclja*. To za lokalce pomeni nekaj pripravljalnega dela: pripraviti je potrebno delno zaporo ceste, organizirati obveščanje, oblikovati in obesiti plakate, urediti parkirišče, zagotoviti določeno število ljudi za pomoč na sami prireditvi ter urediti še vse drugo, kar pritiče organizaciji družabnega dogodka. Zato na tem mestu izpolnjujemo prošnjo organizatorja in vsem sodelujočim v imenu ŠD Zadvor izrekamo en velik hvala! Sicer pa je Molniški tek tradicionalna prireditev, ki je med tekači znana po razgibani trasi, sproščenem vzdušju in prijetnih doživetjih. Podobno je bilo tudi letos, a vendarle z eno razliko. Zdi se, da je začetek počitnic kar preveč sovpadal z datumom prireditve, saj so organizatorji in ŠD Zadvor potožili o nekaj manjšem številu udeležencev. Večina tistih, ki je tek odtekla, je bila zadovoljnih, še vedno ostaja glavni atribut teka domačnost. Vseeno zagata z manjšim številom udeležencev organizatorjem ni odvzela poguma, zato že zdaj za naslednje leto spet napovedujejo prijetno tekaško prireditev, ki pa se bo imela zgoditi teden dni prej. Vse zgolj zato, da tekačev spet ne premamijo počitniški dnevi. Resnici na ljubo je treba

dodati še, da teden prej niti trava ne bo tako visoka, pa tudi temperature bodo prijaznejše pospeševanju, in če se bo aprilsko vreme na izbrani dan preobrazilo v sončno dopoldne brez ploh, bo ambient 35. Molniškega teka res superioren. Je pa v poročilu vseeno potrebno poudariti, da je bila letos izpeljana že štiriintrideseta izvedba Molniškega teka (34). To pomeni vsaj 34 dobrih razlogov za nadaljevanje, zato organizatorji že zdaj vabijo na 35. jubilejno izvedbo Molniškega teka, ki bo na sporedu aprila 2016. Zato tole sporočilo velja tudi kot poziv k predlogom za prihodnje. Organizatorji iz ŠD Zadvor bodo vsakogar obravnavali z vso potrebno resnostjo. Do takrat pa velja zgolj še napotek k ogledu fotogalerije in k pregledu letošnjih rezultatov. Vse na <http://www.sportnodrustvozadvor.si/>. - Se vidimo na 35. Molniškem teku – memorialu Milana Briclja leta 2016!

Na 18. ZICERJU 16 ekip

Primož Leban

Še preden vsa zadeva utone v pozabo, je potrebno slaviti junake ZICER-ja, ker si to nedvomno zaslužijo. Če se to zgodi na takem legendarnem placu, kot je telovadnica sostrške univerze, ki je dala na vpogled mnogobroj srčnih mož – lokalnih košarkarskih virtuozov. Turnir, ki se zdaj že tradicionalno odvija konec maja, pomeni za mnoge obvezno udeležbo, a dobrodošli so vsi: tako mladi samouki kot morda malce ostareli šolani mojstri. V to košarkarsko kasto seveda spadajo taki, ki znajo igrati, in več tistih, ki tako samo mislijo, a jih to ne ovira pri prizadevanju za ugoden rezultat. Eni naštudirajo horuk met, drugi so nezgrešljivi iz polrazdalje, tretji so specialisti zgolj in samo za trojke, četrti utemeljujejo svojo igro na eksplozivnih startih, medtem ko nekateri vidijo smisel zgolj v favljanju. Nasploh

Foto: Primož Leban

Kljub hladnemu vremenu se je veliko obiskovalcev tudi letos podalo po nagelj na Molnik.

Molniški tek v Zadvoru.

je obrambna igra eden delikatnejših elementov. Pač hitrost in spretnost je treba nekako nadomestiti, zato modrice niso nikakršna redkost, saj je menda samoumevno jasno, da na območju, kjer vozi trinajstka, rastejo relativno močni pobje. In tako gre že več let zapored ena izmed zadnjih majskih sobot v rekreacijo, kjer se tapka, meče, teče in počne vse tisto, kar pritiče resni košarkarski igri. Na koncu vlada splošna utrujenost brez pomoči sodnikov. Se jih ne potrebuje, ker načela ferpleja ostajajo spoštovani postulati. Praviloma ni zapletov, a včasih se le s težavo sešteje do 21. Kdor prvi doseže to cifro, je priznan kot zmagovalec dvoboja. Kakopak se stremi h košarkarskim presežkom, a kaj, ko je življenje predvsem mavrica in manj digitalna zadeva. Zato so včasih debate o korakih in dvojnah, blokih in blokadah sočnejše, kot bi lahko bile. Precej nujno je spregovoriti o še eni razsežnosti ZICER-ja: o analizi. Po pomembnosti sodi med tiste s predpono naj-. Običajno se zavleče. Pač izkušeni basketiši tudi ta aspekt jemljejo skrajno resno. Letos ni bilo nič drugače. Od mnogoterih statistik, anekdot, načrtov in dovtipov te lahko boli glava, a okus po uspešnem turnirju ostane tudi naslednji dan. Glede na izkušnje seveda ne bo odveč zapisati, da bo turnir tudi naslednjega maja. Ja, izkušnje štejejo.

ČS Center

Dan soseda na OŠ Toneta Čufarja

Marijana Kobe

Meščani vseh generacij z območja Tabora in bližnje okolice smo se sredi maja že tradicionalno zbrali na OŠ Toneta Čufarja

Foto: Nik Rovani

Dan soseda na OŠ Toneta Čufarja.

na Dnevu soseda, kjer je bil pripravljen pester celodnevni program, zaključila pa ga je osrednja kulturna prireditev. Kot dobri sosede smo nato ob prigrizku še poklepali in si izmenjali novice. Na prireditvi je bilo tudi letos vodilo medgeneracijsko povezovanje in sodelovanje, razvijanje dobrih sosedskih odnosov ter druženje in spodbujanje ustvarjalnosti.

V avli šole je vrvelo od energije in radovednosti, kaj so tokrat pripravili učenci, člani društev, vključeni v projekte in programe ČS Center, in posamezniki. Ogleдали smo si lahko ročna dela učencev OŠ Toneta Čufarja, fotografsko razstavo Turističnega društva Ljubljana, Planinsko društvo RTV Ljubljana je pripravilo prikaz uporabe samovarovalnega kompleta za visokogorje in plezalne veščine, Planinski krožek OŠ Toneta Čufarja, ki deluje pod okriljem PD RTV Ljubljana, je pripravil planinski kviz z nagradami, učenke-klekljarice z OŠ Toneta Čufarja so ustvarjale pod mentorstvom izkušenih klekljaric, policisti in redarji Mestnega redarstva so nas seznanjali in opozarjali na pravilno in predvsem varno vedenje v prometu.

Tokrat moramo posebej poudariti sodelovanje podjetja Snaga. Ob vходу v šolo so na zelenici zabojniki tarnali, da so »siti zavržene hrane«, in opozarjali, da »stran pa ne bomo metal«. Prijazno so nas hoteli opomniti, da lahko s pametnim nakupovanjem in babičnimi recepti zmanjšamo količino zavržene hrane. V avli šole je Snaga predstavila projekt ponovne uporabe igračk, otroških knjig in družabnih iger (REUSE). Potrkali so na našo vest, da moramo biti odgovornejši, saj smo soodgovorni za naše okolje.

Vse generacije, od malčkov, učencev, dijakov in tistih malo starejših, toda mladih po srcu, so nam s svojimi mentorji pripravile zanimiv kulturni program. Najprej nam je zapel otroški pevski zbor Cici OŠ Ledina, vse navzoče so pozdravile ravnateljica šole, predsednica Sveta ČS Center in koordinatorka kulturnega programa ter zaželele prijetno druženje. Program so nadaljevali malčki iz Vrtca Ledina in zaplesali, dijaki Gimnazije Ledina so zapeli v francoščini, s pesmijo in plesom nas je razvedrila folklorna skupina Kolovrat, mešani pevski zbor Kolinčani je zapel vsem znane slovenske pesmi, gospe iz Dnevnega centra aktivnosti za starejše pa so iskrivo zaplesale in dokazale, da jim leta ne morejo do živega.

Dan soseda pa so praznovali tudi stanovalci doma upokojevcev Tabor, ki so jih obiskali dijaki Gimnazije Ledina in učenci OŠ Ledina. Za vse mimoidoče so pripravili degustacijo jabolk v srajčki. Kdor je želel, se je tega dne lahko udeležil javnih vodstev po muzejskih zbirkah ali si ogledal predstave in razstave na kar 16 različnih lokacijah. Vodstva je pripravila Kulturna četrt Tabor. Razšli smo se z obljubo, da se naslednje leto spet srečamo.

ČS Rožnik

Dan ČS Rožnik

Živa Vidmar

Četrtna skupnost Rožnik praznuje svoj dan na 23. julij. Zakaj prav sredi šolskih počitnic, v času poletnega mrtvila? 23. julija 1942 je italijanska soldateska izvedla zločin nad delom Ljubljane. Vrhovci in Brdo sta bili naselji takoj za žico okupirane Ljubljane, zato sta bili temeljno izhodišče v Polhograjske dolomite, kjer je bila pomembna odskočna deska za partizanstvo. Zato so italijanski okupatorji iskali povod za drastično razdejanje, ki bi presekal pomembno pot. Povod je bil bizaren: partizani so napadli pri današnji gostilni Pečarič dva grenadirja, ki sta spremljala dve ženski na njih, da bi jih poželi. Ob napadu je bil en grenadir ubit, drugi je po Gradaščici pobegnil. Italijanski okupator je nato smrt svojega vojaka maščeval brez milosti, brez predsodkov in brez človeške slabe vesti ter 23. julija 1942 na Vrhovcih in Brdu požgal 13 domačij, ustrelil 17 nedolžnih ljudi (med njimi tudi obe ženski, ki sta bili udeleženi v dogodku), oškodoval oz. izropal 50 družin, nato pa naložil trupla ubitih ljudi na vozove, povrh pa še žive prašiče ter jih odpeljal na Viško pokopališče ...

V spomin na krvave tragične dogodke je bil 23. julij zato razglašen za dan krajevnih skupnosti, od 2006 pa je to dan Četrtna skupnosti Rožnik.

V spomin na ta dogodek sta letos organizirali ČS Rožnik ter ZB Vrhovci in Kozarje spominsko slovesnost ob spomeniku pri OŠ Vrhovci. Hkrati smo se spomnili tudi ustanovitve Dolomitskega odreda, ki je bila v začetku julija 1942 ter 70. obletnice zmage nad fašizmom. Vso skrb za organizacijo je prevzela predsednica ZB Vrhovci in Kozarje Stanka Repovž, ki je tudi vodila slovesnost. H kulturnemu programu so prispevali Jerica Mrzel, Grega Snoj in Alenka Pristov s harmoniko. O Dolomitskem odredu je spregovoril Jože Petkovšek - Brane.

Hvala vsem, ki ste prišli, in nasvidenje naslednje leto!

Foto: Nik Rovan

Počastitev praznika ČS Rožnik.

Foto: arhiv ČS Rožnik

Utrinka z veteranskih športnih iger na Rožniku.

Veteranske športne igre na Rožniku na dvorišču gostilne

Živa Vidmar

5. junija smo imeli lep vroč poletni dan. Ampak na Rožniku, na Cankarjevem vrtu je bilo prijetno. Veteranske športne

igre smo začeli po 12. uri s podmladkom, to pomeni, da smo organizirali tekmovanje osnovnošolske mladine četrtnih in petih razredov v ristanču. Na Cankarjev vrh je prišlo 52 otrok iz osnovnih šol: Vrhovci, Vič in Majde Vrhovnik, zato smo narisali štiri ristanče, kjer so sodile štiri sodnice. V končni finale so prišle tri deklice in fant. Finale je bilo razburljivo, ker so bili vsi tako odlični, ampak zlat zmagovalec je bil Alexey Malevanov (Vič), drugo in tretje mesto sta si delili deklici Teodora Capraroiu (Vrhovci) – srebrna in Ice Akaraporn Phonraksa (M. Vrhovnik) – bronasta medalja.

Po 15. uri, ko so otroci odšli, so se začeli zbirati »veterani«. Vnel se je hud boj med balinarji s kamni. Ko smo dobili zmagovalca, so se pomerile v balinanju še ženske. Žensk ni bilo pri streljanju s fračo. Nas pa veseli, da je pri streljanju s fračo zmagal »neveteran«, kar kaže, da bomo že zdaj pomladili svoje vrste in da nam ne bo potrebno čakati, da naši četrtošolci in petošolci prerastejo puberteto.

V balinanju s kamni so bili zmagovalci: Jernej Logar (1.), Samo Zajc (2.) in Tone Bezjak (3.). Pri balinarkah s kamni je bila prva Živa Vidmar, druga Fanči Bezjak in tretja Barbara Tišler.

Predavanja in predstavitve v četrtih skupnostih: oktober–december 2015

ČETRTHA SKUPNOST	DOGODEK	KRATKA VSEBINA	TERMIN	LOKACIJA
ČS MOSTE	A QU A - AKTIVNO IN KVALITETNO STARANJE V DOMAČEM OKOLJU	Podrobnejša predstavitev projekta izvajanja storitev na domu. Osebam po 65. letu starosti bodo na voljo brezplačne storitve fizioterapije, delovne terapije, logopedije, prehranskega svetovanja, zdravstvene nege, programi gibalnih vadb, prilagoditve bivalnega okolja ter meritve psihofizičnih sposobnosti Več na: http://www.zod-lj.si/a-qu-a	četrtek, 22. 10. 2015 ob 10. uri	sedež ČS Moste, Ob Ljubljani 36 a, sejna soba
	DELAVNICA O TEMELJNIH POSTOPKIH OŽIVLJANJA IN PRIKAZ UPORABE DEFIBRILATORJA	S pomočjo <i>defibrilatorja</i> lahko rešimo življenje nekemu s srčnim zastojem. Naučimo vas pravilne uporabe defibrilatorja. Brezplačne meritve krvnega sladkorja, tlaka in holesterola.	četrtek, 22. 10. 2015 ob 18. uri	Rozmanova ulica 12, sejna soba
ČS CENTER	DELAVNICA O TEMELJNIH POSTOPKIH OŽIVLJANJA IN PRIKAZ UPORABE DEFIBRILATORJA	Postopki oživljanja in pravilna (varna) raba defibrilatorja. Brezplačne meritve krvnega sladkorja, tlaka in holesterola.	četrtek, 19. 11. 2015, ob 18. uri	Grablovičeva 28, sejna soba
	PREDAVANJE: TEŽAVE S STARANJEM IN OHRANJANJE TELESNIH FUNKCIJ V TRETJEM ŽIVLJENSKEM OBDOBJU - ŠOLA ZDRAVJA	Sprememba življenjskih navad: več gibanja, skrb za psiho, zdrava prehrana, zdravo življenje. Več na http://www.srce-me-povezuje.si/solazdravja ,	ponedeljek, 19. 10. 2015 ob 16. uri	sedež ČS Center, Štefanova 11, sejna soba
ČS POSAVJE	PLOŠČAD DVORIŠČE, IGRISČE, SREČIŠČE 2015	Razstava fotografij z utrinki poletnega dogajanja na Bratovševi ploščadi v okviru projekta Oživitev Bratovševe ploščadi. Fotografije bodo na ogled na zunanji strani oken sedeža ČS Posavje.	četrtek, 22. 10. 2015 ob 18. uri	Bratovševa ploščad 30
	A QU A - AKTIVNO IN KVALITETNO STARANJE V DOMAČEM OKOLJU	Podrobna predstavitev projekta izvajanja storitev na domu.	četrtek, 19. 11. 2015, ob 10. uri	Bratovševa ploščad 30 – mala dvorana

Foto: arhiv CS Golovec

Razstava Društva upokojencev Štepanjsko naselje v sejni sobi ČS Golovec. Razstavljali so: Helena Šolinc, Marija Koritnik, Veronika Rajsar, Branka Dakić, Jožefa Ulčar, Marija Bratuša, Antonija Jereb, Franjo Filipović, Anton Kastelic in Marjan Rajsar.

Pri streljanju s fračo je bil zmagovit Jaka Josipovič, ki je premagal veteranska fračarja Mirana Horvata in Jerneja Logarja.

Na podelitvi je bilo veselo in pojedli smo pehtranovo potico iz 1,5 kg moke ...

ČS Golovec

Ker smo mladi po srcu, si drznemo

Antonija Jereb

25. maja, na dan mladosti, je naše Društvo upokojencev Štepanjsko naselje uresničilo idejo

nekdanjega predsednika društva Vilija Klemenca, ki ga žal ni več med nami. Na pobudo članov društva in sedanjega predsednika društva Franja Filipovića, ki je tudi podpredsednik četrtne skupnosti, smo v dogovoru s ČS Golovec v sejni sobi ČS na Litijski 38 pripravili razstavo del svojih članov, ki je bila odprta od 25. do 29. maja. Avtorska ustvarjalna dela je na ogled postavilo 10 članic in članov društva: Helena Šolinc, Marija Koritnik, Veronika Rajsar, Branka Dakić, Jožefa Ulčar, Marija Bratuša, Antonija Jereb, Franjo Filipović, Anton Kastelic in Marjan Rajsar.

Na uradni otvoritvi razstave 25. maja je navzoče najprej pozdravil predsednik društva Franjo Filipović, nato pa je predal besedo predsedniku četrtne skupnosti Alešu Dakiću, ki je odprl razstavo in poudaril, da ga veseli ta popestritev

tudi četrtnega praznika, ki že 7. leto zapored vabi krajanke in krajane, da združijo moči, prisluhnejo nastopajočim in se skupaj poveselejo. Prav tako je pohvalil ustvarjalce z željo, da razstava postane vsakoletni dogodek. Zaključil je Anton Kastelic, ki je ustvarjalcem slikarskih del dobrovoljno zaupal tudi nekaj nasvetov in sodelujoče pohvalil za ličen pristop k razporejanju razstavnih eksponatov. Nismo pozabili na knjigo vtisov, zapisana mnenja obiskovalcev pa so nas prepričala, da smo ravnali pravilno, zato smo prepričani, da se prihodnje leto ponovno snidemo. Takrat bo razstava še bogatejša.

ČETRTHA SKUPNOST	DOGODEK	KRATKA VSEBINA	TERMIN	LOKACIJA
ČS DRAVLJE	DELAVNICA O TEMELJNIH POSTOPKIH OŽIVLJANJA IN PRIKAZ UPORABE DEFIBRILATORJA	Postopki oživljanja in pravilna (varna) raba defibrilatorja. Brezplačne meritve krvnega sladkorja, tlaka in holesterola,	četrtek, 5. 11. 2015, ob 18. uri	Dom krajanov, Draveljska 44, mala dvorana
ČS POLJE	A QU A - AKTIVNO IN KVALITETNO STARANJE V DOMAČEM OKOLJU	Podrobna predstavitev projekta izvajanja storitev na domu.	četrtek, 5. 11. 2015, ob 10. uri	sedež ČS Polje, Polje 12, sejna soba v I. nadstr.
ČS ROŽNIK	DELAVNICA O TEMELJNIH POSTOPKIH OŽIVLJANJA IN PRIKAZ UPORABE DEFIBRILATORJA	Postopki oživljanja in pravilna (varna) raba defibrilatorja. Brezplačne meritve krvnega sladkorja, tlaka in holesterola.	četrtek, 12. 11. 2015, ob 18. uri	sedež ČS Rožnik, Viška c. 38
ČS BEŽIGRAD	DELAVNICA O TEMELJNIH POSTOPKIH OŽIVLJANJA IN PRIKAZ UPORABE DEFIBRILATORJA	Postopki oživljanja in pravilna (varna) raba defibrilatorja. Brezplačne meritve krvnega sladkorja, tlaka in holesterola.	četrtek, 26. 11. 2015, ob 18. uri	Belokranjska 6, mala dvorana
		Postopki oživljanja in pravilna (varna) raba defibrilatorja. Brezplačne meritve krvnega sladkorja, tlaka in holesterola.	četrtek, 3. 12. 2015, ob 18. uri	Staničeva 41, sejna soba (predavalnica) v pritličju
	MOŽGANSKI FITNES	Postopki oživljanja in pravilna (varna) raba defibrilatorja. Brezplačne meritve krvnega sladkorja, tlaka in holesterola.	četrtek, 10. 12. 2015, ob 18. uri	Linhartova 13, mala sejna soba št. 2, pritličje
		Trenerka spomina iz Centra za urjenje spomina vas bo naučila tehnik za boljše pomnjenje in razgibala vaše možgane.	sreda, 2. 12. 2015, ob 17. uri	Vojkova 1, sedež ČS Bežigrad, sejna soba
ČS ČRNUČE	A QU A - AKTIVNO IN KVALITETNO STARANJE V DOMAČEM OKOLJU	Okrogla miza s podrobnejšo predstavitvijo projekta izvajanja storitev na domu.	četrtek, 3. 12. 2015 ob 10.00	Dunajska 367 – sejna soba
ČS JARŠE	A QU A - AKTIVNO IN KVALITETNO STARANJE V DOMAČEM OKOLJU	Okrogla miza s podrobnejšo predstavitvijo projekta izvajanja storitev na domu.	sreda 12. 11. 2015 ob 10. uri	Kvedrova 32, sedež ČS Jarše, sejna soba/I.

Ljubljanski vestnik

Ljubljana – zelena destinacija Slovenije

Ljubljana je postala prva destinacija v Sloveniji z naslovom zelena destinacija Slovenije. Certifikat najvišje zlate kategorije ji je podelila Slovenska turistična organizacija v okviru Zelene sheme slovenskega turizma. Ljubljana je zlati certifikat pridobila, ker je bila z oceno nad 8.0 ocenjena v treh od petih kategorij: narava, okolje, identiteta in kultura, turizem in poslovanje ter destinacija in varnost. Najvišjo oceno je pridobila na področju identitete in kulture. Ljubljana se je že decembra lani po oceni 30 mednarodnih strokovnjakov uvrstila na seznam najbolj trajnostnih turističnih destinacij na svetu (Global Top 100 Sustainable Destinations 2014). V Turizmu Ljubljana so nato ocenjevanje trajnostnega delovanja izvedli po evropskih (ETIS) in globalnih (GSTC) indikatorjih, ki predstavljajo tudi osnovo Zelene sheme slovenskega turizma. Ljubljana je že v začetku leta izpeljala temeljno ocenjevanje, oktobra pa tudi pridobila končno, uradno in mednarodno priznano oceno, ki jo je podelila organizacija Zelene destinacije (*Green Destinations*), ki upravlja to orodje na globalni ravni, s čimer je v družbi več kot 1200 destinacij že ocenjenih po tem orodju v svetu. Za vstop v Zeleno shemo slovenskega turizma je Ljubljana ob tej uradni oceni dodatno opredelila svoj zeleni značaj (svoje zelene posebnosti) in podpisala Zeleno politiko slovenskega turizma, ki opredeljuje temeljno zavezo slovenskega turizma, da deluje po trajnostnih načelih in si nenehno prizadeva za izboljšave. Trajnostno ravnanje in kontinuirane aktivnosti za izboljšave so tesno vpete v aktivnosti Turizma Ljubljana in Mestne občine Ljubljana tako v temeljnih razvojnih dokumentih kot v zavezi, ki jo je sprejela Ljubljana s prejemom naslova zelena prestolnica Evrope 2016.

Foto: Nik Rovani

Župan Zoran Janković in župan Tbilisija Davit Narmania sta podpisala obnovljeni sporazum o pobratenuju med mestoma.

Obnovljen sporazum med pobratenima mestoma Ljubljano in Tbilisijem

Od 18. do 20. septembra je bil gost župana Zorana Jankovića župan Tbilisija Davit Narmania iz delegacije. Ob tokratnem obisku sta župana podpisala obnovljeni sporazum o pobratenuju med mestoma. Protokol o sodelovanju med prijateljskima mestoma Ljubljano in Tbilisijem je bil podpisan 7. oktobra 1977 in na tej podlagi so potekali živahni stiki do začetka osemdesetih let. Bilo je več izmenjav delegacij, organizirani so bili dnevi prijateljskega mesta v Tbilisiju oz. v Ljubljani. Pozneje so se stiki nadaljevali le z izmenjavami pism županov obeh mest. Podžupan prof. Janez Koželj je gosta popeljal na ogled projektov v središču mesta, projekte v okolici Ljubljane pa je tbilisijskemu županu predstavil podžupan dejan Crnek. Gosta je posebej zanimala

prenova mestnega jedra, ravnanje z odpadki in urejanje zelenih mestnih površin. V delegaciji je bil tudi snemalec, ki je pripravil prispevek o obisku, o katerem so poročali na gruzijski državni televiziji. Delegacija Tbilisija se je v SNG Drama udeležila sprejema po otvoritveni predstavi letošnjega 22. mednarodnega festivala Ex Ponto. Festival je odprla predstava Slika Doriana Greya v izvedbi gruzijskega državnega gledališča Vaso Abashidze Music and Drama State Theatre. Dogodek je potekal pod častnim pokroviteljstvom Mestne občine Ljubljana. – 15. oktobra pa se je podžupan Dejan Crnek udeležil mestnega praznika v Tbilisiju, kjer se je srečal z županom Tbilisija, prisostvoval podelitvi naziva častnega meščana in si ogledal nekatere mestne znamenitosti.

Cevko.si spletni prvak 2015

Spletna stran Cevko.si je prejela nagrado WEBSI – spletni prvak 2015 kot najboljši projekt v kategoriji Javne in nevladne organizacije. Spletna stran, ki jo JP Vodovod-Kanalizacija namenja najmlajšim za namenom, da spoznajo pomen vode in se izobrazijo o varovanju vodnih virov, je s tem prejela že tretjo nagrado v letu 2015. Nedavno je prejela tudi dve mednarodni, in sicer Special Mention (Awards) in Special Kudos (CSS Awards Design). Spletno stran Cevko.si JP Vodovod-Kanalizacija izdeluje v sodelovanju z agencijo ENKI.

Velika nagrada 48. mednarodnega festivala lutkovnih gledališč PIF Lutkovnemu gledališču Ljubljana

Lutkovno gledališče Ljubljana se je z 48. mednarodnega festivala lutkovnih gledališč PIF, ki se je zaključil 19. septembra 2015 v Zagrebu, vrnilo z nagrado za najboljšo predstavo festivala. Mednarodna žirija je grand prix festivala podelila lutkovni predstavi Račka, Smrt in tulipan. Predstava je dobila tudi štiri posamične nagrade. Fabrizio Montecchi je bil nagrajen za oblikovanje svetlobe, Mitja Vrhovnik Smrekar za glasbo ter igralki Polonca Kores in Asja Kahrmanović za animacijo v predstavi. To je že druga nagrada za predstavo v zadnjem času, saj je tri nagrade dobila tudi na 8. bienalu lutkovnih ustvarjalcev v Mariboru, prav tako za animacijo in glasbo, nagrajena pa je bila tudi avtorica likovne podobe Federica Ferrari.

Brezplačne lončarske delavnice v dnevi odprtih vrat APOK

APOK, atelje za poslikavo in oblikovanje keramike v Ljubljani, na Vošnjakovi ulici št. 4 vabi vse ustvarjalce in ljubitelje keramike in lončarske obrti vsak ponedeljek od začetka oktobra do konca decembra od 10.00 do 16.00 ure na brezplačne delavnice. Udeleženci bodo prejeli zanimive informacije o lončarstvu, keramiki, materialih in postopkih, si ogledali in se preizkusili v oblikovanju na vretenu in si izdelali lastni izdelek iz gline. - Celovite informacije o keramiki Bojnec od Filovcev prek Celja do Ljubljane prejmete na <http://www.bojnec.com>

Razstava Irine Rahovsky Kralj na Ljubljanskem gradu

V Galeriji S na Ljubljanskem gradu je še do 6. decembra odprta razstava akademske slikarke Irine Rahovsky Kralj, izjemne slikarke »portretnih videnj«, kot je razstavljen portrete znamenitih Slovencev in Slovenk, večinoma sodobnikov,

Irina Rahovsky Kralj

Monografija o umetniškem opusu akademske slikarke Irine Rahovsky Kralj v založništvu Slovenske maticе.

poimenoval kustos razstave ddr. Damir Globočnik. Umetnica, ki je poleg slikarstva študirala tudi psihologijo, je portretiranje ob zunanji podobnosti zajela v njihovem notranjem bistvu, zaradi česar se gledalec ob njihovih upodobitvah iz nadčasovne perspektive zave njihovega temeljnega življenjskega poslanstva in začuti moč njihove sledi v svetu. Pri Slovenski matici pa je sočasno izšla monografija avtorjev prof. dr. Milčka Komelja in mag. Franca Obala, ki jo spremljajo: poetični spominski esej o srečanju s slikarko pesnika akad. Nika Grafenauerja, uvodno besedilo umetničnega soproga akad. prof. dr. Alojza Kralja, ki je več let zbiral obsežno dokumentacijo o slikah, in zapisom slikarkine hčerke Tamare Kralj Jare, ki ljubeče posveti v slikarkino umetniško in družinsko življenje. Monografija je opremljena tudi z obsežnim, čeprav zaradi nedosegljivosti vseh del nepopolnim katalogom umetničnega opusa in ji daje prefinjen pečat tudi vizualna podoba oblikovalca Andreja Kneza.

KUL abonma za mlade

Deset zavodov s področja kulture: Kinodvor, Kino Šiška, Lutkovno gledališče Ljubljana, Mestno gledališče Ljubljana, Moderna galerija, Muzej in galerije mesta Ljubljane, Slovenska filharmonija, Mednarodni grafični likovni center, Slovensko mladinsko gledališče in Maska je tudi letos pripravilo program KUL abonmaja. Namenjen je mladim od 15. do 25. leta, obsega pa 5 gledaliških predstav, 2 filma, 2 koncerta in 4 razstave.

Plesni večeri z DJ-jem v Festivalni dvorani

V Festivalni dvorani nadaljujejo s tradicijo rednih petkovih družabnih plesov. S plesalci sta DJ Roman in plesni učitelj Primož Mršek iz plesne šole Studio Ritem. Skupaj s plesnim učiteljem bomo plesali na že znane ritme angleškega in dunajskega valčka, tanga, foxtrota, disco foxa, sambe, cha cha cha-ja,

rumbe, jivea, salse, bachate in mamba. Vabljeni plesalci vseh generacij z različnimi predznanji na plesni parket Festivalne dvorane. Vstopnina 6 evrov. Več informacij: 01/2348200 ali tajnistvo@pionirski-dom.si, www.pionirski-dom.si

Moščanska kronika

Krajevni zgodovinar Jože Kregar že nekaj let pripravlja *Moščansko kroniko*. Obsežno delo na dobrih 600 straneh lahko naročite na sedežu ČS Moste. Predstavitve kronike bo 11. novembra 2015 ob 20.00 uri v kletnih prostorih cerkve Sv. Terezije.

Darovanje organov in tkiv po smrti

Z odločitvijo za darovanje organov in tkiv po smrti lahko rešimo mnogo življenj, zato moramo o tem humanem dejanju razmišljati za časa življenja in v krogu

najbližjih. Za darovanje organov in tkiv po svoji smrti se lahko odloči tudi mladoletna oseba po dopolnjenem 15. letu starosti. Pristopno izjavo za darovanje organov in tkiv izpolnite pri pooblaščenih osebah na RKS - Območno združenje Ljubljana, Tržaška 132, Ljubljana. V ponedeljek, torek, četrtek od 8.00 do 14.00, v sredo od 8.00 do 18.00, v petek od 8.00 do 12.00 ali po predhodnem dogovoru na telefonski številki 01/ 62 07 290 in 040 871 589 ali nam pišite na kaplja@rdedicrizljubljana.si. Izpolnjeno pristopno izjavo Rdeči križ Slovenije nato posreduje Sloveniji Transplant, ki naredi zapis na vašo kartico zdravstvenega zavarovanja in ta popis vidi samo pooblaščen zdravnik.

Dobrodelna akcija Manj svečk za več življenja

V želji po izkazovanju ljubezni do preminulih grobove pogosto do nerazpoznavnosti zapolnimo s svečami. Po številu nakupljenih svečk smo Slovenci v samem svetovnem

vrhu. Vendar se spomini ne morejo meriti s količino svečk. Na to želijo opozoriti tudi mladi Ljubljančani in nas spodbuditi, da delček za svečke namenjenih sredstev preusmerimo v dobrodelne namene. Od **30. oktobra do 1. novembra med 10. in 17. uro** jih najdete pred **pokopališči Vič, Polje in Črnuče**. Zbrane prispevke bodo namenili za nakup **nujno potrebnih naprav za brezplačno Ambulanto Pro Bono** v Ljubljani za ljudi, ki si sami ne morejo privoščiti zdravstvenega zavarovanja. Darovalcem bodo podarili simbolično ekološko zastavico, ko jo lahko postavijo na grob svojcev namesto svečke in se jih spomnijo na način, ki bo hkrati pomagal še živčim.

Dokumentarni film o Brunu Gröningu

Krog prijateljev Bruna Gröninga vabi na projekcijo dokumentarnega filma *Fenomen Bruno Gröning*. Film prikazuje delovanje znamenitega zdravilca

Loren Line
POPOLNA OGREVALNA TEHNIKA

Loren Line d.o.o.,
Brezovce 7,
IOC Trzin 1236, Slovenia
T: +386 1 565 86 30,
F: +386 1 565 86 35
W: www.loren-line.si

Kondenzacija poviša izkoristek

Plin – zemeljski in utekočinjen – in olje bosta še dolgo najpomembnejša energenta na toplotnem tržišču. Omejeni viri in emisije CO₂, ki se sproščajo pri zgorevanju, pa zahtevajo zelo varčno ravnanje s fosilnimi gorivi. S kondenzacijsko tehniko je na voljo ena od najučinkovitejših tehnologij proizvodnje toplote. Inovativen razvoj bo še v prihodnosti omogočal varno, gospodarno in okolju prijazno ogrevanje s plinom in oljem. Sodobna kondenzacijska tehnika je zato ena od najučinkovitejših tehnologij za pretvorbo energije. Mogoče jo kombinirati z vsemi sistemi za koriščenje obnovljivih virov energije. Vedno pogosteje najdemo v sodobnih ogrevalnih sistemih kombinacijo plinskega kondenzacijskega kotla s solarnim sistemom za ogrevanje sanitarne vode in podporo ogrevanja prostorov s sodobnim ogrevalnim kotlom na lesno biomaso ali toplotno črpalko. Kondenzacijski kotel se lahko kombinira tudi s toplotno črpalko. V teh sistemih znaša delež toplotne črpalke pri pokrivanju letnega ogrevalnega dela do 90 %, temu ustrezni so prihranki plina. Vedno pogosteje se za takšne kombinirane sisteme uporabljajo cenovno privlačne toplotne črpalke zrak/voda v split izvedbi, ker ob privlačni ceni toplotne črpalke tukaj tudi ni potrebno investirati v vir toplote.

Loren Line d.o.o.,
Brezovce 7, IOC Trzin 1236, Slovenia,
T: +386 1 565 86 30,
F: +386 1 565 86 35

www.loren-line.si

Foto: Dunja Wedam

Zgornja slika je bila v prejšnji številki pomotoma pripisana fotografu Niku Rovanu, prava avtorica pa je Dunja Wedam. Fotografoma in bralcem se iskreno opravičujemo.

po drugi svetovni vojni, ki je v življenju posameznikov pustila globoke duševne rane, telesne poškodbe in bolezni. Odgovor na stiske ljudi v tistem in današnjem času je Gröningov sistem duhovne prenovne človeka in planeta. Film bo na ogled 15. novembra 2015 od 14. do 19.30 ure z dvema odmoroma v M hotelu, v dvorani H ali J. Vstopnice lahko rezervirate na številki 041/614 325. Vstop prost. Več na www.bruno-groening-film.org.

Arheologija od blizu: Ljubljanska tržnica, Vodnikov trg

20. oktobra je bilo v MGML že sedmo predavanje iz cikla Arheologija od blizu, na katerem je muzejski arheolog Martin Horvat spregovoril o rezultatih izkopavanja, ki so se na območju Ljubljanske tržnice in Vodnikovega trga odvijala v letih 2009–2010, 2011 in 2013.

Prostor današnjega Vodnikovega trga je nekdaj zapolnjeval frančiškanski samostan s cerkvijo, posvečeno Mariji Vnebovzeti. Posebej zanimive najdbe so bile odkrite v eni izmed dveh kapel: arheologi so tu odkrili bronasto posodo, ki dokazuje, da je med pokojniki tudi Ferdinand II., knez Auersperg (1655–1706). Njegovo ime z letnico smrti je vgravirano v pokrov posode, v kateri je bilo v skladu s tradicijo družine Auersperg shranjeno Ferdinandovo srce.

Mediacijski center Ljubljana

V Mediacijski center Ljubljana ste vabljeni vsi občani, ki imate kakršen koli spor in ga želite urediti v postopku mediacije. Mediacija je dopustna le o zahtevkih, o katerih lahko stranke prosto razpolagajo. Lahko gre za spor z drugo fizično osebo ali pravnimi osebami kot uporabniki storitev javnih služb in izvajalci javnih služb v

Mestni občini Ljubljana. Vabljeni ste tudi pravne osebe, civilna družba, zaposleni v Mestni občini Ljubljana in država, če ste v sporu z Mestno občino Ljubljana ali organizacijami, ki jih je ustanovila Mestna občina Ljubljana, ter želite spor rešiti s pomočjo mediatorja. Mediacija je postopek alternativnega reševanja spora s pomočjo tretje nevtralne osebe (mediatorja), ki strankam pomaga doseči sporazum. Mediacijski postopek je neformalen, vendar strukturiran – ima določene faze. Postopek je zaupen, zato se stranke počutijo varno, kar prispeva k lažjemu reševanju spora.

Kontakt: Adamič-Lundrovo nabrežje 2, I. nadstropje – soba 142, 1000 Ljubljana, T: 01/306 10 74, E: mediacija@ljubljanasi.si, S: www.mediacije.si
Uradne ure: pon., tor, čet, pet, od 9. do 13. ure, sre, od 14. do 18. ure.

Županovi dnevi odprtih vrat

Župan Zoran Jankovič ima vsak prvi torek v mesecu dan odprtih vrat, ko je v pritličju Mestne hiše, Mestni trg 1, med 14. in 20. uro osebno na voljo za pogovor z meščankami in meščani. Za pogovor se lahko prijavite po telefonu na Odsek za pobude meščanov, na telefonskih številkah 01/306 12 82 ali 01/306 10 65.

Najem poslovnih prostorov

Mestna občina Ljubljana oddaja več poslovnih prostorov in najem. Vse informacije so objavljene na spletni strani <http://www.ljubljana.si/>, dodatne informacije so vam na voljo na tel. št. 01/306-11-37.

Pokličite me!

● **Ambulanta s posvetovalnico za osebe brez zdravstvenega zavarovanja:** T: 01/437 20 10 (ambulanta), T: 01/437 91 28 (posvetovalnica); ● **TOM - telefon otrok in mladostnikov:** T: 116 111; **Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana - klic v duševni stiski:** T: 01/520 99 00 (od 19. do 7. ure); ● **Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Ljubljana, humanitarni center:** T: 01/256 26 35, brezplačen T: 080 88 84, materialna oskrba pon. in tor. od 12. do 16. ure, sredo od 10. do 17. ure, sprejem donacij pon. in tor. od 8.00 do 17. ure, sre. od 8. do 18. ure, čet. od 8. do 16. ure, oskrba brezdomcev čet. in pet. od 10. do 12. ure, E: info@rdcekrizljubljanasi.si; ● **Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja, Svetovanje žrtvam nasilja in varne namestitve:** T: 080 11 55 (pon.–pet. od 12. do 22. ure, sob, ned. in prazniki od 18. do 22. ure); F: 01/524 19 93 (namenjen gluhih, žrtvam nasilja); ● **Svetovalni telefon za osebe z izkušnjo nasilja na delovnem mestu:** T: 031/722 333 (tor. od 17.00 do 20.00 ure), E: drustvo-sos@drustvo-sos.si, S www.drustvo-sos.si; ● **Društvo za nenasilno komunikacijo, Svetovanje žrtvam nasilja, varne namestitve in programi za povzročitelje nasilja:** T: 01/434 48 22 (pon., tor., čet. od 10. do 15. ure), E: info@drustvo-dnk.si, S: www.drustvo-dnk.si; ● **Ženska svetovalnica, Krizni center za ženske, žrtve nasilja:** T: 040 260 656 in 031/233 211 (24ur/dan), E: zenska@svetovalnica.org, S: www.drustvo-zenska-svetovalnica.si; ● **Združenje proti spolnemu zlorabljanju, Svetovanje žrtvam spolne zlorabe:** T: 080 2880, 01/431 33 41 (pon., tor. in čet. od 9. do 17. ure, sre. od 9. do 19. ure, pet. od 9. do 15. ure), E: spolna.zloraba@siol.net, S: www.spolna-zloraba.si; ● **Društvo Ključ – center za boj proti trgovini z ljudmi, Svetovanje žrtvam trgovine z ljudmi in varna namestitve:** T: 080 17 22 (pon.–pet. od 9.00 do 13.00 ure), E: info@drustvo-kljuc.si, S: www.drustvo-kljuc.si; ● **YHD – Društvo za teorijo in kulturo hendikepa; Neodvisno življenje hendikepiranih – osebna asistena:** T: 01/521 22 77, E: yhd-drustvo@yhd-drustvo.si; ● **Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ljubljana, Prva socialna pomoč kasneje oslepelim in slabovidnim osebam in njihovim svojcem:** T: 01/252 23 60, E: info@mdsslj.si; ● **Mestno društvo gluhih Ljubljana:** T: 01/430 30 08, E: mdg-ljubljana@guest.arnes.si; ● **ROZA ALARM! Prijava homofobne diskriminacije in nasilja, S: www.ljudmila.org/lesbo/alarml; ● CSD Lj. Moste Polje – skupnostni programi za mlade, dnevni centri za otroke in mladostnike s težavami v odraščanju: Korak: T: 01/520 64 40, 040/777 885, Cona Fužine: T: 01/540 08 50, 041/553 569, Cent'r Moste: T: 01/587 34 37, 040/161 010; Svetovalnica Fužine: T: 01/520 64 42, 040 666 320, S: www.csd-ljmostepolje.si; ● Center za psihološko svetovanje POSVET: T: 031 704 707, E: posvet@posvet.org in info@posvet.org, S: www.posvet.org, pon.–pet. od 12. do 19. ure; ● Društvo Al-anon za družine, v katerih je problem alkohol: T: 041/590 789, E: alanon@email.si; ● Anonimni alkoholiki: T: 01/433 82 25, E: aa.slo@amis.net, S: www.aa-drustvo.si; ● Združenje DrogArt za zmanjševanje škodljivih posledic drog in alkohola med mladimi nudi individualno, telefonsko ali spletno svetovanje: T: 01/439 72 70, 041/730 800, E: info@drogart.org; ● Zavod MISSS – Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije: T: 01/510 16 76, 051 300 380, S: www.miss.si, pon. do čet. od 15.30 do 17.30 ure; ● Pomoč družini na domu: Zavod za oskrbo na domu (ZOD): T: 01/239 65 02, Zavod Pristan: T: 01/547 95 79, 031/702 698; ● Spominčica, Slovensko združenje za pomoč pri demenci: T: 059 305 555 (pon. do čet. od 12. do 15. ure); ● Dnevni centri aktivnosti za starejše: DCA Mestne zveze upokojencev: T: 01/430 51 520, 051 664 801; Center aktivnosti Fužine: T: 01/587 46 00, 051/441 791; Dnevni center Društva gluhih in naglušnih Ljubljana: T: 01/528 44 93; ● Mediacijski center Ljubljana: T: 01/306 10 74, E: mediacija@ljubljanasi.si, S: www.mediacije.si; ● Mediacijski center ZDL: T: 01/2007 636, 01/2007 643, E: mediaciski.center@zd-lj.si, S: www.zd-lj.si; ● Zavetišče za zapuščene živali Ljubljana: T: 01/256 02 79; pon.–pet. od 11. do 12. ure in od 14. do 17. ure, sob., ned. in prazniki od 12. do 15. ure; za oddajo najdenih živali (24 ur/dan); ● Promet: Oddelek za gospodarske javne službe in promet MU MOL: T: 01/306 17 14, zapuščena vozila: T: 01/306 16 25; Mestno redarstvo MU MOL: T: 01/306 16 32; ● Odsek za pobude meščanov MU MOL: T: 01/306 12 82; ● Dežurna številka Inšpektorata MU MOL: informacije o divjih odlagalniščih, prevrnjenih smetnjakih in drugih dejavnih onesnaževanja okolja: T: 01/306 16 04; ● Javni holding Ljubljana: T: 01/474 08 00, pon. od 8. do 13. ure, sre. od 8. do 14. ure in pet. od 8. do 12. ure; ● JP ENERGETIKA, Center za pomoč uporabnikom: T: 080 28 82, JP Vo-Ka, dežurna služba Vodovod: T: 01/580 81 12, dežurna služba Kanalizacija: T: 01/580 82 12, brezplačen T: 080 86 52; ● JP SNAGA, Center za podporo in pomoč uporabnikom: T: 01/477 96 00; ● JP LPP, Prevoz na klic in informacije za osebe z oviranostmi v mestnem potniškem prometu: T: 01/582 24 25, 051/44 99 92 (24 ur/dan); ● Varuh človekovih pravic, informacije in brezplačen T: 080/15 30; ● Policija: T: 113; ● Center za obveščanje, gasilci, reševalna postaja: T: 112.**

Kakovost vode in zraka v Ljubljani

Kakovost pitne vode avgusta 2015

Centralni vodovodni sistem mesta Ljubljane in okolice se oskrbuje iz dveh vodnih virov, Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja, kjer se podzemna voda izkorišča v petih vodarnah: Kleče, Hrastje, Jarški prod, Šentvid in Brest.

Notranji nadzor nad skladnostjo pitne vode JP Vodovod-Kanalizacija izvaja na vseh oskrbovalnih območjih skladno z določili Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09) v okviru mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preiskav, katerih obseg je odvisen od ocene tveganja za določeno vzorčno mesto oz. nadzorno točko sistema. Notranji nadzor izvajajo akreditirani laboratoriji.

- po elektronski pošti na naslovu voka@vo-ka.si,
- na spletni strani www.vo-ka.si v rubriki »Kakšno vodo pijemo«.

Dodatne informacije o rezultatih notranjega nadzora pitne vode so na voljo v podmenijih na spletni strani www.jh-lj.si/vo-ka/informacije/kaksno-vodo-pijemo

Kakovost podzemne vode avgusta 2015

() - meja zaznavanja merilne metode (LOD)

< - meja določanja (LOQ)

MV - predpisane mejne vrednosti za podzemno vodo po Uredbi o stanju podzemnih voda (Ur. l. RS, št. 25/09)

Predpisane mejne vrednosti za podzemne vode avgusta 2015 niso bile presežene na nobenem merilnem mestu.

Kakovost zraka v Ljubljani julija 2015

V tabeli so predstavljeni podatki meritev onesnaženosti zraka na merilnem mestu ob križišču Tivolske ceste in Vošnjakove ulice. Na tem merilnem mestu smo v letu 2015 do konca julija zabeležili 35 dni s preseženo dnevno dovoljeno vrednostjo delcev. Preostali parametri se gibljejo v okviru dovoljenih vrednosti.

V skladu z Uredbo o kakovosti zunanega zraka (Ur. l. RS, št. 9/2011) veljajo naslednji normativi:

SO₂ (žveplov dioksid): Mejna urna vrednost je 350 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 24-krat v koledarskem letu. Mejna dnevna vrednost je 125 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 3-krat v koledarskem letu.

NO₂ (dušikov dioksid): Mejna letna vrednost je 40 µg/m³. Mejna urna vrednost je 200 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 18-krat v koledarskem letu.

NO_x (dušikovi oksidi): Mejne vrednosti za skupne dušikove okside niso določene.

PM₁₀ (delci): Mejna letna vrednost v koledarskem letu je 40 µg/m³. Mejna dnevna vrednost delcev PM₁₀ je 50 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 35-krat v koledarskem letu.

Benzen: Mejna letna vrednost za benzen je 5 µg/m³.

Rezultati notranjega nadzora avgusta 2015

PARAMETER	enota	mejna vrednost	OSKRBOVALNO OBMOČJE	
			JARŠKI PROD	KLEČE, BREST
			5. 8. 2015	5. 8. 2015
pH		6,5 - 9,5	7,5	7,7
Elektroprevodnost (pri 20°C)	µS/cm	2500	436	462
Nitrat	mg/l NO ₃	50	7,11	12,4
Nitrit	mg/l NO ₂	0,5	<0,008	<0,008
Sulfat	mg/l SO ₄	250	13,0	11,0
Klorid	mg/l Cl	250	7,34	10,6
Fluorid	mg/l F	1,5	<0,04	<0,04
Bor	mg/l B	1	0,014	0,016
Krom	µg/l Cr	50	0,60	0,70
Svinec	µg/l Pb	10	1,4	1,6
Atrazin	µg/l	0,1	<0,007	0,012
Desetilatrazin	µg/l	0,1	<0,009	0,022
2,6-diklorobenzamid	µg/l	0,1	<0,006	<0,006
Pesticidi - vsota	µg/l	0,5	0,013	0,048
Trihalometani in tetrakloroeten - vsota	µg/l	10	0,05	0,03
Trihalometani - vsota	µg/l	100	<4	<4
<i>Escherichia coli</i>	v 100 ml	0	0	0
Koliformne bakterije	v 100 ml	0	0	0
OCENA			SKLADEN	SKLADEN

Vir: JP Vodovod-Kanalizacija d. o. o., september 2015

Podatki o kakovosti podzemne vode v vodnjakih vodarn na Lj. polju in Lj. barju

Avgust 2015

merilno mesto	datum	atrazin	desetilatrazin	lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki	nitrat	krom (skupno)
enota		µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	µg/l
MV		0,1	0,1	10	50	30
Kleče Villa	5. 8. 2015	0,005	(0,008)	<0,20	11	1,9
Hrastje Ia	5. 8. 2015	0,072	0,044	0,84	21	16
Šentvid IIa	5. 8. 2015	0,005	(0,008)	<0,20	18	1,9
Jarški prod III	5. 8. 2015	(0,002)	(0,008)	0,10	8,9	2,4
Brest IIa	5. 8. 2015	0,016	0,088	1,82	8	1,6

Vir: Monitoring kakovosti podzemne vode in površinskih vodotokov za leto 2015, Oddelek za varstvo okolja Mestne občine Ljubljana

Zrak v Ljubljani julija 2015

Merilno mesto križišče Vošnjakove ul. in Tivolske c.	SO ₂	NO ₂	NO _x	Benzen	PM ₁₀
Veljavnih podatkov *	96 %	97 %	97 %	97 %	97 %
Maksimalna urna koncentracija	7	83	124	3	62
Maksimalna dnevna koncentracija	3	47	65	2	51
Minimalna dnevna koncentracija	0	16	22	2	14
Srednja (mesečna) koncentracija	1	30	42	2	33
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	0	-	-	1

Vse vrednosti koncentracij so navedene v µg/m³.

* stopnja pokritosti z meritvami v merilnem obdobju.

20 VOLKSWAGEN
LJUBLJANA
MARATON

VOLKSWAGEN 20. LJUBLJANSKI MARATON – 25. oktober 2015

MARATON IN POLMARATON

KRAJ PRIREDITVE: središče in okolica mesta Ljubljane

DATUM IN ČAS PRIREDITVE: nedelja, 25. oktobra 2015, ob 10.30 uri

PRIREDITELJICA: Mestna občina Ljubljana

IZVAJALEC: TIMING Ljubljana, društvo za izvedbo športnih programov

NOVO - riziko odpovedi: S plačilom rizika odpovedi si pridružujete pravico do vračila stroškov prijavnine v primeru odpovedi nastopa na maratonu. Riziko odpovedi znaša 5 EUR in ga plačate ob prijavi. Brez plačanega rizika odpovedi vračilo v nobenem primeru (tudi z zdravniškim potrdilom) ne bo mogoče. Rok za odjavo in vračilo prijavnine s plačanim rizikom odpovedi je 30. 10. 2015!

TEKMOVALNE KATEGORIJE: MARATON na 42.195 m in Geoplin POLMARATON na 21.098 m - štart ob 10.30 uri: ● moški A: rojeni 1997–1986 od 18–29 let, ● moški B: rojeni 1985–1981 od 30–34 let, ● moški C: rojeni 1980–1976 od 35–39 let, ● moški D: rojeni 1975–1971 od 40–44 let, ● moški E: rojeni 1970–1966 od 45–49 let, ● moški F: rojeni 1965–1961 od 50–54 let, ● moški G: rojeni 1960–1956 od 55–59 let, ● moški H: rojeni 1955–1951 od 60–64 let, ● moški I: rojeni 1950–1946 od 65–69 let, ● moški J: rojeni 1945 in starejši od 70 let, ● ženske A: rojene 1997–1986 od 18–29 let, ● ženske B: rojene 1985–1981 od 30–34 let, ● ženske C: rojene 1980–1976 od 35–39 let, ● ženske D: rojene 1975–1971 od 40–44 let, ● ženske E: rojene 1970–1966 od 45–49 let, ● ženske F: rojene 1965–1961 od 50–54 let, ● ženske G: rojene 1960–1956 od 55–59 let, ● ženske H: rojene 1955–1951 od 60–64 let, ● ženske I: rojene 1950–1946 od 65–69 let, ● ženske J: rojene 1945 in starejše od 70 let-

ZDRAVSTVENO VARSTVO: Vsakdo tekmuje na lastno odgovornost. Ob progi in na cilju maratona bo dežurna zdravniška služba.

TRASA PROGE: Trasa proge je ravninska. Štart teka bo na Slovenski cesti, cilj na Kongresnem trgu. Trasa bo potekala po ulicah in cestah v središču mesta in v njegovi okolici. Na trasi je 8 okrepčevalnih postaj.

Opozorilo: Limit maratona je 5 ur. Tekalci na 42.195 m, ki bodo imeli na vmesnem času na 20 km slabši čas od 2:30, bodo preusmerjeni v cilj in uvrščeni v rezultatno listo teka na 21.098 m.

NAGRADE IN DENARNE NAGRADE: Prvi trije tekmovalci v vseh treh disciplinah in kategorijah prejmejo kolajne. Tekmovalci v maratonu in Geoplin polmaratonu prejmejo tudi spominsko kolajno. Prvih osem uvrščenih vabljenih tekmovalcev in prvih šest vabljenih tekmovalk ter prvi trije slovenski tekmovalci in tekmovalke v absolutni kategoriji na 42.195 m prejmejo denarno nagrado.

PODELITEV NAGRAD: Javna podelitev priznanj in nagrad bo samo za absolutno moško in žensko kategorijo na 42.195 m in 21.098 m. Prvi trije uvrščeni posamezniki v vsaki kategoriji bodo prejeli priznanja na posebnem prostoru v bližini glavnega odra.

RAZPIS DRŽAVNEGA PRVENSTVA V MARATONU (42.195 m) za leto 2015:

Vse klube in društva obveščamo, da je razpis za maraton objavljen v knjižici *AZS - Razpisi tekmovanj za leto 2015*. Vse druge podrobnosti so objavljene v podrobnem razpisu organizatorja.

SPLOŠNA DOLOČILA: Tekmovanje bo potekalo po pravilih AZS, po tem razpisu in pravilih Mednarodne atletske federacije (IAAF). Informacijska služba, ki bo dajala vsa navodila v zvezi s tekmovanjem, bo poslovala na Timingu Ljubljana, Staničeva 41, 1000 Ljubljana, tel.: 01/234 80 00. Uradni rezultati bodo objavljeni na spletni strani: <http://www.vw-ljubljanskimaraton.si>. Pritožbena komisija bo sprejemala pisne pritožbe s predloženo kavcijo v višini 40 EUR na dan tekmovanja na Kongresnem trgu v prostorih sekretariata.

REKREATIVNI TEK NA 10 KM

KRAJ PRIREDITVE: središče in okolica mesta Ljubljane

DATUM IN ČAS PRIREDITVE: nedelja, 25. oktobra 2015, ob 8.30 uri

TEKMOVALNE KATEGORIJE: ● enotna moška kategorija, ● enotna ženska kategorija

TRASA PROGE: Štart teka bo na Slovenski cesti, cilj na Kongresnem trgu; trasa bo potekala po ulicah in cestah v središču mesta in za Bežigradom.

NAGRADE: Prvi trije tekmovalci in tekmovalke prejmejo kolajne.

SREDNJEŠOLSKI TEK

DATUM IN ČAS PRIREDITVE: sobota, 24. oktobra 2015, z začetkom ob 16.00 uri

DOLŽINA PROGE: 4.100 m

EKIPNO TEKMOVANJE SREDNJIH ŠOL LJUBLJANE: Letos bodo prvič razglasili najboljšo šolo Ljubljane. Ekipo sestavljajo 4 dijaki, po 2 najbolje uvrščena v posamezni kategoriji, oz. 4 dijakinje, po 2 najbolje uvrščeni v posamezni kategoriji. Ekipno tekmovanje je ločeno za dijake in dijakinje.

NAGRADE: Prvi(e) tri(je) tekmovalci(ke) prejmejo kolajne in praktične nagrade, prve tri uvrščene ekipe pa pokale.

OSNOVNOŠOLSKI TEK

DATUM IN ČAS PRIREDITVE: sobota, 24. oktobra 2015, z začetkom ob 13.45 uri.

DOLŽINA PROGE: za tekmovalni del je 2.000 m

EKIPNO TEKMOVANJE OSNOVNIH ŠOL LJUBLJANE: Letos bodo prvič razglasili najboljšo šolo Ljubljane v treh kategorijah: ● ekipno učenci (8 učencev), ● ekipno učenke (8 učenek), ● vseekipno učenci in učenke (8 učencev in 8 učenek). V vsaki kategoriji štejeta po 2 najbolje uvrščena učenca oz. učenki.

NAGRADE: Prvi(e) tri(je) tekmovalci(ke) prejmejo kolajne in praktične nagrade, prve tri uvrščene ekipe pa pokale.

ORGANIZATORJI PRIPRAVLJAJO TUDI: PROMOCIJSKI TEK ZA UČENCE OD 1. DO 5. RAZREDA, LUMPI TEK, HANDBIKE, ROLANJE, PROMOCIJSKI TEK ZA UČENCE OPP in FUN TEK.